

Revolver

september - november 94 št. 13 450 SIT

Salomé

Elza Budau

Krščanska desnica

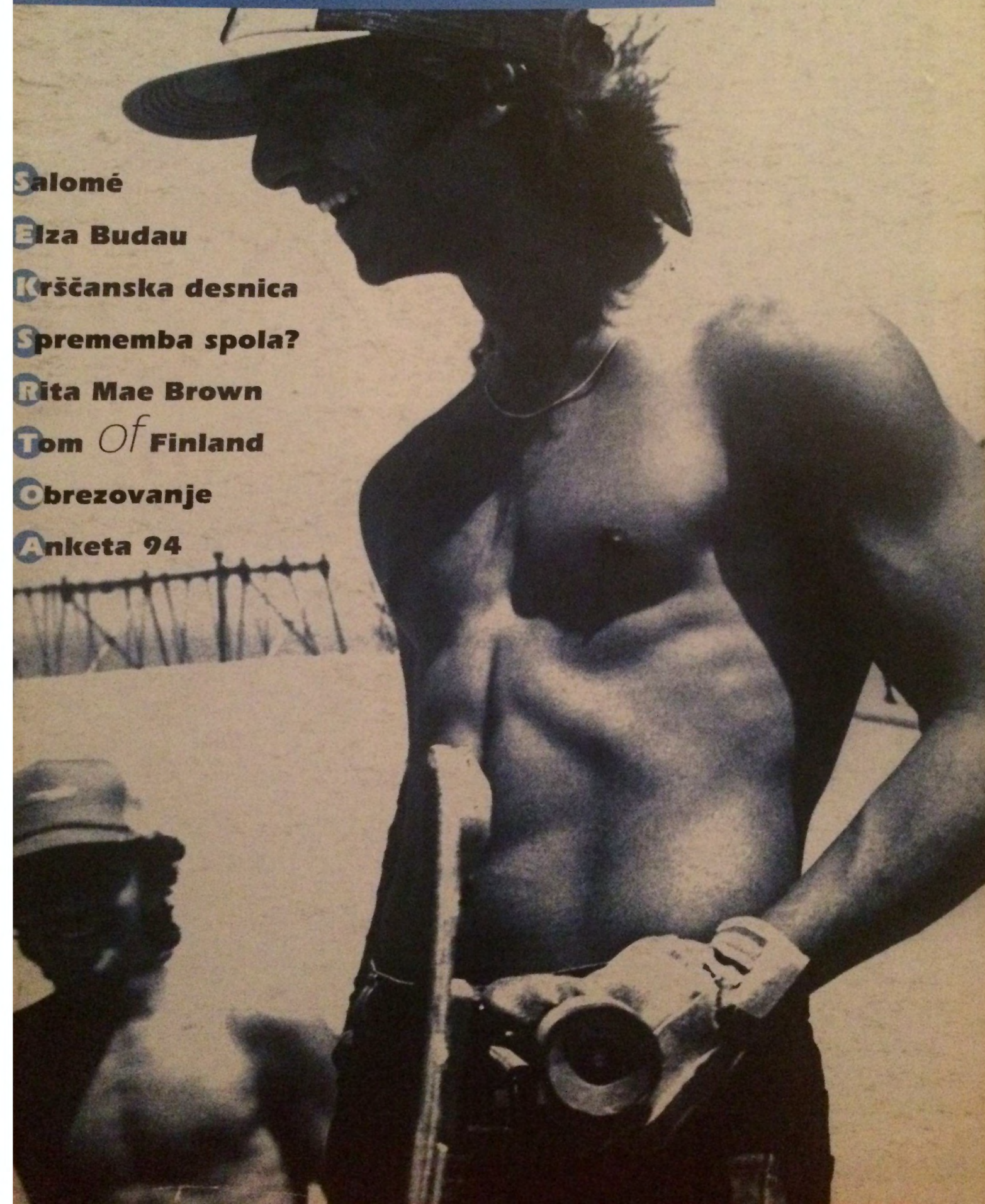
Sprememba spola?

Rita Mae Brown

Tom *of* Finland

Obrezovanje

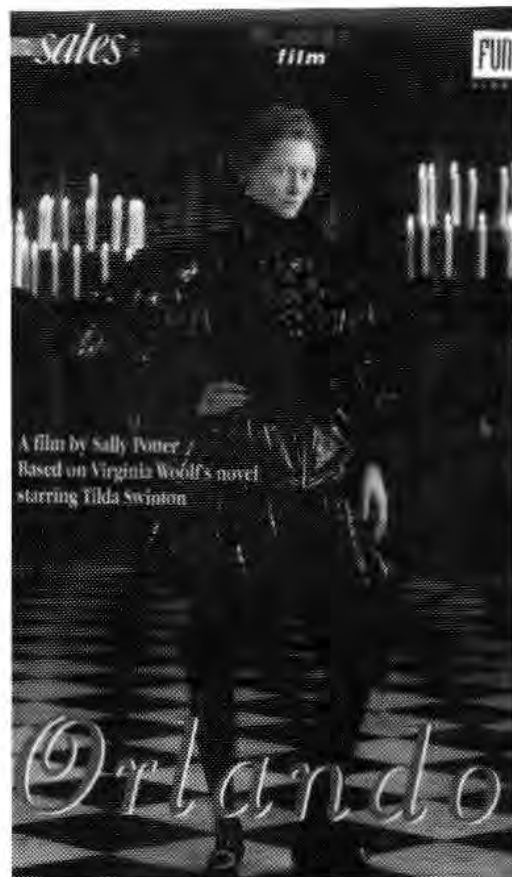
Anketa 94

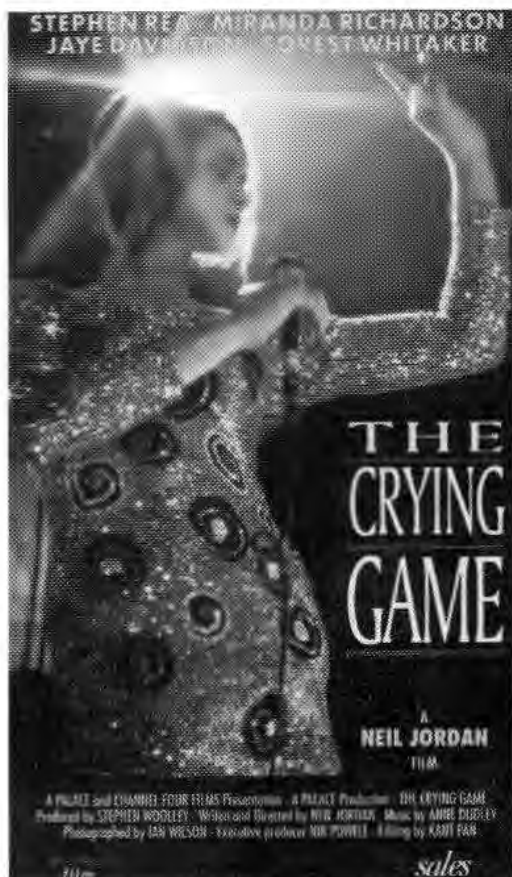
Fun Video Predstavlja

podobe
o ljubezni
s spodrezanimi
perutmi

Posamezne filme
lahko naročite
pismeno
na uredništvo
revije Revolver.

Pošljemo vam
jih po pošti.

Cena
posameznega filma
je 2.000,00 SIT.

Filmi
imajo slovenske
podnapise.

igre brez meja

"Far worse to be Love's lover
than the lover that
Love has scorned
I let love in"
Nick Cave and The Bad Seeds
(z MC "Let love in", 1994)

Na nek način smo v tem življenju vedno "novinci". Včasih bolj. Ko zamenjujemo svetove, zamenjujemo govor. Mobilnost skozi registre jezika je posledica padle vere v njihove vsebine: iskanje novih diskurzivnih strategij se večini, ki je naseljena v tej mučni civilizaciji logosa, nikdar ne izorpa. Večinoma kar nekeje govorimo: večinoma to zelo točno nekaj pomeni. V tej kulturi smo povsem izvežbani. Besede ozemljejo: kdor se pogovarja, je že na varnem. Kjerkoli je. Na okolje reagira z instrumenti stabilne komunikacije, ki potegne za sabo vso etimološko šaro. Govorec sklada kulturo in svoj utrip, plete družbo, se povsem strinja, čuti pripadnost, je doma. Baj. To mora biti fino, da takole "spadaš". Tudi homoseksualci "alikaljšože" spadajo, jasno, tega pač ne bomo posebej zapisovali: vse Nas vendar! pestijo iste zagate, kajneda, certifikati, ozonska luknja in Ali-veste-da. Morda prav zato niso vsi "alikaljšože" iz Države kar pritekli na Metelkovo, temveč še dalje kramljajo v svojih bivalnih Občinah. Svet je tak, eni ja, drugi ne. Kdo bi v njem prepoznal vsaj konček rdeče niti. Ampak da zletiš iz nje in iz njegovih fantazmagoričnih problematik, ne sovpada s "spolno orientacijo". To me malce živcira. Zaradi tega sem včasih malce homofobična. Umestitev v socialni kontekst - ki je že po definiciji interaktiven in komunikativen - je vsaj v evropski kulturi edina oblika preživetja. Nekam moramo, s svojimi telesi in besedami vred. Ne, da ne bi smeli molčati. Morda bo to nekoč ustavna pravica. Dolžnost. Komunikacija je neizogibni pogoj družbe, prav tako, kot je gospa Žerovnik njena neizogibna posledica: njene besede me zato vedno znova iskreno razveselijo, olajšujejo mi študij te hecne sociologije, nad katero bi sicer že obupala. Molčati ne moremo, jezik in njegove Resničnosti tako, na eno oko, sumničimo, zato se mi, logopati, igramo. Igramo se učiti, igramo se delati, skorajda se že znamo igrati tudi z ljubeznijo, igramo se ne razumeti in predvsem se skozi vse to igramo dialog: vse te preslikave običajne socialnosti postajajo mainstream naše sodobnosti. Zavestno se priklapljam na neko nepretrgano virtualno realnost: tudi patetični smo, oh, nalašč, prepuščamo se starim bolečinam, izogibamo se novim. Kultiviranje posameznika, čustvenost in intelektualnost - je prosluli projekt, ki izgublja svoje vernike. Edino, česar civilizacija ni zmogla, je socializiranje strasti. Moderna se začinja, "divite se Žnidaršiču", "Splav Meduze", živel ljudem!

Takisto je s komunikacijo, tisto, ki predpostavlja točne pozicije vednosti. Komu mar. "Danes" se ruši občevanje nasploh: načeto zaupanje v uspeh sporočil ni, kot se je dogajalo v romantiki, posledica prevaranih namenov ali površnih interakcij, temveč drs(t)enja pomenov in smislov, njihove situacijske naključnosti. Tak je naš čas: nikdar končana igra domin. Besed ni mogoče rehabilitirati, ko vendar dobro vemo, kakšnega zlomka prinašajo; lahko pa relativiziramo njihovo moč, jim potrgamo vse transcendentne poganjke stran in pustimo v njih le njihovo medijsko sposobnost. Dekonstrukcija je stvar moderne igrivosti. Najbolj moderen je seveda Michael Jackson: iz sebe je scimpral čisto nekaj petnajstega.

Potem sem sedela tamle v "Lovcih" in razmišljala, kaj je tisto, zaradi česar se nekomu pravi "gay". Dobro, homoseksualna ljubezen, to že; ampak to je sladka zvezda stalnica na nočnem nebu vseh kultur. Homoseksualci sem ter tja, nič takega, civilizacijska rutina, nič novega. Tihe zgodbe iz zgodovine, psst, namigujejo, da jih je malo, kaj pa vem, denimo, od štiri do osem odstotkov pedrov, lezbijk pa še manj, ženske rabimo za fukat in za Henklove reklame, recimo, da so vsi od nekod padli, da niso od tu, recimo, da je nekaj z njimi, v njih, kar jih loči od drugih, "prljavci", in nihče si tega ne bo želel. V družbi, kjer je legitimno le tisto, kar eksistira v javnem prostoru, v kulturi prezenc in glasov, sta nevidnost in molk socialna smrt. Po tem se razlikujejo "tradicionalni homoseksualci" in moderni gayi. Da se še sama izstrelim v revolveraško polemiko. Prvih je res nekaj malega: posajeni so v one pesimistične manjšinske odstotke, za eno pikico jih je in ne morejo zato niti ziniti. Niti au. Medtem ko drugi vreščijo in opozarjajo nase. "Gay nation" ima svoje žanre, svoje ekshibicije, po katerih je jasno in javno razpoznavna: ima svoj teritorij, v tej Državi Svobodni Sloveniji razprostrt že čez nekaj desetih kvadratnih metrov in to celo na dveh lokacijah. Dobro je: stvar se širi. Še veselo bo, posebno zato, ker tudi Država sama ni dosti večja. "Gay kultura" je atrakcija videza in komunikacijskih iger. Moderna sodobnost nasploh teče po načelih spektakla, je gibljiva, vabljiva in varljiva. Živimo igre brez meja, blišč kiča in komedijanstvo, prav zares nalašč.

Ne vem. Pravzaprav bi morala pisati nekaj takole, "povsem iz življenja". O taboru na Metelkovi. Kako se mi je kaj zdelo. "Take stvari". Pa se mi o tem nekako ne piše. Na vem, kaj naredi urednik s takšnimi. Rekel je še: "???" A o tistem mesecu res ne bi vedela. To, da je očlega julija trajal vročinski speed. To, da sem jaz, ki mi po lepi primorski tradiciji nenehno kroži po mislih siesta, siesta, vseeno tamle v "Lovcih" slehernega dne čisto pridna - enkrat, dvakrat, trikrat!!! - drgnila, pleskala, pomivala strop in še ob desetih zvečer vpila, kje je kakšen "špohtl", kje je kakšen "špohtl". Morda to, da sem treščila svoje "zaljubljivo" srce k vsem malim in velikim očarljivostim in tako tvegala kolaps elementarnih življenjskih funkcij. Saj. Ampak to so že povsem osebna cincanja. Vse je dobrodošlo, topla coca-cola, zažgane hrenovke, Jupol na novih "501", celo to, da se na kasetniku sploh ne vrti rock, ampak, hmm, počutiš se "free your mind", misliš si, sodeluješ pri nečem, kar je samo po sebi v redu, sedaš poleg nekaterih, ki jih ob Margiti Stefanović, Milanu Mladenoviču in Petru Dennisu Townshendu prištevaš med svoje zasebne junak(in)je, utrujen od sveta imbecilnih stilov in rakave komunikacije prideš in si rečeš, izhod, tako, tu bom, tu se igrajo kot otroci, čebljajo kar takole, da bi se skupaj imeli fino, brez pack in prišepetavanj na oni strani traku. (besedne) igrice za s(t)imulacijo varnosti, to je v redu, si misliš in si želiš jezika brez apokaliptičnih razsežnosti, stikov brez metaforičnih umazanij, pogleda brez posiljevalskih taktik osebne rešitve ali pogube. Ja, tu živijo tako, povsem "gay", sem si mislila, hočem biti zraven.

"Povsem iz življenja" je pač nekaj drugega: to so konkretni dogodki, misli in ljudje, do katerih se moraš neprostovoljno opredeljevati, in strma tla, ki zavezujejo k tradiciji; so Resnične zgodbe z neštetimi nanizanj, ob katerih postaneš morbiden, zloben ali nor; so srečevanja z od bolečine pohabljenimi Vampirji s svincem v žilah, ki ne znajo več leteti, s Sneguljčicami, ki se zaradi strahu vdajajo prvemu režečemu mimoidočemu, s karakternimi Palčki, ki jim ob vsaki besedi znova brzigne na plano njihova lastna nizkotnost, in z zblaznelimi Don Kihoti, ki bre concepta ali razuma kar nekaj stočejo, pa stočejo. To je frontalni karambol vsakogar z dediščino civilizacije, "zombijevski" diskurz, kakršnega nočem biti deležna niti za hip in niti z eno besedo. Kako je na tej Resni strani vrta s "homoseksualci", ne vem. Kot z ostalimi, najbrže. Da zletiš iz takega sveta, res ne sovpada s "spolno orientiranostjo". Sem videla.

Tako. Dve plati. Gotovo sem jih kakšnih trideset spregledala. Bom gledala, če ne prej, ko bomo drgnili zunanje stene. Komaj čakam. Pa še norega stropa ne bo. V "Lovcih", spodaj desno, je lahko fantastično, in v "Lovcih", spodaj desno, je lahko kot povsod. Zavisi od zornega kota, iz katerega vstopamo v komunikacijo. Vsakdo bi si lahko bil "izprašal svojo kosmato homoseksualno vest" vsaj s tolikšnim smislom za humor, da ne bi tako resno ponavljal istih kretenj, ki so njega samega zabrusile iz lastnega doma. Ali zaradi kakršnih ga nikdar niti bilo ni. Ampak zdaj že pišem o e(ste)tiki. Prav o čemer nisem želela. rage against the machine.

3 disko, Metelkova

6 Mestne zgodbe

12 intervju *Elza Budau*

15 *Salomé*

18 pink tabor 94

21 foto *Frenk Fidler*

25 vprašalnik

27 foto *Castelli*

29 krščanska desnica

32 film *Almodovar, Shilts*

34 gay študije

37 gay poroke nekoč?

38 branje *Guibert, Rita Mae Brown*

40 portret *Mercedes de Acosta*

42 lajf *sprememba spola?*

44 *Tom of Finland*

46 seks *obrezovanje*

foto naslovnica *Frenk Fidler*

Roza klub je organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. V juniju 1990 so jo ustanovili člani Skucove sekcije Magnus in članica Skucove sekcije LL. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV.nad., soba 404), tel. 061.1324.089 (ob torkih in četrtek med 12. in 13. uro), fax 061.329.185. Žiro račun za plačilo posameznih publikacij, članarine (1000 SIT za 94/95) ali prostovoljnih prispevkov je: 50100-678-44343.

Roza disko, K4, Kersnikova 4, vsako nedeljo od 22. do 4. ure

Revolver, revija s homoerotičnim nabojem, je revija Roza kluba

Metelkova - v bivši vojašnici na Metelkovi (hiša Lovci); klubsko vzdušje, nastopi, razstave, pogovori... Magnus klub: pon., srede in petki po 20.00; Monokel (ženski): srede in petki po 20.00

Kontakt - navodila in obrazec v Revolverju.

Projekti: Homoseksualnost, kaj je to?; Varnejši seks; Brošura: Gay in lezbične organizacije v Sloveniji

10. dnevi gay in lezbičnega filma - 4.12. do 11.12.94 v dvorani Kinoteke

Magnus - gay sekcija pri SKUCu: mesečni časopis Keke(c), izleti...

LL - lezbična sekcija pri SKUCu: informator Pandora, pogovori, srečanja, izleti, rekreacija; pozanimajte se za termine

SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja: 061.97.82, 061.441.993 - je prav tako odprt za težave, stiske lezbijk

AIDS FOND - za pomoč seropozitivnim (prispevke nakazite na ŽR Roza kluba, s pripisom Aids fond. Hvala.)

Projekt Plus - za pomoč okuženim, obolelim ter njihovim prijateljem...

REVOLVER, revija za kultura in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). ISSN 1318-2668. Izhaja četrtletno. Cena posamezne številke je 450 SIT. Ustanovitelj in založnik: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana. Odgovorni urednik: Brane Mozetič. Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel.+386.61.1324.089, fax: 329.185. Tehnično urejanje in postavitve: Boštjan Liseč. Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. © Revolver, 1994. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pismenim privoljenjem založnika. Pridržujemo si pravico do objave pisem, fotografij ali člankov, prispelih na uredništvo. Mnenja avtorjev v reviji so njihova osebna in ne izražajo vselej stališč uredništva. Objava piscev, fotografov, modelov, reklamerjev ali drugih oseb in organizacij ne izpričuje njihove seksualne usmerjenosti. Prispevki v reviji niso honorirani. Po mnenju Ministrstva za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

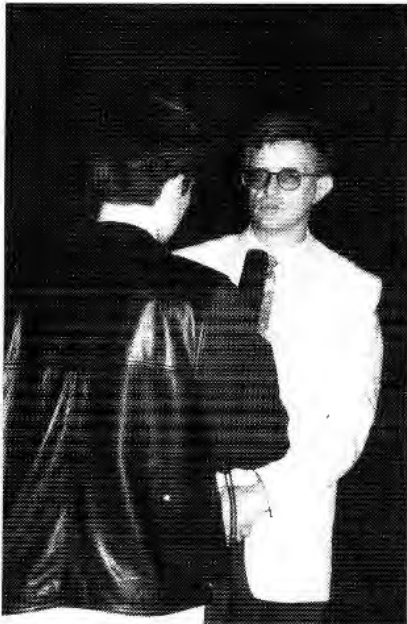

Foto: F. Fidler
Minister na gradu

črno belo v barvah

blišč in beda roza scene

Maj je obljubljal praznovanje dveh okroglih, bleščečih obletnic; 10 let organiziranega gay gibanja in 5 let Roza diska. Petek, 27. maja 1994. - *Okrogle mize o gibanju slovenskih homoseksualcev so se udeležili povabljeni: Evita Leskovšek, Suzana Tratnik, Vlasta Jalušič, Metka Mencin, Rastko Močnik, Miha Zadnikar, Gusti Leben, Bogdan Lešnik in Zoran Pavasovič.*

Gala dobrodelna prireditev na Ljubljanskem gradu je odpadla. V zadnjem trenutku so jo preprečili demoni homofobije iz hiše ob vznožju grajskega hriba. Uspelo jim je pregnati rožnate oblačke, ki so se nevarno nakopičili tam okoli protokolarnega objekta. Beri: homoseksualce z gosti njihove prireditve vred (*min.za okolje in prostor Pavle Gantar, mestna sekretarka za izobr., raziskov., kulturo in šport Branka Lovrečič, Miladojka Youneed, Beitthron, Lolita, Salome, Elena in Sonja Polanc* kot voditeljica nesojenega večera). Pač, dobili smo nov škandal in bili deležni medijske pozornosti, šušlja pa se, da se je na našo pritožbo odzval tudi *Evropski svet* ter si začel dopisovati s tukajšnjo politiko - ker pa mlini meljejo počasi, bo potrebno še počakati na natančnejše informacije.

Na nedeljo, 29.5., pa je bil izvrstno izveden *Izbor slovenske popevke*. Ta je nadomestil že tradicionalno Rozavizijo, ki je dosedaj obeleževala obletnice gay diska.

Parodija na nekdanji festival je hkrati tematsko zaključila cikel nastopov izvajalcev slovenskih zimzelenčkov, ki so v Roza disku gostovali to sezono. Praznovanje nesrečnih rožnatih obletnic se je sicer zreduciralo na eno, a zelo uspelo prireditev. **Deja Mušič** se je izkazala kot prava oseba na pravem mestu, uveljavljene in nove zvezde trans-scene so se izvorno in duhovito preimenovali v znana imena slovenske popevkarske estrade, za pristnost so poskrbele skromne kulisne in žirija v sestavi samih eminentnih obiskovalcev diska, vse skupaj so podkrepili tehnikovi zvočni efekti in nastal je pravi mali festival, bleščeči spektakel.

Klub K4 je po avgustovskem remontu odprl ventile in zato vas Roza disko spet vabi vsako nedeljo od 22. ure dalje, to sezono v *"Dobri stari Hollywood"*.

Foto: F. Fidler
Deja, ki je tudi pela

Foto: F. Fidler
In dežurni krivec pederske nesreče

Foto: F. Fidler
Okrogla miza

Foto: J. Klančičar
Jelka Cvetežar vabi punce na Bled

Foto: J. Klančičar
Lepotici za druga mesto

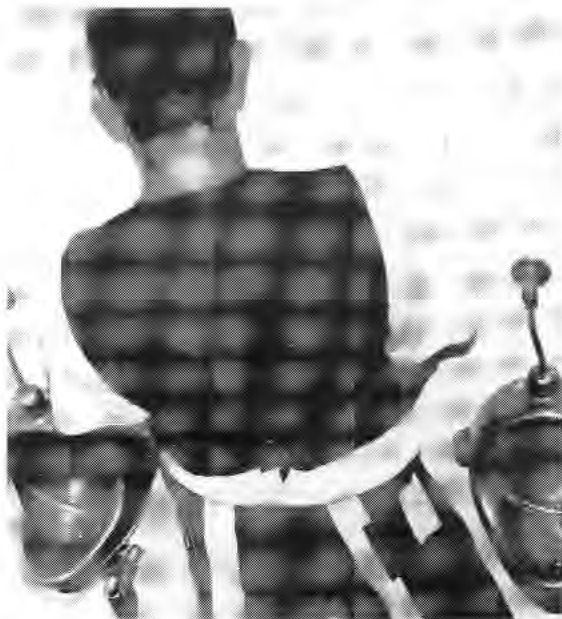
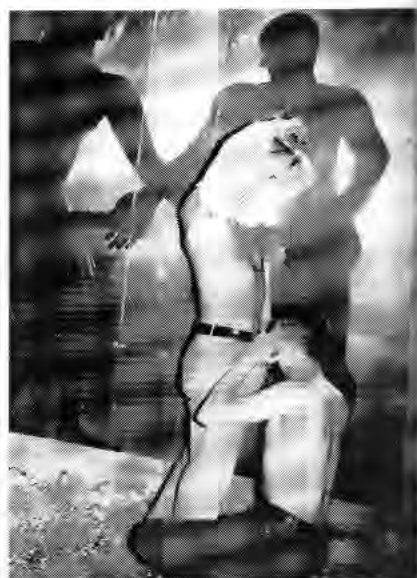
metelkova

Kdor je v zadnjem času vsaj malo spustil nos in se prikazal na *Metelkovi*, je lahko opazil, da so klubski prostori prenovljeni. Tisti "zaprášeni in popacani" pa vedo povedati, da je tam skoraj mesec dni potekal delovni tabor. Interier si je zamislil arhitekt **Jerko Gluščević**, eksterier pa je oblikoval slikar **Andrej Brumen Čop**. Tabor je sofinanciralo *Društvo za prostovoljno delo Most*, zunanje poslikave pa *OSF*. No, praskalo in malalo je par navdušencov oziroma bolj navdušenk, ki so se imeli kar fino, kljub motnjam kakih gay gleduhov... Otvoritev je bila 22. julija, od tedaj pa je klub odprt skoraj vsak večer (zlasti za tiste, ki so bolj prijateljsko razpoloženi, kar pa je med gayi redkost...).

Medtem, ko so nekateri delali, so drugi pozirali, tretji zganjali perverznosti... Foto: F. Fidler

Foto: Gorazd
Majaron:
Salome na delu

Z dogajanja v
New Yorku
Gay Pride - Gay
Games -
(Foto: M.S.)

Urbi et orbi

Gay ponos: organiziranost ali spontanost?

Če je postmodernizem prinesel spremembe v literaturi, razgalil najnižje človeške strasti v filmski in gledališki umetnosti, in če je nenazadnje formalno naplaval tudi alternativno, underground in tudi gay kulturo, oziroma če je bila za opisani porast kriva spontanost šestdesetih, potem so devetdeseta zdaj na vrsti, da jo karseda hitro in neboleče organizirajo, institucionalizirajo, vkalupijo in vpno, kar pač hočete. Za fasado vsakega dobrohotja v tej in oni združbi se skriva sicer nezaveden, vendar patološko boleč namen taiste organizacije. Zаметke civilne družbe, ki je nastajala iz spontane potrebe in ki je pozneje prerasla družbeno koristnost in postala njeno breme, češ, uporništvu in drugačnost ne sodita v še tako demokratični sistem, je pokopala obsedena želja po nomenklaturnosti, ki jo oblast upošteva in v bistvu privzgaja. Vsem, ne samo sebi in svoji birokratski mreži. Še tako asocialne tipe ljudi se da organizirati, če ne gre drugače, v klan, sekto ali nadzorovani mob (mob v angl. = množica, gruča; tudi krdelo). In tako se je končala tudi zgodba s pred letom dni neformalno osvojenou ulico gospoda Metelka, ki pa ni postal novi kulturni minister, pač pa jih je spravil v institucionalno mrežo, vse tam domujoče alternativce, subkulturnike, pedre in z motorji obsedene modele vseh sort. Kakorkoli, Metelkovi želimo še dolgo življenje, da ji ga te ne bo spod-

jedla prav tista organiziranost, zaradi katere je bila kmalu po formalni osvoboditvi že poplujvana v medijih. Vselej je bila spontanost prvinskega pomena, ne le za Metelkovo ali kakršnokoli drugo underground sceno, ki se je razvijala po svoji notranji inerciji, pač pa tudi v primeru "vstajenja" za gay pravice. Pred petindvajsetimi leti se je namreč zgodil Stonewall - prvič v zgodovini so šli homoseksualci na ulice Greenwich Villagea, da bi si izbojevali prostor pod soncem. In v dobesednem spopadu s policijo zmagali. Lokal, kjer so se zbirali, je ostal odprt in neformalno legaliziran - spontanost množice je dokazala premoč nad organizirano (seveda takrat tudi represivno) oblastjo, in hkrati s Stonewallom je napočila era spreminjanja, liberaliziranja zakonov, ki so KONČNO pripustili neko marginalno skupino v sistem. Leto 1969, obdobje spontanosti, je za vselej mimo - Woodstock II, je bil le še bleda podoba svojega očeta, pa čeprav je pritegnil množico ljudi. Ljudi z imageom, ki so nekoč eruptivne, emocionalne in pradvsem SPONTANE reakcije nadomestili za površnost, ki je del establishmenta in je vsek državi.

Leta 1994, 25 let pozneje, se pravzaprav organizirano kitimo s Stonewallom - Američani so spet fascinirano pretiravali in v svoji totalni organiziranosti so si latos privoščili kar nekaj eminentnih dogajanj v New Yorku - organizirali so tudi IV. igre

gayev, ki jih je posprenilo tisoče kulturnih in humanitarnih koncertov, predstav in sprejemov z bajnimi kotizacijami. Časopisi - del gay establishmenta - so izhajali v približnem zaporedju GAY GAMES ISSUE - STONEWALL 25 ISSUE - GAY PRIDE ISSUE, in prav vsebnost ponosa "biti gay" me je fascinirala. Ponos je relativen in v liberalni dobi organiziran model, ki ohranja kolektivno mišljenje, medtem ko nihče ne pomisli na oni drugi, nezavedni ponos, ponos individuuma, ki je v svoji spontanosti presegeel vse organizirane modele skupaj.

Nimam namena razglabljati o tem, ali se dandanes organiziranost gayev izplača. Seveda se, saj je med drugim povezana tudi z ekonomijo, da možnosti socialnih kontaktov niti ne omenjam. Gre le za razmišljanje o transferu, ki ga je prineslo četrto stoletje dolgo obdobje za uveljavljanje določene skupine v okolju, za njeno vklapljanje v sistem, ki se vedno ne ločuje med tem, kaj je SPREJEMANJE in kaj TOLERIRANJE. O spontanem ponosu ne more biti več govora - alternativci, drugače misleči smo ga nadomestili s svojo organiziranostjo, kakršnokoli že, in tako ostaja vse tisto, kar je nekoč bruhalo ven in poplujvalo, kar je bilo treba poplujvati, na ravni notranje intimne, zaprte v ožek krog vsake skupine s svojo ciljno orientacijo, svojimi željami, če hočete.

Tomaž Simon

mestne zgodbe

Armisteada Maupina

Neverjetno, a resnično: z neznansko naglenco, le nekaj mesecev po ameriški in angleški premieri, so na zaslone gledalcev TV Slovenija pribzeli **Anna, Mona, Miš, Jon...** - prebivalci veselega San Francisca v sedemdesetih letih. Tako ali drugače nenavadni junaki **Mestnih zgodb Armisteada Maupina**, ki so na svoje utelešenje čakali nič manj kot petnajst let.

Maupinove pikantne in ostre kronike utripa San Francisca v sedemdesetih so zagledale luč sveta kot kolumna v časopisu *San Francisco Chronicle*, kar je bilo po dolgem času v dnevnem časopisu prvo leposlovje. Iz lokalne senzacije so zgodbe prerasle v svetovno, ko so izšle v šestih knjigah. Maupin je za knjižno izdajo zgodbe posodobil, združil gay in *straight* nitke in na koncu postal prvi pisatelj, ki se je v svoji literaturi spopadel z aidsom. *Sure Of You*, šesta in (nepreklicno) zadnja knjiga iz ciklusa, je bila nekaj tednov na prvem mestu najbolje prodajanih knjig v New Yorku, Veliki Britaniji in Avstraliji. Dosele so po vsem svetu prodali že več kot milijon izvodov; med drugimi so jih prevedli v nemščino, španščino in nizozemščino.

Njegov zadnji roman *Maybe the Moon*, ki ni niti malo povezan z veselim San Franciscom, je že tretji prodajni dan (izšel je v začetku tega leta) pristal na četrtem mestu. Je nekakšna zbirka dnevnikov druge najmanjše ženske na svetu. Glavna junakinja Cadence Roth je spomin na Maupinovo pokojno prijateljico, igralko **Tamaro De Treaux**, ki je ovita v umetne mase odigrala nekaj prizorov kot slavni *ET*.

O televizijski priredbi Maupinovih *Zgodb* se je pravzaprav začelo razmišljati takoj po izidu prve knjige; ampak vse ameriške tv družbe so se projekta otepale kot hudč križa. *HBO (Home Box Office)* je v zgodnjih osemdesetih že grabil za krmilo, vendar si tako kot drugi naposled ni upal tvegati, da bi spravil v bes ameriške oglaševalce. Nič čudnega - dve uspešnici osemdesetih sta utrpeli škodo zaradi zmanjšanja števila oglasov: *Zakon iz Los Angelesa* po prvem televizijskem lezbičnem poljubu, *thirtysomething* pa potem, ko sta v postelji skupaj pristala moška...

"Najhuje je bilo to, da so mi po enajstih urah skupnega dela producenti rekli, da bo treba gaye in lezbijke umakniti v ozadje ali pa jih črtati iz scenarija in da droge ne pridejo v poštev..." pravi Maupin.

Na koncu so *Zgodbe* pristale na angleškem pragu. Pogum je zbral *Channel Four*, ki je pripravil že več oddaj o homoseksualnosti (med drugim je koproduciral tudi dokumentarec *Življenje v Silverlaku*). Resda ga je gay in lezbična manjšina, potem ko je uknil serijo *Out*, gledala precej postrani, čeprav je še vedno razglašal, da se loteva tem, ki se jih drugi ne.

Toda lani se je začelo premikati: verjetno bo prihodnje leto *Out* spet *in*; letos so uvedli program *Summer's Out*, ki pomeni (kljub temu, da je šlo predvsem za ponovitev filmov in dokumentarcev), da so programi res tu in da so res *queer*. Kot koproducentki sta se kanalu pridružili dve podružnici *Polygram International - Working Title Television* (uspehe je požela z *Mojo čudovito pralnico*, *Wish You Were Here*, *A World Apart* in *Edvard II.*) in *Propaganda Films* (producentka Madonninega dokumentarca *V postelji z Madonno*, filma *Ruby*, Lynchevih uspešnic *Divji v srcu* in nadaljevanke *Twin Peaks*, pa *Beverly Hills*, *902100...*). Režijo je prevzel **Alastair Reed**, scenarij pa je, čeprav so delo ponujali Maupinu, priredil **Richard Kramer** (ki je znan po seriji *thirtysomething*): "Zdelo se mi je, da je za to potreben profesionalc," pravi Maupin, "nekdo, ki pozna film, in vedel sem, da bo Richard pravi. In ker je odkrit gay, sem se zavedal, da bo material znal obdelati brez senzacionalizma ali čiščenja."

In Kramer je *Zgodbe* in njihove junake zares pustil takšne, kakršne je ustvaril Maupin, ki zatrjuje: "Zgodbo je priredil v izredno bogato nadaljevanke - znal je to narediti in hkrati ostal zvest originalu." **Michael Grade** je imel prav, ko mi je rekel, da je znal ujeti vtise iz knjige in jih je vključil v mešanico domišljije in resničnosti. Svoje občudovanje lahko najbolj izrazim, če povem, da lahko zdaj vzamem knjigo, jo odprem na katerikoli strani in slišim njihove glasove. Ne svojih. Igralci so me povsem prepričali."

Prepričali so ga: v vlogi magnata Edgarja Halcyona **David Moffat**, ki je igral že v prenekateri filmski uspešnici (*Housesitter*, *Regarding Henry*, *The Music Box*, *The Unbearable Lightness Of Being*), najbolj pa se ga morda spominjamo po vlogi v nadaljevalki *China Beach*; v kateri je bila njegova soigralka **Chloe Webb** - v *Zgodbah* *Mona Ramsey* - ki je igrala tudi v filmu *Queens Logic* (v kateri **John Malkovich** igra gay); **Lauro Linney** (Mary Ann Singleton) smo videli v komediji *Dave*, na *Movie Channel* prihaja z *Lorenzo's Oil*; **Marcus D'Amico** (Michael Miš Toliver) je bil lani nominiran za nagrado Laurencea Olivierja za vlogo v uprizoritvi slovite drame o aidsu *Angels In America*, v manjših vlogah pa se je med drugim poskusil v filmih *Full Metal Jacket* in *Superman II*; **William Campbell** (Joe Fielden) je že igral gay: v prvi sezoni *Dinastije* je igral Stevenovega ljubimca

Luka; kot gost je nastopil je v serijah *Hotel*, *Star Trek: The Next Generation* in *Družinske vezi*, gledali smo ga v *Kriminalističnih zgodbah*, v filmu *Drakula*, bil je Disneyjev (ne pretirano uspešen) *Rocketeer*, letošnjo sezono pa je na ameriški ABC dobil lastno humoristično-detektivsko nanizanko *Moon Over Miami*; **Thomas Gibson** (Beauchamp) je bil osorni ženin **Nicole Kidman** v *Far And Away*, igral je tudi v *Age Of Innocence*, na tv pa v nadaljevanji *Kennedyjevi iz Massachusettsa* in v žajfnicah *Drugačen svet* in *Ko se svet vrti*;

Čeprav vsake toliko časa kdo povzdigne glas, da slovenska nacionalna televizija za gay/lezbično gledalstvo naredi bore malo (ja, kaj pa pričakujete!), je treba priznati, da se vsake toliko časa tudi na tem področju stvari precej očitno premaknejo. In če si privoščite malce širši razgled, se vam od gostote programov, ki se "ukvarjajo" s homoseksualnostjo, kar zmeša. Ker se pač o tem - tudi po zaslugi aidsa - vse več govori, razmišlja, dela...

Tako se *3Sat* že nekaj let trudi s homoseksualnimi ciklusi, nekateri nemški satelitski programi se o tem pogovarjajo (tudi prepirajo) v svojih "vročih" talk showih, tudi *ORF* se teme nikakor ne brani (nanjo gleda predvsem z umetniške plat). Sosednja *HTV* je pred nekaj meseci zavrtela nekaj "čudnih" filmov iz Južne Amerike in predvajala tv film o aidsu *Our Sons* (ki smo ga videli že na satelitih, sicer pa bo verjetno kmalu priromal tudi k nam). Slovita limonada za mladostnike *Melrose Place (Sky One)* resda počasi, a vse bolj očitno postavlja v ospredje svojega gaya, prav tako *Severna obzorja* (ki smo jih videli tudi pri nas in jih, upajmo, še bomo - dotlej pa tečejo na *HTV* - če se spominjate, glavno prizorišče. Cicely na Aljaski, sta ustanovili dve lezbiki; gaye, ki sta prišla lja živeti sredi prve sezone, pa se v tretji sezoni tam tudi cerkveno poročita... (Ampak poljub so izrezali!) Med stanovalci tretje izdaje *MTV*jevega "reality showa" *Real World* (tokrat so se nastanili v San Franciscu, evropski *MTV* pa ga je začel predvajati sredi septembra) je spet gay, ki je tokrat poskrbel za presenečenje: pred kamerami je zaprosil drugega gaya, ki se je v hišo vselil potem, ko so iz nje vrgli prejšnjega, skrajno narcisoidnega stanovalca. V Ljubljani (natančneje v Cankarjevem domu) si bomo lahko novembra ogledali na letošnjem berlinskem festivalu nagrajeni kubanski film *Jagode in čokolada*. Pa tudi *TVS* je vse bolj "vesela": med drugim smo videli (sicer slab) biografski film o *Rocky Hudsonu*, odlično igra solz in pretresljivi dokumentarec *Življenje v Silverlaku* (ponovitev bo na dan boja proti aidsu). Nenavadno je le to, da niso smeli (?) ponavljati dveh nadaljevanek, ki so ju predvajali v Sovi: angleško duhumorno *Partret nekega zakona* o pisatelju *Viti Sackville-West* in pa *Mestnih zgodb*.

Barbara Garrick (DeDe) je igrala v filmih *The Firm*, *Sleepless in Seattle*, *Dnevi grmenja*, *Razglednice iz pekla*, *Working Girl* in *Eighth Men Out*; **Stanley DeSantis** (Norman) v *Candymanu*, *Razglednicah iz pekla*, *Vročici sobotne noči*, *Annie Hall* in v nanizankah *Delo na čino*, *thirtysomething* in *Cheers*; **Cynda Williams** (D'orothea) pa v *Mo' Better Blues* in *One False Move*.

Najpomembnejša je kajpak **Olympia Dukakis** v vlogi Anne Madrigal, bohemske lastnice hiše na Barbary Lane. Za oskarjevko (kipca je dobila za stransko vlogo kot Cherina mati v filmu *Moonstruck*) in odlično karakterno igralko (*Jeklene magnolije*, *Dad*, *Glej no, kdo se oglašča*, *Fire In the Dark...*), in (kot se označi sama) režiserko, producentko, učiteljico in aktivistko, je že od vsega začetka navijal Maupinov ljubimec **Terry Anderson**. Ko mu jo je omenil prvič, je Maupin dvornil: "Kaj ni malce preveč etnična?" "Te besede boš še požrl," je odvrnil Terry in - imel je prav. S pravo mero ranljivosti je Olympia skrivnostni Anni Madrigal vdahnila verjetnost, ki bi jo katera druga igralka s filozofijo "Aha, ženska je, torej jo bom igrala kot žensko" težko pričarala. In primernega transseksualca zagotovo ne bi našli.

Dukakisova si je najela osebnega svetovalca za transseksualce. **Dr. Jane Thomas** je pri snemanju pomagala že **Vanessi Redgrave**, ko je igrala nekdanjega trenerja Martine Navratilove **Reneja Richardsa**. Na njenem prvem srečanju je izkušena svetovalka Olympiji strogo pogledala v oči in ji rekla: "Kako ste lahko prepričani, da boste znali odigrati transseksualca?" Veteranka ji je zabrusila: "Ker je velik del mene moški. Včasih sem mislila, da so to moje grške korenine, ampak zdaj vem, da sem v resnici moški..."

Tudi v nekaterih stranskih vlogah so nastopila velika imena: **Lance Loud**, ki je zaslovel v sedemdesetih v nanizanki *An American Family*, ko je svojo homoseksualnost razkril tako rekoč v živo, s tv zaslona; **Karen Back** igra samo sebe; **Rod Stelger** lastnika knjigarne, ki jo je odkupil od Anne Madrigal; sir **Ian McKellen** (Maupin je imel veliko vlogo pri njegovem *coming outu*) nekakšno čebelo matico snobovske skupine mestnih gayev.

Maupin, ki s snemanjem filmov nima izkušenj, je hotel bedeti nad vsako sekundo snemanja - ne zato, da bi ljudem govoril, kaj naj počnejo. Samo izkušnje je hotel. Čeprav je bil precej v nadlego. Kako tudi ne. Ko je Anna zbirala goste v svoji dnevni sobi, sta s Terryjem ležala na postelji v njeni spalnici. In kdo drug bi si ga upal zboti, če ne Olympia Dukakis: "V prizoru, ko se Anna in Edgar srečata v restavraciji," skesano pripoveduje Maupin, "se Anna ozre naokoli in reče: 'Kaj ni tu čudovito - vsi se trudijo, da bi bili videti tako *preklete izobraženi*.' Pri zadnjih besedah se je Olympia obrnila in me pogledala naravnost v oči. Ja, takšne težave si nakopješ, če hočeš biti muha na zidu - včasih te zmečkajo."

Channel Four je sprva (že pred tremi leti) nameraval posneti dve knjigi - toda za

deseturno nadaljevanko bi bila potrebna ameriška finančna podpora, ki je kajpak ni hotelo biti. Tako so *Zgodbe* prva ameriška serija, ki jo je do zadnjega ficka financirala angleška tv družba. Glede nadaljevanja... pa je nastal škandal...

Ameriški *PBS (Public Broadcasting Service)*, ki je *Zgodbe* uspešno predvajal v ZDA in velja po svoji politiki za najbolj podobnega angleškemu *Channel Four*, je namreč napovedal, da nadaljevanja ne namerava denarno podpreti. Nacionalna tv mreže, ki je dobila podporo senata, da prikazuje "Ameriko v celoti, v vseh njenih različnostih" in da "poskrbi, da se sliši glas skupin in skupnosti, ki so sicer odrinjene", je *Zgodbe* predvajala januarja letos in postale so njihova najbolj uspešna serija zadnjih nekaj desetletij. Toda *Ameriška družinska zveza* je takoj sprožila kampanjo proti *Zgodbam*; kaseto z nadaljevanko so poslali vsakemu članu senata in poudarili, da gre za "gay in profano" vsebino. Hkrati je bil desničar **Ervin Duggan** imenovan za novega predsednika *PBS*. Njegov predstavnik za tisk je povedal, da nove serije, če bo posneta, *PBS* ne bo niti predvajal. Zato lahko pričakujemo, da bo novi ameriški javni televizijski sistem zaprl vrata gay tematiki.

Channel Four, ki je za prvo serijo dal šest milijonov za stroške, je pričakoval, da bo za drugo serijo, z delovnim naslovom *More Tales*, glavni delež prevzel *PBS*; čeprav so pri *Channel Four* že začeli razvijati scenarij, je predstavnik družbe aprila povedal, da je projekt v nevarnosti: "Prvič smo financirali vse sami, za nadaljevanje pa smo upali, da se nam bo pridružil ameriški partner. Zdaj pa se zdi, da na žalost ne bo šlo."

Vse skupaj je seveda najmanj razveseljivo za Maupina, ki je že za prvo serijo več kot deset let iskal producenta, ki ne bi iz scenarija povsem črtal gay likov: "Očitno se je javna televizija ustrašila peščice dobro organiziranih verskih fanatikov," je zapisal v pismu organizaciji *GLAAD (Gay And Lesbian Alliance Against Defamation)*. Leta je prepričana, da gre res za posledico desničarske kampanje in imenovanja republikanca na mesto predsednika *PBS*. Čeprav mreža zanika kakršenkoli pritisk, je Duggan javno povedal, da njegova tv ne bo predvajala ničesar, kar bi se "Američanom zdelo neokusno."

"V zadnjih treh letih," pravi **Tom di Marla**, izvršni direktor podružnice organizacije *GLAAD* za San Francisco, "smo, kar se tiče gay in lezbične tematike, doživeli napredek. Toda stvari so se nenadoma resno obrnile na slabše. *PBS* noče priznati, da je sredi kulturne vojne. Dokler ne dojamemo, da je to televizija, ki mora služiti mnogim različnim skupinam, se bodo še naprej umikali."

Menda je na *PBS* prišlo več kot dva tisoč besnih pisem, njihova nadzornica v San Franciscu pa je Dugganu poslala zaskrbljeno pismo: "Najbolj skrb zbujajoče je to, da se zdi, da je ta odločitev prikimavanje organizaciji, ki pridiga o nestrpnosti, homofobiji in cenzuri."

Frank Rich, novinar *New York Timesa*, ki se je sestal z Dugganom, je zapisal, da možakarja podpira nacionalna organizacija evangeličanov: "Obnaša se kot cenzor, da bi zadovoljil klice po fundamentalizmu in homofobiji tistih kurcev, ki prisegajo na družinske vrednote; ali pa je umik *Zgodb* zgolj bebava odločitev televizijskega novinarja?"

Boško Mucha

Armistead Maupin se je rodil v Washingtonu leta 1944, odrasčal pa je v Raleighu v Severni Karolini. Na tamkajšnji univerzi je bil član vseh najpomembnejših društev; diplomiral je leta 1966 in pogrnil na sprejemnih izpitih za pravno šolo. Prijavil se je na šolo za mornariške častnike in medtem ko je čakal, da ga sprejmejo, delal kot vratar na lokalni tv postaji. V vojski je služil kot oficir za zveze v Sredozemlju, potem na kopnem z rečno patroljo v Vietnamu. Leta po vietnamski vojni se je vrnil v Azijo kot član civilne prostovoljne skupine, ki je pomagala graditi hiše za invalidne vietnamske veterane. Za ta trud ga je predsednik **Nixon** nagradil z nagrado *Freedom Leadership*. Kratek čas je delal kot novinar za časopis v Charlestonu v Južni Karolini, leta 1971 pa so ga premestili v San Francisco, v dopisništvo agencije *Associated Press*. Svobodnjaško in strpno okolje novega doma ga je prepričalo, da je leta 1974 v članku *Ten Most Eligible Bachelors* v nekem lokalnem časopisu naredil *coming out*. Dve leti pozneje so začele deževati *Zgodbe*... In, če že hočete vedeti, s svojim ljubimcem Terryjem Andersonom živi v San Franciscu in na Novi Zelandiji.

Življenje v Silverlaku: Pogled od tod

Foto: Judy Linn

V nasprotju z dokumentarcem *The Sorrow And the Pity* iz leta 1970 o holokavstu, v devetindesetdesetminutnem *Silverlake Life: The View From Here* ni preživelih. *Silverlake Life* niso grozljive izpovedi gostov v oddaji *Sally Jessy Raphael Show*, ampak izpoved o tistem, kar je v našem življenju resnično zasebno. Je dokumentarec o resničnem življenju. O ljubezni, izgubi in humorju, trpljenju, jezi in pogumu. O aidsu, katerega žrtev je postal **Tom Joslin**, filmski ustvarjalec, ki je dnevnik zadnjih mesecev svojega življenja začel snemati kot dnevnik umiranja svojega partnerja **Marka Massija**, s katerim je živel dvaindvajset let.

Joslin je kot režiser dokumentarcev in pisec konec sedemdesetih poučeval filmsko in video umetnost na kolidžu v Hampshiru in potem od 1986 do 1990 na *The University Of Southern California*. Vmes je bil v ekipi za casting za družbo *Zoetrope* (za filme *The Outsiders*, *Frances*, *The Milagro Beanfield War*...). Med njegovimi deli sta dokumentarca *Blackstar: Autobiography Of a Close Friend*, o njegovem coming outu, in *The Architecture Of the Mountains*. Od leta 1980 so bili njegovi študentje - med njimi **Peter Friedman**, **Ken Burns** in **Rob Epstein** - sedemkrat nominirani za oskarja.

Prav Friedman (35 let) je kot njun dober prijatelj po Joslinovi in Markovi smrti (oba sta bila stara 43 let) nadaljeval njuno delo. "Zaigrana smrt na filmu je v redu," pravi. "Ljudje se dajo z veseljem prestrašiti, dokler vedo, da so vami. Prava smrt je v redu, če gre za večerna poročila - kupi trupel ljudi, ki jih nikoli ne bomo poznali. Ampak *Silverlake* je nekaj povsem drugega."

Silverlake je okoliš v Los Angelesu, v katerem sta živel Tom in Mark. Ko je Mark zbolel za aidsom, je Joslin začel beležiti razvoj njegove bolezni, potem pa je zbolel tudi sam in snemal obiske pri zdravniku, pri zeliščarju in bioenergetičarki. Snemal je Massija, ki se je zvijal od bolečin in opisoval svoje občutke sramu in jeze, ko so mu rekli, naj si pokrije telo, zaznamovano s Kaposijevim sarkomom, da ne bi prestrašil gostov v bazenu. Ko se je pozneje Massi brez srajce obrnil proti kameri, ga je Joslin vprašal: "Le kaj se greš ekshibicionista s temi svojimi pikami?" Massijev odgovor: "To je moje politično stališče."

Joslin je govoril pred kamero o svojih stra-

hovitih in depresijah, snemal se je, ko je bil nataknen in besen, sredi noči si je v temi osvetlil obraz, da bi pokazal svojo nespečnost. Snemal je pogovore s terapevtom. V nekem prizoru z Markom sedita na zofi - skupaj, a tako razdvojena v svojem trpljenju - ko ga Mark "zatoži", da noče jemati zdravil. "Še bolj me je strah," pravi, "no, da bo umrl - seveda tega nočem - ampak potem bom ostal sam z aidsom, sam bom umiral."

Kamere ujame, kako bolezen vse bolj najeda Joslinovo telo, njegove kosti so vse bolj vidne. Po nekaj tednih, ko je bil prestaboten, da bi vzel v roke kamero, se vrne k svojemu video dnevniku: "Zgubil sem voljo do življenja. Voljo, tisto, kar te poriva proti nečemu. Pravijo, da se moraš temu samo prepustiti... Stara modrost, modra, ampak počutim se tako praznega, vse je tako brez smisla in težko se spomnim vsega, kar sem storil..." Ko je Josh resno zbolel, je kamero prevzel Massi in zabeležil zadnje pretresljive dneve njegovega življenja. Ko je umiral, je kamera brela naprej, Mark pa je ljubimcu prepeval verze iz pesmi *You Are My Sunshine*.

"Skušal sem mu zapreti oči, tako kot to počnejo v filmih," je pet mesecev kasneje Massi povedal Friedmanu. "Presenečenje! Ne zaprejo se! Spet se odprejo! Opravičil sem se Tomu: Življenje ni film."

Čeprav se vsi "nastopajoči" zavedajo kamere, ni v dokumentarcu niti kančka upanja - par svojega boja ne skuša portretirati v junaških barvah, kar je povsem drugače, kot to počnejo nekateri drugi dokumentarci o aidsu - tudi z oskarjem nagrajeni *Common Threads: Stories Form the Quilt*...

Kamera se približa Joslinovemu mrliškemu listu. Išče mesto, kjer je treba navesti "zakonski stan". Na črti sta natipkani besedici "nikoli poročen", s pridihom grozljive podobe samote, odrinjenosti in zlorabe, s katero morajo vsak dan živeti gayi in lezbijke. Kajti *Silverlake* je predvsem dokumentarec o pravem pomenu ljubezni. Dokumentarec bi bilo neznosno gledati, če ne bi bilo ljubezni med Joslinom in Massijem - ki diha na vsakem koraku življenja in umiranja v Silverlaku. Tisti, ki se razglašajo za kristjane in trdijo, da so gayi in lezbijke zgolj sestradane spolne zveri, bi si res morali ogledati zgodbo tega nadvse pogumnega para. Tudi tiste, ki s svojih vladnih in javnih položajev vztrajajo, da se je treba od aidsa distancirati, bi bilo treba prisiliti, da si ogledajo *Življenje v Silverlaku*. Mogoče bi lahko organizirali predvajanja, podobna tistim v farski *Clockwise Orange* - da bi gledalce privezali na stole in jim s posebnimi napravami držali odprte oči, da ne bi zamudili niti enega samega trenutka filma.

Ena od nenehno ponavljajočih se tem je tudi vprašanje, kako so Joslinovi starši sprejeli sinovo spolno nagnjenost in njegovega ljubimca. V posnetkih iz dokumentarnega filma *Blackstar* njegov oče obrača oči proč od kamere: "Mislim, da je to grozno in prepričan sem, da sva nekaj storila narobe... In mislim, da tega ne bi smel obešati na veliki zvon in da v tem filmu tega sploh ne bi smel omeniti. Mogoče ne boš v zadregi ti, vsekakor pa bom jaz."

Dokumentarec so prvič prikazali na lanskem

Sundance Film Festivalu, kjer je prejel veliko nagrado žirije in nagrado revije *Playboy Freedom of Expression*. V Berlinu je lani dobil *zlatega medveda* za najboljši gay film, v San Franciscu pa nagrado *Golden Gate*. Na televizijskih zaslonih so ga hkrati prikazali v Franciji, Angliji in v ZDA. Tu ga je predvajala PBS v okviru ciklusa *POV - Television With a Point Of View*. Eno je gledati Joslinovo umiranje na velikem platnu, povsem drugo pa na majhnem zaslonu v dnevni sobi. Televizija se ne mara spopadati z resničnostjo umiranja. Televizijski uredniki so prepričani, da ljudje tega nočejo gledati. Nekatere gledalce bo pogled na Joslinovo truplo gotovo šokiral. Toda tisti, ki bodo zaupali ustvarjalcem in se predali *Življenju v Silverlaku*, bodo bogatejši za eno najboljših izkušenj, ki jim jih lahko ponudi televizija.

Friedman se je pri delu seveda še kako zavedal mej, ki jih bo zatresel film, in pripomb, ki jih bodo imeli mnogi. Toda verjame, da so bila vsa tveganja potrebna, da bi se javnost bolj zavedela aidsa in epidemije, ki vstopa že v svoje drugo desetletje in ki ji ni videti konca.

"Ko je Tom začel snemati *Življenje v Silverlaku*," pravi Friedman, "si ga je zamislil kot serijo polumih epizod. To naj bi bil portret okolja - zato tak naslov. Dogajanje naj bi se vrtele okrog Marka, saj je bil ta takrat veliko bolj bolan kot Tom. Za Toma je bil film o partnerjevi boleznii povsem logičen projekt, saj se je kot umetnik s težavami najlaže spopadel tako, da je o njih posnel film. In ko je zbolel tudi sam, je to vključil v film. Počasi sta on in njegova bolezen postala središče filma."

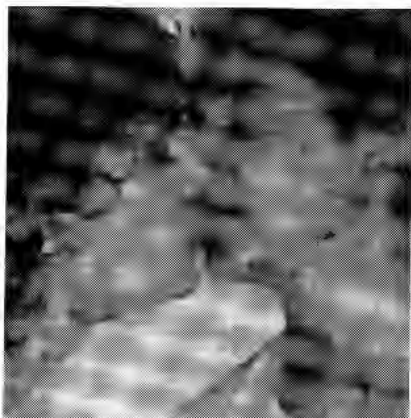
Ko je Joslin umrl, se je Friedman znašel pred trakovi s 35 urami materiala. Težka naloga, posebej potem, ko je leto za Tomom umrl tudi Mark. "Mark je umrl, preden sem začel montirati. Njegove smrti v dokumentarcu ne omenjam, ker tega nisem hotel napisati. Nisem hotel njegove smrti narediti trivialne ali jo celo spremeniti v navadno osmrtnico." Seveda niso vsi odzivi na film ugodni. Upravnik nekega newyorškega kina, znanega po predvajanju neodvisnih filmov, je Friedmanu povedal, da bo film odgnal gledalce, on pa ne namerava biti dobrodelna ustanova. Tudi selektorji enega od velikih filmskih festivalov so odklonil, da bi v svoj spored dali *Življenje v Silverlaku*. Drugi niso odklonili.

"Festival v Sundanceu je bil čudovit," pripoveduje o sprejemu filma Friedman. "toda nikjer nisem opazil, da bi napisali, da sta bila Tom in Mark ljubimca več kot dvajset let. Samo kot dva možka so ju predstavili. Ob tem povsem zbledi sporočilo filma, saj je *Življenje v Silverlaku* ljubezenska zgodba. Ne le aids, tu so še druga vprašanja, s katerimi se spopada - z vprašanjem homoseksualnih zvez, ki jih družba ne priznava in jih noče videti. Prav za to sta se bojevala Mark in Tom." Dokumentarec je videlo precej Američanov. Kritiki so brez izjeme navdušeni, če ne kar solzni. In če je tako globoko ganil gledalce, ki so ga že videli, all lahko *Življenje v Silverlaku* gane vse človeštvo in zgane njegov odnos do aidsa in homoseksualcev? Film je 29.8. predvajala TV SLO in ga bo po objubah ponovila 1.12. letos.

keanu Reeves

Mlad, simpatičen in že uveljavljen igralec (*Moj mali Idaho*, *Peklenški val*, *Mali Buda* so le naslovi nekaterih zadnjih pri nas vidnih filmov, sicer pa je seznam precej daljši) je pričel svojo igralsko kariero na odrskih deskah z gay vlogo. *Wolfboy* je bilo nizkoprorračunsko gledališko delo, v katerem je takrat 18-letni **Keanu** srečno poljubljajal mladega soigralca. Poljubljanje je tudi s plakatom vabilo na ogled predstave, ki so jo pred 12 leti igrali v Torontu.

V kinematografe pa je letos poleti že prišel nov film, tokrat akcijski *Speed*, v katerem se Reeves kot dober, pošten in junaški policist uspešno bori proti pokvarjenemu kolegu (**Dennis Hopper**), ki v središču Los Angelesa podtika bombe in tako izsiljuje mestno vlado.

Martina Navratilova (37) bi rada čimprej imela otroka, vendar noče imeti spolnih odnosov z moškimi in se bo odločila za umetno oploditev. Kaj meni o starševstvu njena nova prijateljica **Danda Jaroljmek**, viri še ne vedo.

Ru Paul, vodilna in sploh svetovna transvestitska zvezda, sovraži "njene" fotke, kadar ni v svoji opravi. Pravi, da trpi njen imidž in se ji kvari glamurozen videz. Ta pa je bil nedavno močno načet tudi v New Yorku, kjer se je "dama" bojda sprla z **Boy Georgeom**. Sredi hotela je sledil še pretep, v katerem ji je Boy strgal lasuljo z glave.

Richard Gere igra v tv filmu *And the Band Played On* gaya, plesačica, ki ima aids. Pravi, da naj si ljudje ob tem mislijo, kar si hočejo. "Vseeno mi je, če ljudje mislijo, da sem ali pa da nisem gay."

Deset let po smrti pevca **Marvina Gayea**, ustrelil ga je njegov oče, je prišla na dan resnica. Oče, Marvin starejši, je imel skrivnost: rad je oblačil ženska oblačila. Transvestizem je otežkočal družinske odnose.

Prvi mož znane **Roseanne Barr**, Bill, je dokončal svoj prvi album in ga naslovil *Diesel Dykes of Dixie*.

Hollywood je preokupiran s homoseksualnostjo. To dokazujejo tudi že stare govorice, da je Tom Cruise gay. **Toma Hanksa** (*Philadelphia*) pa so novinarji spraševali, če bi raje, da njegova sinova "odrasteta" v gaya ali v straighta. Odvnil je, da to ni stvar izbire.

Po smrti **Raymonda Burra** (prijubljen tv odvetnik Perry Mason) se je pričel odvijati njegov zadnji in morda najboljši sodni primer: gre za njegovo 60 milijonov dolarjev vredno oporoko. Vse je zapustil svojemu ljubimcu Robertu Benevidesu (skupa sta bila 30 let), oporoko pa izpodbijata pokojnikova nečakinja in nečak.

Cybill Shepherd (Delo na črno) je v zadnjih letih postala glasna zagovornica pravic gayev, priznala pa je tudi, da je nekoč pristala v postelji z lezbično prijateljico. Pravi, da se je takrat bala, da je s tem postala izprijena.

Univerzalni vojak, mačo tip **Jean-Claude van Damme** noče, da bi njegov zelo zgodnji film prišel v Ameriko, ker je v njem igral gaya. *Monaco Forever* je naslov francoske "mojstrovine" iz leta 1985, s podnaslovom "...where the past becomes the present and tomorrow never comes..."

Lily Tomlin skuša zbrati denar za film *The Cefuloid Cloaet*. "Nihče ne more spreminiti 75-letne homofobične zgodovine Hollywooda. Film pa lahko vsakomur pokaže, koliko škode so okolici naredili homofobični stereotipi."

Komentar **Paula Buratona** v Time Out-u:

šumijo gozdovi angleški

V Londonu so se združili gay aktivisti in varuhi okolja, da bi preprečili "očiščenje" gozda parka *West Hampstead Heath*. *The Corporation of London*, ki upravlja ta park in tudi druge javne površine v mestu, namerava gozd izsekati oziroma podreti 5000 dreves. S tem bi se znebili vzgojenih gozdnih površin in znova vzpostavili stanje izpred več kot 100 let, ko je bilo na tem kraju le z grmičevjem poraslo močvirje. Gay aktivisti, med njimi so tudi člani *OutRage!*, so ostro protestirali in pripravili kampanjo za ohranitev gozda. Menijo, da gre še za en napad na pravice gayev s strani mestnih oblasti, saj West Heath desetletja predstavlja osrednji in najbolj priljubljen prostor za kruzling (štrikanje) v Londonu, ki je obenem tudi zlahka dostopen iz središča mesta. Gozd je homoseksualcem nudil zatočišče in omogočal kontakte že na začetku tega stoletja, ko še niso imeli nikakršnih drugih možnosti druženja na javnih mestih. Upravičeno slutijo, in so zato še toliko bolj besni, da je ravno to tisti vzrok, zaradi katerega hoče uprava parka gozd tako ali drugače očistiti. Saj, po Londonu se ve, da hoče mesto preprečiti "tiste nemarne stvari", ki se tam dogajajo. Tako so v gozdu že namestili straže, policijski obhodi so vse pogostejši, problemi so tudi s sončenjem brez kopalk, čeprav je o tem že bil dosežen dogovor... Primer *West Hampstead Heath* ni edini, konservativizem se vandalistično znaša tudi nad drugimi podobnimi londonskimi znamenitostmi, posekani ali razredčeni so številni drugi parki, prav vestno je "nekdo" že iztrebil precej grmovja na vseh morebitnih delikatnih področjih, izginjajo javna strnišča in še klopi v parkih niso več to, kar so bile... (teh je čedalje manj ali pa so po novem brez naslonjal).

varen seks na britanski TV

V avgustu so na nacionalni britanski tv začeli predvajati nova reklamna spota o varnem seksu za gaye. Gre za prva takšna spota, ki so ju naredili gayi sami. Prvi je posnet z igralci in modeli v romantičnem okolju, drugi pa je kratek posnetek kruzinga, v katerem nastopajo prostovoljci. Skupini *GMFA* (Gay Men Fighting Aids) je denarno priskočil na pomoč *Channel 4*. Spota sta dolga po 30 sekund in ju izmenoma prikazujejo vsak teden v tv seriji *Out!*.

pet shop boys

O svoji seksualni usmerjenosti se je izjasnil tudi pevec dueta *Neil Tennant*. Po večletnih pomenljivih izjavah in namigih je v intervjuju v avgustovski številki gay mesečnika *Attitude* le povedal, da je gay. "V osemdesetih sem spoznal, da sem verjetno gay. Postalo mi je jasno, kaj me privlači. Vendar do pred tremi ali štirimi leti nisem imel nobene prave izkušnje. V prejšnjem desetletju sicer nisem živel v celibatu, prav daleč od tega pa tudi nisem bil." O zadnjem albumu *PSB, Very*, pravi, da je bil napisan v obdobju zaljubljenosti, vendar so tudi prejšnja dela vsebovala močne gay motive. Noče še, da bi bila sedaj njegova identiteta determinirana s homoseksualnostjo. V zvezi s tem tudi ne želi ničesar povedati o *Chrisu Loweu*, drugi polovici dueta. Ta naj bi bil obupan, saj je pred kratkim zaradi aidsa umrl njegov zelo dober prijatelj.

Kekec ni prekinil z delovanjem!

Uredništvo časopisa *Kekec* sporoča, da zaradi spremembe celostne podobe časopis ne bo izhajal predvidoma do Novega leta.

Uredništvo se bo potrudilo, da boste o izidu naslednje številke pravočasno in zanesljivo obveščeni. Vaši predlogi, ideje in prispevki so zaželeni.

Nova podoba vas bo presenetila!

Za uredništvo
Tomaž Škorjanc

pridejo, navdušijo in propadejo?

V mesecu juliju je zaradi finančnih težav propadel nov in ugleden angleški mesečnik *Phase*. Ideja o bleščečem neodvisnem magazinu za lezbijke in gaye je nastala in se tudi realizirala v krogu poslovnežev, samih gayev in lezbijk. Prvo številko so na obsežno svetovno gay tržišče lansirali v mesecu februarju. Kljub mlačnemu odzivu javnosti in le 30 000 prodanih izvodih na začetku, je revija prejela ugodne kritike in s svojim dovršeno oblikovanim videzom določila kriterije gay založnikom, kakšna naj bo videti kvalitetna gay revija devetdesetih let. Četrta številka je že dosegla prodajo 45 000 izvodov in revija je očitno našla svojo ciljno skupino bralcev. Visoka zadolženost, nenaklonjenost straight oglaševalcev, nerazumevanje bank, problemi z distributerji ter nesposobnost samega vodstva voditi uspešno finačno politiko so povzročili, da se je pri peti, julijski številki vse tudi končalo. Žal se je kaj kmalu uresničil šaljivi slogan, s katerim so promovirali začetno številko: *'Phase - je le obdobje, ki bo minilo.'*

Za "obdobje" se je izkazal tudi tednik *Bona*, namenjen moškim, ki imajo radi moške. Angleška revija iz izdajateljske hiše *Mindmaster Limited (Boyz, Shebang in Pink Paper)* je svoj hitri konec doživela že po treh tednih. Odgovorni in obveščeni vedo povedati, da stvar ni imela možnosti za preživetje. Predvidevanja pred izdajo prve številke so bila napačna. Krivdo za neuspeh prav tako pripisujejo nerazumevajočemu poslovnemu okolju, ki očitno ne mara novih, velikih in kvalitetno tiskanih gay medijev. Nasprotniki odločitve o prenehanju izdajanja kritizirajo vodstvo, da je prehitro popustilo, saj so tri številke odločno premalo za oprijemljivejše rezultate, že prva številka pa je bila prodana v uglednih 60 000 izvodih in *Bona* je tudi takoj našla svojo ciljno publiko, kot je bilo sklepati po odzivih bralcev. Vendar je bila ta odločitev nepreklicna, zaposlene so izplačali in *Bona* je zapustila prizoršče gay medijev tako hitro kot se je na njem tudi pojavila. Za razliko od *Phase* ni zapustila neizterljivih dolgov.

tudi posilstva moških

V Veliki Britaniji so v juliju proglasili tudi posilstvo moškega za zločin, prvič v zgodovini, in tako spremenili 450-letni zakon proti "nagnusnemu zločinu" heteroseksualnega posilstva. Vlada je sprejela amandma, ki med posilstvo vključuje tudi dejanja, prej imenovana "homoseksualnost brez privolitve", in zvišuje maksimalno možno kazen od desetih let do dosmrtnega zapora, tako kot to velja za posilstvo ženske. Spremembo je narekovalo povečano število registriranih posilstev moških (v Londonu 50 v lanskem letu) in skupinska posilstva, ki se pojavljajo kot del nasilja band nad homoseksualci. Reforma daje moškim žrtvam posilstva iste pravice do anonimnosti in zaščite kot ženskam. Spremembam je gotovo botrovala tudi javnost, katere mnenje se je o tem, kaj vse razume pod pojmom posilstvo, v zadnjih letih močno spremenilo.

Kaj pa Slovenija?

Po novem kazenskem zakoniku, ki je bil sprejet v oktobru, so vsa posilstva obravnavana enako - ne glede na spol. 180. člen pravi: "Kdor prisili osebo drugega ali istega spola k spolnemu občevarju tako, da uporabi silo ali zagrozi z neposrednim napadom na življenje ali telo, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let." Prav tako se obravnava tudi člen o spolnem nasilju (181.) - torej ne glede na spol (kot že v prejšnjem KZ).

Novi KZ prinaša tudi novost v členu (141.) o kršitvi enakopravnosti - tu je izrecno navedena tudi spolna usmerjenost: "Kdor zaradi razlike v narodnosti, rasi, barvi, veroizpovedi, etnični pripadnosti, spolu, jeziku, političnem ali drugačnem prepričanju, spolni usmerjenosti, gmotnem stanju, rojstvu, izobrazbi, družbenem položaju ali kakšni drugi okoliščini prikrajša koga za katero izmed človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki so priznane od mednarodne skupnosti ali določene z ustavo ali zakonom, ali mu takšno pravico ali svoboščino omeji, ali kdor na podlagi takšnega razlikovanja komu da kakšno posebno pravico ali ugodnost, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta."

Če pa to stori uradna oseba z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, se kaznuje z zaporom do treh let.

V zmešnjavo gay&lez tiska pa je avgusta prikoralaka še ena nova revija, ki bo svoje bralstvo rekrutirala med temnopoltimi. *Vickers and Bulls* je mesečnik, ki se naslavlja kot "skorajda resna črn-ska lezbična in gay publikacija" in se trudi pos-treči z živahno mešanico novic, člankov o življenjskih stilih, informacij in malih oglasov. Revija stane 1 funt, vendar jo zaenkrat prodajajo le naročnikom (naslov: *Vickers and Bulls*, PO Box 4193, London SE24 OND, GB).

"Leta 1953 je Kinseyeva raziskava ugotovila, da ima vsak deseti moški homoseksualno izkušnjo. Štirideset let kasneje, po pomembnih zakonskih spremembah in ko obstaja ter se še krepi gay scena, se število prav skrivnostno zmanjša na vsakega devetdesetega. Dajte nam popolno enakopravnost pred zakoni in, kdo ve, morda bomo v naslednjih štiridesetih letih popolnoma izginili."

Liza Minnelli, pevka, igralka, aids aktivistka na vprašanje, kaj meni o spolni usmerjenosti, ali je ta biološko pogojena ali...: "To je tako zasebna in osebna stvar, pa vsi govorijo samo o tem. Sama si mislim 'wow'. Prav. Vsakdo ima pravico početi in biti to, kar ga osrečuje, mu daje notranji mir, dostojanstvo in samospostojanje. Življenje je v teh časih težko. Postaviti si moraš svoja lastna pravila, kajti ni več jasnih in enotnih pravil, ki bi veljala za vsakogar od nas."

Andy Bell iz skupine *Erasure*: "Pri 11 ali 12 letih sem bil v javnem stranišču in dobro se spomnim, da sem videl starejšega tipa, ki je imel tiča zunaj. To je bilo zame prvič, da sem videl tiča prosto bingljati, bil je tam povsem blizu mene... Pomislil sem, o bog, to pa je zanimivo!"

Jean-Paul Gaultier, kreator: "Knila pravza prav ne pripadajo nobenemu določenemu spolu, lahko so tudi zelo moška (možata). Odvisno od tega, kdo jih nosi. Sam nosim pod krilom usnjene hlače, ker me hkrati obvladujeta moja moškost in ženskost. To pa potem tudi pomeni, da sem dvakrat bolj seksi, ali ne?"

Joan Baez: "Vsi smo bolj ali manj biseksualni. Ljudje pa tega nikakor nočejo priznati. Že dolga leta nisem imela ničesar z ženskami, vendar imam najbolj prijetno izkušnjo, imenujete to kakor želite, ravno z žensko."

Boy George naj bi izjavil, da se želi reinkarnirati v spodnjice **Matta Dillona**. Vendar to zanika in razlaga, kaj se je zgodilo. "Matt je bil na praznovanju mojega 25. rojstnega dne v New Yorku. Povabil sem ga, naj prisede k meni na posteljo, pa ni hotel. Bil je zelo neprijazen. Mislim sem si: Če ne moreš prenašati svoje le pote, si odreži glavo, srček!"

Rože za Elzo

avtor neznan

Elza Budau. Pesnica? Pisateljica? Tudi. A predvsem gastronom in gurman. V vsaki kuhinji. V tisti pravi, še bolj v kuhinji življenja. Narave. Umetnosti. Ljubezni.

V pretekli sezoni je bila dokaj redna gostja *Roza diska*. Čisto zares. Resda je niste videli, zato pa ste poslušali njene besede - iz ust **Marjane Deržaj, Ditke Haberl**, na *Slovenski popevki*... Njena nežna, romantična besedila so med gay populacijo malone kulturna. *Povabi me na luno kdaj, Samo nasmeh je bolj grenak, Vrača se pomlad, Brez besed*... In seveda *Poletna noč*. Ampak gospa, ki je sicer čisto zares romantična duša, je že ničkolikokrat dokazala tudi to, da nima dlake na jeziku. Če vam pusti, da vdrete v njeno zasebnost - kar se posreči malokomu - bo z vami enako zaneseno kramljala o slovenski omejenosti, heteroseksualnih strahovih, o svojih čustvih, odraščanju, pedantnosti, delu (in službi na radiu), prijateljih, ljubeznih, starokopitnosti in... spolnosti. Pogovor v F-duru.

Da takoj razčistiva: ženske vas ne privlačijo?

Ne. Čeprav na plaži mogoče bolj gledam ženske. Nekako se mi zdijo ženske obline... Gledam, da vidim, kam spadam.

Se ocenjujete?

Ne, to ne. Tako ali tako sem original. Ne, da vidim, kam spadam. Do kod sežem. Drugače pa se kot otrok tudi nisem nikoli igrala zdravnik in bolnik in podobne...

Ne? Kaj ste zamudili!

Vedno sem se igrala bolj sama zase.

So vas izločili otroci ali...

Ne, starši. Nikoli nisem smela na dvorišče. Češ da ni primerno; da na ulico hodijo samo otroci hišnice in podobni. Ampak jaz sem se s hčerjo hišnice zelo rada igrala. K nam domov se je prihajala igrat, ker je bila lepo vzgojena.

Čeprav je bila iz nižjega sloja...

Tole "nižje in višje" se mi zdi grozno. Rojen si, kjer si rojen. Kjer te je štorklja spustila. S tem se ne obremenjujem, toda takrat mi je bilo zelo neprijetno. Ker sem se vedno čutila nekaj drugega. Želela sem biti takšna kot drugi otroci.

Pa se niste uprli?

Doma pa ne, zelo strogo so me vzgajali.

Strogo? Tudi glede spolnosti?

Tudi na tem področju so me zelo pazili. Stražili, bi rekla. Že v osnovni šoli sem se družila s fanti, ker se mi je zdelo, da se je dalo z njimi bolj pametno pogovarjati. Potem pa je učiteljica, zaskrbljena, kaj bo z mano, poklicala v šolo mamo, imeli sta dolg pogovor in potem me je mama doma trdo prijala, kaj mislim. Da ne gre, da se kar s fanti družim. V odmoru, na hodniku, v razredu. Zmerjala me je z... ne najdem druge besede kot tiste s petimi črkami na K. Pa sploh nisem vedela, kaj to pomeni. Vedela sem, da je nekaj groznega, ampak nisem razumela, zakaj naj bi bila to... To na človeka zelo vpliva. Postane zavrt. Zategel.

Kdaj so vam razložili vse o ptičkih in čebellcah?

Približno takrat. V tretjem razredu. Z mamo sva imeli sva dolg pogo-

vor... Vidim, da niste prebrali mojega romana *Ljubezen v f-molu*. Tam sem vse obdelala.

Najprej ga mora prebrati mama.

Ja, da bo prečtala s črnim, česar sinček ne sme brati (smeh).

Kdaj ste torej odkrili radosti narave?

S prijatelji... Od začetka so bili vsi veliko starejši. Pravzaprav sem iskala očeta, ker mi ga je mama odtegovala - tako sem si potem to razlagala. Starejši so bili deset, dvanajst let. Jaz sem jih imela štirinajst, gospodje so bili torej... no, saj je bil samo en gospod, okoli 28 let. Imel je potrpljenje z mano, spoštoval me je. Mama je seveda kar norela.

Še vedno nori? Se še vtikuje?

Ne dovolim ji več. Nič več ne povem. Pustila sem, dokler se nisem poročila in odšla z doma. Zelo mlada. Enaindvajset let. Leta trinšestdeset.

Leto pred poletno nočjo.

Ja, toliko je stara kot moj sin.

Torej ni bil spočet tiste Poletne noči?

Ne. Pa vsi tako mislijo. Da si tisto, kar napišeš, tudi res doživel. Ampak - kar naj si mislijo, kar hočejo, mene to zabava. Jaz vem, kaj je moje življenje in kaj ni. Podobno kot markiz de Sade. Preden je pisal, je bil toliko in toliko let v jači. Dvomim, da je bila opremljena z brhkimi deklicami, ki bi bile pripravljene karkoli početi z zaporniki. To pomeni, da je de Sade samo dal krila svoji domišljiji. Tako mislim jaz. In ni bistveno, ali je to doživel. Napisal je dobro, vsi mislimo, da je to res počel.

V intervjuju za Stop ste rekli, da bi bil za vas izziv napisati roman, izpoved nekega gaya. Kaj pa lezbljke, vas ne zanimajo?

Ne. In me tudi ne motijo. Pravzaprav še nikoli nisem imela lezbične prijateljice. No, morda je kje kakšna skrita...

Če bi bila - bi se ustrašili, bi bili morda prizadeti?

Ne. Mislim... Če bi imela takšno nagrnjenje, bi verjetno to že vedela. Tako ali tako pravijo, da smo ljudje biseksualni. Vprašanje je le, v kaj se razvijemo, čemu damo prednost. Ali kaj si upamo. Sama si ne

morem predstavljati, da bi šla v posteljo z žensko. Priznam, da imam res več moških prijateljev. Imam pa tudi fantastične prijateljice. Ampak res si nisem nikoli zamišljala, da bi šla s prijateljico... Ko sem odraščala, je bilo kaj takšnega grozno. Še zdaj mnogi ljudje svoje nagnjenje skrivajo. To se mi zdi nepotrebno. A logično. Pri nas. Ker nismo še zreli, ne zavedamo se, da je to čisto zasebna stvar vsakega posameznika. Verjetno pa bi poskočila, če bi se kdo lotil mojega sina, ki ni v to smer...

Pa če bi bil?

Ne bi mi bilo vseeno. Toda to bi bila njegova izbira. Ko je imel prvo dekle, sem se vzela v roke in krepko razmislila, da ga ne bi kaj polomila. Gotovo mi ne bo nobena všeč, sem si rekla. To je normalno. Ampak jaz o tam sploh ne smem razmišljati, ker ni moja stvar. Moram jo vzeti samo kot dependanso mojega sina. Če ga bom lomila, bom sina izgubila, če jo bom sprejela takšno, kot je, s toplino, širino, bom pa še hčer dobila. To sem razčistila in nisem imela težav. Tudi mi ne želimo, da se kdo vtika v stvari, ki so samo naše. Toliko zakonov gre narazen, ker se tašče vtikajo. Pravico imas samo, če te kdo prosi za pomoč. Toda Slovenci pri tem res nismo zreli. Zganjamo nasilje nad drugimi. Mislimo, da se moramo vsi enako obnašati. Imeti enake stvari, si jih želeti, delati. Namesto da bi razmišljali, da je normalno vse, kar človek dela. Kdo pa ima pravico rači, kaj je normalno in kaj ne? To je čisto individualna izbira. Vsak se mora brigati zase, se imeti pod nadzorom, se vprašati, kaj je naredil, česa ni, kaj je bilo narobe... Druge pa pustiti pri miru, če seveda ne posegajo nasilno v tvoj prostor. Torej takrat, ko vohunijo za tabo. Narobe in prav... to me spominja na pridige v cerkvi. Pri starih Grkih ni bilo takšno in drugačno druženje moških nič spotaljivega. Tudi v starem Rimu ne. Pa veliko umetnikov je ljubilo isti spol. Mislim, da nagnjenje pri tem res ni pomembno.

Ampak vseeno vpliva na delo. Tudi vas, ko zdaj delate oddajo o Jurčiču, pisatelj najbolj zanima kot človek. Kako je živel, ljubil...

Ja, to me zanima pri vsakem umetniku. Tisto, kar bereš, je eno - to vem po sebi. Ni rečeno, da je sam takšen, kot piše. Da v roman projicira sebe. Čeprav tudi lahko. Lahko pa je čisto drugačen.

Že, ampak nekateri morajo to drugačnost skrivati. Kajti če kdo vohuni po življenju heteroseksualca, je to trač, kakšne silne moralne škode ni, če gre za razkrivanje homoseksualca, je pa takoj hudič.

Tudi sama sem bila velik kamen spotike. Ljudi je silno zanimalo vse v zvezi z mano, jaz pa imam do razkrivanja zasebnosti hud odpor. Zaprem se. Nihče nima pravice brskati po meni. To je tako, kot če bi mi dvignili krilo in gledali, kakšne hlačke nosim. To je moja stvar. Lahko pa si vsak misli, kar hoče.

Toda če ste poročeni in imate otroka, se tako ali tako ve, razve... Kaj pa, če kdo živi s partnerjem istega spola? Bi vi dopustili, da se razve?

Ničesar ne skrivam. Ampak na veliki zvon pa tudi ne obešam.

Tole ni velik zvon, zato si vas drznem vprašati: bi šli v posteljo z nekom, ki ima aids ozlroma je okužen?

Mislim, da ne. Pravzaprav ne vem. Tega me je zelo strah. Bolezen bi mi lahko prekrizala načrte. Petindvajset let je šlo mimo, ne da bi kaj delala - popevk nimam za resno delo - in šele zdaj se lahko res posvečam delu. Nima časa, da bi se ukvarjala še z boleznijo.

Saj nikjer ne piše, da bi se okužili!

Ne, ne, jaz na tvegam. Ne zaupam nikomur. Ker smo preveč pokvarjena družba. Ampak aids je grozljiva stvar. Jaz sem pač gospa, ki ima za sabo že velik del življenja. Toliko bolj je aids grozljiv za mlade. Opozarjamo jih: pazite, mislite, bodite pametni... Ampak mlad človek se veliko težje vzdrži. Hormoni delajo, mogoče se napijejo, ne mislijo na zaščito. In aids je prehuda kazen. Prehude posledice so. Ko sem bila jaz mlada, sem se bala samo, da ne bi zanosila. Danes se mi v primerjavi z aidsom to sploh ne zdi več težava. Poznala sem fanta, ki je umrl za aidsom. Ni mi šlo v glavo, da je moral umreti prav on. Pri nas se premalo zavedamo, da je aids resna stvar.

Mogoče zato, ker se o bolnih ne govori?

Nič nismo naredili. Premalo je poudarka na tem, da bi moral vsak zase vedeti, ali je ali ni pozitiven. Premalo zato, ker je to povezano s stroški. Kje bomo pa dobili denar potem, ko bo veliko obolelih?

Kaj pa očitki, da je aids šiba božja za padre?

To je smešno. Pred vojnama je bil podobno sramoten sifilis. Zdaj pa... Zdi se mi, da drug drugemu ne moremo zaupati. Grozno je, da

živiš z nekom v zakonu, si mu zvest, on pa skoči čez plot, ne misli na zaščito, in še ti dobiš aids. Grozno. Od človeka, ki naj bi ti bil najbližji. Ne vem, kako bi na to reagirala jaz. Vem le, da nikomur več ne zaupam. Samo še sebi.

Kaj storiti? Natakni si deviški pas? Iti v samostan?

Ne, ampak - če se odločiš za enega človeka...

Kaj niso to krščanske vrednote?

Ne, to so človeške vrednote. Saj ljudje nismo taki, da bi vsevprek...

Kdo pa lahko reče, kaj lahko in česa ne? Če lahko vsevprek?

Ne moremo... No, dobro, starokopitna sem. Na te stvari gledam tako in se tega tudi držim.

Torej človek - na primer moški - ne more imeti dveh žensk, ki bi ju ljubil. Enako ljubil?

Ne. Mislim, da ni toliko ljubezni, da bi se jo kar tako delilo. Razen če gre za drugačno ljubezen. Če na ženo, na primer, gleda kot na naslednico svoje matere, ki ohranja dom, drugo pa ima kot žensko. Ta ljubezen ni primerljiva. Kot imaš pač različno rad psa, avto, rože... Enaka ljubezen ni mogoča. Ker se spreminjamo. Če imajo starši več otrok, jim ti očitajo, da imajo najmlajšega raje... toda tudi starši so se spremenili. Do tega imajo pravico. Ne morejo biti taki kot prej. Jaz ne morem biti taka, kot sem bila pri petnajstih; da bi mi stvari pomenile prav tisto kot takrat. Na primer prva ljubezen. Tako jo poudarjajo!

Pravijo, da prvega ne pozabiš nikoli.

Jaz se spominjam vseh svojih ljubezni. V vseh nekaj vidim.

Jih primerjate?

Primerjati ni dobro. Saj nismo isti... Včasih se sprašujem, kaj je z mano narobe. Nekdaj sem se zaljubila en dva tri, potem so bile muke... Zdaj pa sebe bolj poznam, vem, kaj je zame in kaj ne, bolj sem previdna. Zelo je hudo, če ima kdo tebe bolj rad kot ti njega. Lahko je videti, da si grd. Zato moram biti prepričana, da iz nekega druženja nekaj bo, da je resno...

Se potem zadržujete, da bi se v koga zaljubili?

Mislim, da to ni loterija. Dobro moraš premisliti, preden si dovoliš, da se zaljubiš. Lahko nekoga rad vidiš, ampak vseeno moraš imeti distanco.

Je ta distanca povezana z vašo vzgojo, nelikazovanjem čustev, pozomosti, zadrževanjem, s strahom, da ne bi koga prizadeli ali bili sami prizadeti, če bi bili zavrnjeni?

To je povezano. Ampak zdaj v zrelih letih bi si moškemu upala pokazati, da mi je všeč. In če mu jaz nisem, nič hudega. Samo... zdaj se je težko zaljubiti. Najboljši so oddani. Potem so vdovci, pri katerih se lahko vprašaš...

Zakaj so vdovci...

(smeh)

Ostanejo vam vsaj prijatelji - med njimi je veliko gayev.

To je res. Ne vem, zakaj. Saj tudi kdo skriva, včasih napeljem tako, da bi spoznal, da to razumem, ampak če ni hotel povedati, je to njegova pravica. Razumem. Ni pa prijetno, da moraš pred prijatelji nekaj skrivati. To škoduje prijateljstvu. Sama bi bila bolj mirna, če bi vedela. Recimo... Na obiske ne hodim. Pri mojih letih iti na obisk... Če gre mlado dekle, je še naivna, zato se ji oprostijo. Jaz pa moram vedeti, kaj pomeni povabilo na poslušanje plošč. Ne morem se potem izgovarjati, da sem mislila dobesedno! Pri gayih pa veš, kako je in si ne delaš utvar. Spoznala sem veliko inteligentnih, zanimivih, očarljivih gospodov, ki bi me zanimali kot žensko. Pa sem videla, da jih jaz ne zanimam. Nisem bila prizadeta, a bilo mi je žal.

Če bi se res zacopali v gaya - bi ga skušali spreminiti?

Ne. To bi bilo nasilje. Nihče od nas ni Bog.

Tudi če bi vam bilo zelo hudo?

Mislim, da se sploh ne bi tako zaljubila. To imam urejeno. Torej ne počnem nečesa, za kar čutim, da ni primerno. Pač pa se ob gayu počutim čudovito, nikoli ogroženo... S poročenim prijateljem ne morem niti v kino, ker bodo ljudje znoreli, kaj si mislim. Pa je lepo iti s kom v kino in se potem o filmu pogovarjati. In če grem k prijatelju gayu na vikend, ni to nič čudnega, spotaljivega.

Za koga? Za vaju ali za sosade?

Enostavno ni čudno. In ne počutim se ogroženo. Ne morem pa iti na vikend svoje prijateljice, če je tam samo njen mož.

Če dobro razumem: če je gay, se ne obremenjujete s tem, kaj bodo govorili o vašem obisku, če je poročen, pa se?

Ja, ker so vpleteni še drugi ljudje. Jaz pa rada vem, pri čem sem. Rada čvekam, če je človek zanimiv. Čeprav je kdo kdaj užaljen: Šla

si z mano na večerjo, naprej pa ne? Ko sem bila mlada, sem se vedno bala, da me bo kdo položil. Pri meni ne gre, da bi s kom kavo pila, potem pa bi morala z njim kar takoj v posteljo. Jaz sem bolj romantična. Moji romani so seveda čisto druga zgodba. Kot film *Vse, kar ste si vedno želeli vedeti o seksu...* V resnici se zelo nadzorujem. Kadar sem se spustila z vajeti, ni bilo dobro.

Torej se brzdate?

Ne. Toliko se spoštujem. Če se napijem, se razjokam. Sicer ne jočem. Nič več. Največ sem pre jokala, ko sem bila poročena. Namesto da bi naredila kaj bolj pametnega. Zdaj pa je vse presahnilo. To je hudo. Ko mi je umrl oče, imela sem ga zelo rada, nisem mogla jokati. Pa bi mi bilo laže.

Ste očetu kdaj povedali, da ga imate radi?

Saj je vedel.

Ste mu to povedali z besedami?

Čutil je. Pri nas doma se čustev ni izkazovalo, nismo si padali okoli vratu in se lizali. To me odbija. Ne prenesem, da si me kdo lasti. *Cmok, cmok...*

Kakšne cmoke pa imate radi?

Take, ki si jih sama izberem (*smeh*). Ampak - resno: po vsem, kar sem že skusila, mislim, da gre za druženje. To se mi zdi vrednota; da se lahko z nekom pogovarjaš, doživiš kaj lepega. Konec koncev se nihče ne ukvarja 24 ur s seksom. Vsaj ne dolgo. Vse znane ljubice v zgodovini so bile zelo inteligentne ženske, mnoge celo starejše od kraljev. Toda zanimive. In tem gospodom ni bilo ob njih nikoli dolgčas. Sicer pa mislim, da človek potrebuje predvsem družbo. Ko si mlad, je mogoče seks bolj v ospredju. Pomembno je, da si tisto, kar potrebuješ, kar si želiš, vzameš. Sploh ni rečeno, da se moraš zato poročiti, živeti skupaj. Če pa pogosto menjaš partnerje, to pomeni, da nisi nikoli zadovoljen, vedno iščeš naprej. Od nekoga dobiš premalo, toda zato, ker se tudi ti premalo zavzemaš.

Za gaye velja, da so zelo promiskuitetni.

Mislim, da to sploh ni res. Kolikor jih poznam... Če imajo partnerja, ki ga zanimajo podobne stvari, konjički..., so sploh zelo veseli, da najdejo koga, ker je to teže. Morda je tako zato, ker so moški nasplošno bolj promiskuitetni.

Opa, ta je pa šovinistična!

Ne, res je! Ženska je tista, ki ima otroka! Ampak šablonam, stereotipom res ne verjamem. Sicer tudi o nasprotnem nisem prepričana, ampak uveljavljenim stereotipom res ne verjamem. Na primer, da gayi sovražijo ženske. Meni se ne zdi tako. Imam občutek, da sta gay in ženska lahko zelo dobra prijatelja.

Vsekakor - če sta odkrita in med njima ni občutka ogroženosti.

Mislim, da smo heteroseksualci večinoma zelo nestrpni. To je naša majhnost. Ko je nekdo malo drugačen od nas, smo že čisto ogroženi. Obsojamo nekaj, o čemer sploh nimamo pojma. Vsi smo tako pametni glede vsega. Tudi sama sem bila komu v napoto, ker sem drugačna. Imam drugačne korenine, drugače sem odrasčala, se izobraževala. Odstopala sem v vsem. Pri nas to ljudi moti. Kaj se pa gre? Kaj pa misli, da je?

Mogoče so prav zato vaša besedila za slovenske popevke tako blizu gayem? Skorajda kulturna?

Ne vem. Mogoče se te lahko nekaj tako dotakne, da misliš, da je resnica. Mogoče ti je všeč. Najdeš košček sebe. Tisti del sebe, ki sicer nikoli ne pride na dan.

Mislim, da je večina gayev precej senzibilnih, laže se enačijo z romantičnim besedilom in si to tudi priznajo. "Pravi moški" pa se ne sme raznežiti. Kakšna preproga trav, kakšen strop nebo! Dol' te dam, pa zdravo! Adljo, romantika!

Pravzaprav opažam, da se zdaj tudi sama nekaterih stvari lotevam bolj po moško. Kot moški gleda na žensko: Saj ni vredna, samo težave bom imel. Jaz se bojim, da bi si koga nakopala na glavo; Ah, imam toliko dela, enostavno se ti ne zljubi. Nisem se pripravljena žrtvovati. Kajti nekaterim ljudem ni nikoli dovolj družbe. Tega me je groza.

Bi lahko rekli, da ste bolj sebični?

Ne. Mislim, da sem samo bolj realna. In ne ljubi se mi pretvarjati.

Ko sva že pri pretvarjanju: kaj mislite o razkrinkavanju - nasilnem coming outu?

V nobenem primeru nisem za nasilje. Pri tem pa gre prav za nasilni poseg v intimnost. Če si nasilen, ti bodo z nasiljem tudi odgovorili. Posameznikova odločitev je, ali bo kaj skrival ali povedal. Gre seveda tudi za najbližje. Za družino. Misliš nanje. Včasih mogoče celo preveč. Kajti - kot sem že rekla - mi še nismo zrela družba. Demokracija je samo beseda.

Še manj smo verjetno zreli za poroko med istospolnima partnerjema ali za to, da bi lahko gay par posvojil otroka?

Seveda. Sploh pa je poroka samo zaradi lastništva. Če eden od istospolnih partnerjev, ki sta živela, ustvarjala skupaj, umre, preživelega sorodniki malone vržejo na cesto. Vse je en sam *business*. To je pokvarjeno. Če bi bili res dobra, osveščena, poštena družba, bi bilo vse v redu. Rekli bi: Dobro - imaš otroka s poročenim moškim, oče bo seveda skrbel zanj, ni pa treba, da se zaradi tega ločuje... Po drugi strani pa vidim, koliko ljudi se ne loči, ker bi morali vse deliti. Lakomnost... Pozabljamo na bogastvo, ki je v nas. Še bolj čudno se obnašamo glede posvajanja otrok: rojevajo se otroci, ki so jih očetje naredili svojim hčerkam. Zapiramo oči in se delamo, da tega ni. In tudi v zakonih nekaterim otrokom ni poslano z rožicami. Starši se prepirajo... Otroci pa mora predvsem rasti med zreliimi ljudmi. In očitki, da homoseksualni pari niso sposobni, zreli, ne držijo. Med njimi je veliko genijev. Starši morajo otroku dati najboljši del sebe. Mu pomagati, lajšati pot v svet. Odraščati. Pravijo, da zgledi vlečejo - da bi homoseksualni starši vzgajali homoseksualnega otroka. S tem se ne strinjam. Nekateri zgledi celo odbijajo. Na primer alkoholiki. Sploh pa - kakšne otroke posvojimo? Ne nekoga, ki srečno odrasča, ampak nekoga, ki nima staršev; njegova mama je morda premlada... Na to pozabljamo. Raje revčke vtaknemo v zavode, kot da bi jim dali toplino. Kajti gre predvsem za toplino.

Toda družba... Je pošteno posvojiti otroka, če veš, da ga bodo sošolci zafrkavali, kakšno "mamico" ima. Če se norčujejo iz otrok, ki niso "konvencionalni" - nimajo mame, očeta, niso od tod... In se zmerjajo s pedri, ne da bi vedeli, kaj to pomeni...

Ja, za to smo krivi odrasli. Naši stereotipi. Celó če heteroseksualen par posvaja otroka, ga je strah, kakšni so bili otrokovi starši. Mogoče je bila mama kurba? Res ne vem, kako bi uredili vsa ta vprašanja. Morali bi biti veliko bolj široki. Vsekakor so posvojitve boljše kot tisto, kar počne neki italijanski ginekolog, ko ženskam po šestdesetih omogoča, da zanosijo. Mislim, da je čas, ko imaš otroke, in čas, ko imaš vnučke. Naravni zakoni!

Ampak, počakajte - prav naravni zakoni so argument za to, da moški sami ne morejo/smejo imeti otrok.

Še ne. Mogoče bo znanost tudi na tem področju napredovala.

Še ta udarec!

Vsekakor bi bilo potem manj otrok.

Še ena šovinistična!

Zakaj pa moški par ne bi najel ženske, ki bi zanju zanosila in donosila? Kot to že počnejo heteroseksualni pari? To pa je naravno? Pri "naravnem" res nismo dosledni. Tudi jaz težko sodim, ker spadam med heteroseksualce.

Ampak nam sodljo prav ti!

Pa ne moremo. Ker tega ne poznamo. Še vedno je veliko otrok, ki nimajo nikogar, ki bi jih vzgajal, ki bi jih imel rad, ki bi jim pokazal, kako je lepa pomlad, kako cvetijo rože...

Boško Mucha
Foto: arhiv Stopa

"Kako si lepa,

Salomé!"

Kam odidejo priljubljeni natakariji, ko se na Rabu konča sezona? V širni svet, da postanejo transvestitske zvezde. Vsaj nekateri. Treba je ubežati zimi, ko na morju zaviada moreč dolgčas. **Nenad** se je odpravil le s kovčkom in 100 markami v žepu. Na karnevalih je bil vedno punčka, princeska, lepoticica. Bilo je nekoč, zdaj že davnega 1989, v K4 je bil transvestitski žur, ko je prvič "nastopil" v Ljubljani. V ženskem perilu, ki je tik pred tem še krasilo stene Roza diska. Jaj, kako ga je bilo strah. Zdelo se mu je grozno. Vendar mu je uspelo. Čeprav je na svojem prvem showu, za božič 89 v K4, med izvajanjem legendarne Lili Marlene cepnil s stola. Salomé je bila rojena. Je strelec, simpatičen, iznajdljiv, spontan. Oboževal Madonno in bil oboževana Yu-Madonna. Uspel v tujini in po vsej Sloveniji. Nastopal v uglednih zabaviščih in nepoznanih krčmah. Petičneži zaradi njega naročajo najdražji šampanjec, prijetno se zabava tudi v krogu vaških frajerjev. Življenje ženske je drago. Običke šiva sam. Zasluzke investira nazaj v posej. Nekoč bo bolje. Za letošnjo jesen in zimo ima že zasedene vse termine. Imitira ženske, ki izžarevajo erotiko in lepoto. V K4 ga ne grjavite ure in ure s tem, da bi tudi vi lahko nastopali kot on, ker ste bili za pusta vedno čarovnica. Je že res, da ste morda prava čarovnica, Salomé pa je priznana lepoticica, ki vam bo čimprej pobegnila na plesišče. Ponuja tudi S/M program. Moški ga hočejo šlatati. Se prepričati, da res ni ženska. Ženske mu zavidejo lepe, dolge noge. Obvlada hojo po žerjavici. Verjame v srečo in je srečen. Prenočiti zna v luksuznem hotelu ali v spalni vreči na plaži. In dolgo dopustovati na morju, pa čeprav nima pri sebi več kot 150 mark. Letos poleti so ga obdudovale starejše domačinke na slovenski obali. Zjutraj so hodile pod okno njegove sobe. Vsak dan se jim je moral pokazati. Priznavajoče so si ga ogledovale in navdušeno vzklikale: "Kako si lepa, Salomé!"

foto: Dan

So tvoja publika predvsem gayi?

Na žalost ali na srečo moja publika niso samo gayi. Pretežno so mi bolj všeč gledalci, ki niso gay publika. Njim sem zelo zanimiv, zanje sem nekaj novega in tudi sam sem navdušen med njimi, vsaj kar se Slovenije tiče. Presenečajo me s svojimi bučnimi aplavzi. Nekateri gayi pa transvestitov nimajo radi, ker si sami naskrivaj želijo, da bi se lahko oblekli v žensko. Zato so name zelo ljubosumni. V zadnjem času sem celo opazil, da si kdo iz krogov mojih navideznih gay prijateljev prav želi, da bi mi uničil kariero.

Po končanih nastopih se pomešaš med svoje občinstvo?

Po nastopih, še vedno oblečen v žensko, pridem med publiko, ker ljudje to zahtevajo od mene. Želijo me videti in spoznati, se me morda tudi dotakniti. Nekateri pridejo na moje showe, na primer pred kratkim v Kranjsko Goro, tudi iz zelo oddaljenih krajev, ker me sicer razen v Roza disku, kamor pa ne zahajajo, ne morejo videti. V K4 ljudje prihajajo k meni in me hvalijo. Velikokrat si po nastopih želim le še miru in zabave, in me to utruja. Kaj pa vem, morda sploh nočem biti zvezda?! Kot zvezda se ne obnašam, ker potem bi bil ves čas, kot Helena Blagne, v garderobi in bi po nastopu izgínil domov skozi zadnja vrata. "Zvezdníštvo" mi ni všeč. Opažam, da nekateri ljudje, ki se poskušajo v tem poslu, visoko dvigajo nos in se držijo kot zvezde. Mislim, da to ni dobro. Zase vem, da ne bom nikoli zvezda Heleninega ranga in zato se ne bojim, da bi mi ljudje hoteli škoditi. Poskušam izvesti dober program in nato še naprej zabavati občinstvo. Nočem se skrivati ali zavračati stik s publiko zato, ker sem znana osebnost, ki nastopa in se pojavlja v medijih. Dam jim priložnost, da me spoznajo. Tudi sam sem že kdaj hotel spoznati kakšno medijsko osebnost, pa mi ravno zaradi njenega ošabnega "zvezdníškega" obnašanja to ni uspelo.

Ali potem še vedno funkcionišaš kot tista ženska, ki si jo imitiral na odru? Igraš tudi ti raznorazne vloge, od nedolžnic do pohotnih dam?

Seveda igram neko vlogo, ko sem Salomé. To ni Nenad, ta verjetno ne bi prišel med ljudi v ženski obleki. Po vsakem nastopu pa sem ista ženska. Ne vem sicer točno kakšna. To bi bilo treba vprašati poznavalce. Ne obremenjujem se s takšnimi "damami", ker je neumno imeti pet obrazov. Ljudje tega ne marajo, tudi jaz sam ne, saj potem nikoli ne veš, s kom imaš opravka. Sem človek z

enim obrazom, morda le malo spremenjenim, kadar sem ženska.

Kaj pa počne Salomé doma? Kako se do tebe obnašajo ljudje na ulici?

Poprečno po dve uri na dan sedi pri telefonu zaradi poslovnih pogovorov. Zadnje čase veliko je, kadri in... sanjari o prihodnosti. Mimoidoči me že prepoznajo. Gledajo me z radovednostjo, jaz pa se obnašam, kot da tega ne vidim, čeprav vse opazim.

Kaj si želiš za naprej?

Živim od danes na jutri. Tako sem živel prej in bom še naprej. Za prihodnost si seveda želim, tako kot vsi ljudje s postavljenim ciljem, nekaj doseči, če sem se že odločil za tak posel. Ne želim nečesa blazno velikega, ampak nekaj, kar me bo zadovoljevalo, mi omogočalo normalno življenje.

Si si takrat, še na Rabu, predstavljal takšno prihodnost?

Sploh nisem nikoli pomislil, da bi se pojavljal na televiziji, v časopisih in poznal toliko ljudi, kot jih danes. Mislim, da sem lepo uspel. Dosegel sem tisto, kar se mi je zdelo še pred časom nemogoče. Zelo sem zadovoljen, nedvomno bi bil vsak na mojem mestu. Po reakcijah gledalcev se je pokazalo, da sem kvaliteten. Da nisem le slepo zaverovan vase, tako kot je žal veliko drugih.

Bil si in si še vedno prvi v Sloveniji. Kakšna je konkurenca, kako drugi poskušajo na transvestitski sceni?

Sem prvi v Sloveniji in tu nimam konkurence. Nihče drug ne bo nikoli Salomé.

Kakšna pa je ta scena v tujini?

Gay diskoteke so večinoma iste kot Roza disko; nič boljše in nič slabše. Bolj mi je všeč delati izven gay scene, kamor normalno seveda hodijo tudi gayi. Na primer v kabaret v Hamburgu prihajajo ljudje srednjih let, zakonski pari, ki z zanimanjem spremljajo program. Tam sem z velikim veseljem nastopil v konkurenci 25 transvestitov, se celo uvrstil kot četrti ali peti... Če bi izbirali po lepoti, bi zmagel.

Hrvaška?

Lahko jo primerjam s Slovenijo. Ob morju je bolje, bolj ko greš proti notranjosti, večja je nevarnost, da se kje najde kakšen "kmet". Na morju je super, sprejem je zelo dober. To me je presenetilo, saj me je tam bilo ves čas strah, da bo kaj narobe. Le prerivali so se okoli mene, s kom se bom pofukal in podobne primitivnosti, na katere pa tako naletiš vsepovsod.

Rab, tvoj domač kraj?

Rab je ena velika kmetija, polna denarja. Ljudje gledajo samo na denar in radi pometajo pred sosedovim pragom. Je kot kakšno slovensko primorsko mesto, kjer ljudje pozimi nimajo kaj delati in zato samo opravljajo. Trenutno me imajo za neke vrste zvezdo. Veliko je zavisti, saj se srečujem z ljudmi, o katerih oni lahko le sanjajo. Z njimi nimam kakšnih posebnih problemov niti stikov. Vedno mi je bil všeč Rab kot otok, veliko manj pa njegovi prebivalci.

Družina, sorodniki...

Družina je potrebovala dve leti, da je sprejela moje delo. Potem pa me je kar šokiralo, ko so me sprejeli in se navadili. Vsakokrat, ko pridem na obisk, me zelo lepo sprejmejo. Še vedno pa prihajajo k njim razni ljudje, ki jih verjetno hočejo prizadeti. Kažejo jim moje intervjuje, češ, poglejte, kaj imate v družini, mar ne bi bilo bolje, ko bi bil vaš sin hči. Vender dvomim, da jih to prizadene.

Starši in Salomé?

Rezložil sem jim, za kaj gre. Pokazal sem jim svoje fotografije in videokasete s posnetki nastopov. Tako so videli, kaj počnem. Mama je bila presenečena, ker si je vse skupaj drugače predstavljala. Mislila je, da sem prostitutka ali pa plesalka, ki ji tlačijo denar v spodnjice, da plešem striptiz, da me vsi pofukajo... Potem se je pomirila, ko je videla, da me publika ne grabi in ne šlata. Prej ni še nikoli slišala za transvestita ali transvestitski show. Nato je o tem veliko brala v časopisih in se sprizajnila, saj ji drugega ni preostalo. Nikoli nisem hotel pred njimi ničesar skrivati, ker bi bilo slabše, če bi zvedeli od drugih.

Te sprejemajo tudi kot gaya?

Moja mama me vedno, ko pridem, vpraša, če še grem z moškimi. Rečem ji, naj me ne sprašuje tako bedasto. Potem pa me nič več ne vpraša. Transvestizem jemlje pač kot posel, ve pa tudi, da "grem z moškimi", ker sem ji to sam povedal. Tako me potem sprašuje, če še "počnem tiste bedarije"...

Kakšno je na sploh vzdušje na Hrvaškem, te pozitivno sprejemajo?

Trenutno tam ne želim delati, ker so v finančno slabem stanju. Sicer me lepo sprejmejo, sam sem bil zelo navdušen. Ko sem živel na

Reki, sem dvignil nočno življenje do vrelišča, zdaj pa je tam precej bolj dolgočasno, vse je mrtvo. Čakajo na nekaj novega.

Gay scena?

V Sloveniji je boljša kot na Hrvaškem. Tam se verjetno nikoli ne bo nič doseglo - zaradi politične situacije. V Sloveniji se vsi trudijo nekaj narediti. Mislim, da sem tudi sam dosti naredil za slovensko in hrvaško gay sceno. Recimo na Reki gayev sploh ni bilo opaziti. Potem ko sem se tam pojavljal, so postali bolj odprti in zdaj se več ne skrivajo. Če se nekje pojaviš kot transvestit, je tam že gay scena, pa če so gayi ali pa jih ni. In če so transvestiti dobro sprejeti, bodo sprejeti tudi gayi.

Gayi?

Nad njimi sem pa razočaran, ker so skoraj vsi babe. Le čakajo, kje bodo kaj slišali, izvedeli, da bi potem naprej raznašali čveke. Poznam veliko ljudi, ki niso gayi, pa so poznali gaye in so bili nad njimi prav tako razočarani. Z njimi si bil nekoč prijatelj, potem pa samo čakajo, kdaj ti zarinejo nož v hrbet. Sam sploh ne upoštevam tega, kar govorijo. Če uživajo v tem, naj to počno.

Vendar se družiš z njimi?

Pa ne s takšnimi. Z njimi delam v rokavicah. Med gayi imam tudi zelo dobre prijatelje, ki mi ne delajo takih stvari. Naj se to ne razume narobe - nočem, da me naslednji napadejo vsi pedri, ko bom prišel v K4.

Prijateljstvo med gayi je možno, tudi brez seksa?

foto: Gorazd Majaron

Seveda, to je normalna stvar, vendar zelo redka. Ljudi je treba natančno preučiti.

Si kdaj hotel biti zares ženska?

Da, ko sem bil še otrok. Zelo so mi bile všeč ženske obleke, kozmetika, dolgi lasje, čevlji z visoko peto, nogavice... in sem hotel biti ženska. Vendar nisem razmišljal, da bi vse to lahko imel tudi kot moški. Zdaj si ne želim spremeniti spola, kajti skozi svoje nastope izpolnjujem te želje, svoj show program delam z užitkom. Nikoli se mi še sanjalo ni, da bom opravljal delo, ki mi bo tako ustrezalo.

Ženske so zanimive in različne, moški dolgočasni in zapeti?

To ni res. To lahko trdi nekdo, ki pozna premalo ljudi, ki se zadržuje le v neki stalni družbi. Tak pa ne more presojati, kakšni so moški. Odvisno je od tega, s kakšnimi imaš stike. Tudi moški so različni in zanimivi, tako kot ženske.

Tvoj moški?

Moj moški je grob, črnih las, visok, šarmanten, zelo fin in zelo dober. Vendar takšnega na žalost še nisem srečal.

Spol v takšnem odnosu: igraš žensko vlogo ali se ta menja?

Večinoma so mi všeč moški, ki me imajo za žensko. To so zame pravi moški. Med gayi še nisem spoznal takšnega, ki bi mu jaz bil všeč kot moški. Veliko gayev, ki sem jih do sedaj srečal po svetu in doma, je feminiziranih, če pa kdo med njimi ni tak, mu jaz nisem všeč. Tako svojega moškega nikoli ne iščem v gay lokalih. Lahko priznam, da imam celo večji izbor moških v drugih, "normalnih" diskotekah.

Kako dolgo trajajo igrice?

Ti moški norijo za mano in pri tem se odlično zabavam. Uživam pri tem, da zavajam kakšnega frajerja. Bolj kot da bi seksal z njim. Bolj me rajca to, da ga privlačim in da je potem šokiran, ko spozna, da sem moški. Igrice trajajo do takrat, ko stvar postane resna. Potem potegnem črto. Sledijo pojasnjevanja, da nimam ne jošk ne česa drugega. Običajno se stvar konča prijateljsko, z eno pijačo. Udaril me ni še nihče. Verjetno sem tako simpatičen, da noben moški ne dvigne roke nad mano.

Od kdaj so ti všeč moški, kdaj si "postal" gay?

Sam sploh nisem vedel, kaj je to spati z moškim. V to me je nagovoril moj bratranec. Poskusil sem z zelo velikim strahom. Po prvi izkušnji pri petnajstih letih sploh nisem vedel, če mi je to všeč, počutil sem se nekako brezvezno. Potem sem spal z ženskami, a sem imel občutek, da jih maltretiram. Tega si ne znam razložiti, imel sem jih za žrtve. Nadaljeval sem z moškimi. Nisem jih imel veliko.

Želiš imeti stalno zvezo z moškim?

Da, če bi našel kakšnega za zvezo. Redkokdaj sem bil z gayem v zvezi, ker sem vedno naletel na kakšnega avanturista. Med gayi je ogromno avanturistov in zato si zdaj več ne prizadevam tako močno najti stalnega partnerja med njimi. Same zveze si želim in ne želim. Ko si z nekom v zvezi, se takoj pojavijo prepovedi in obveznosti. Narediti moraš to in ono, ne smeš tega in tistega... to pa meni ni všeč. Zelo lepo je, ko si sam, vendar pridejo trenutki, ko si zelo želiš, da bi bil nakdo ob tebi. V vsakem primeru ti nekaj manjka.

Kakšno je tvoje trenutno razpoloženje?

Trenutno bi želel biti sam in ne imeti več nobene zveze. Potem te nihče ne gnjavi in imaš svoj mir. Ukvarjal bi se s svojim poslom, potem pa bi si našel miren kotiček in bil s prijatelji. Z moškimi ali ženskami, to ni pomembno, če so pravi prijatelji. Iskreni, ki ne lažejo.

Je (bo) to možno?

Nimam veliko dobrih prijateljev. Te je težko najti, ker so posredi vedno kakšni interesi, poslovni ali drugačni. Kadar gre za posel, prijateljstva ne morejo uspevati. Zares je zelo težko najti iskrene prijatelje, ki ti ne lažejo in ti ne podtikajo stvari. Še posebej, če izstopaš iz množice, si drugačen, se greš estrado. Seveda imam zelo veliko "prijateljev", ampak jih ne smatram za prijatelje. Sam sebi sem gotovo najboljši prijatelj.

Strahovi, starost?

Vsak človek se nečesa boji, verjetno tudi jaz. Trenutno me ni strah za svojo kariero, saj vidim, da ta lepo uspeva. Starosti se ne bojim. Ne načrtujem, da bi se vse življenje ukvarjal s tem poklicem. Če pa se že toliko postaraš, so tu še vedno starejše pevke, na primer Tereza Kesovija, ki jih lahko imitiraš. Lahko bi bil tudi Marlene Dietrich v njenih šestdesetih. Vedno je treba delati, iti naprej, ustvarjati nekaj novega. Pridejo pa tudi leta, ko zamenjaš poklic. Ukvarjal bi se z nečim, kar bi bilo povezano z mojo sedanjo dejavnostjo. Imel

bi na primer lepotni salon, ali pa bi se ukvarjal s kozmetiko, fotografiranjem, slikarstvom. Zanimajo me "fine" stvari, ne kaj "navadnega". Prav gotovo pa ne bom fina dama, ki cele dneve samo poležuje na blazinah in si pili nohte. Morda bom nekoč celo dama, ki ima svoj lokal. Lastnica gay lokala.

Prihodnost gay scene?

Mislím, da nazadovati ne more. Scena se lahko razvija le naprej. Če se bodo seveda gayi sami potrudili za to in se ne bodo še naprej tako obnašali, kot se zdaj. Sicer bo scena ostala tu, kjer je danes, gayi pa v parkih. Vse je odvisno od njih samih. Ne vem, česa se bojijo. Radi negujejo svoje prazne strahove. Verjetno nimajo jajc. Če bi bilo mene tako strah, ne bi nikoli obul čevljev z visokimi petami in začel nastopati. V Sloveniji in Hrvaški je ogromno transvestitov. Skrivajo se med štirimi stenami, se tam preoblačijo in zabavajo sami s sabo ali z redkimi sebi podobnimi, ki jih iščejo preko oglasov. Čemu se skrivajo, ko bi se lahko pokazali!?

Aids?

Ne bojím se ga. Nisem "avanturistka". Če mi je aids usojen, usojen pa je lahko vsakomur, naj bo tako. Ne bom zato zdaj vsak dan preživel v paničnem strahu pred boleznijo, ker bi verjetno kmalu pristal v norišnici.

Operacija prsi?

Ne bo je. Najprej sem jo planiral, zaradi posla. V tujini najbolj uspevajo transvestiti s prsmi. Vendar je to velik korak v življenju, svoje zasebno življenje pa živim kot moški. Ne vem kako bi živel z joški preko dneva, ponoči bi že šlo. Morda, če bi živel v tujini. Vendar to ni enostavno narediti v nekem okolju.

Petje v živo?

V živo še nisem pel, kot na primer Elena. Vendar že delam na tem, da bi kmalu pel tudi v živo. Glas ne bo preveč ženski, bo bolj moški, podoben Amandi Lear. Bil sem že na poskusnem snemanju, z mano so bili zelo zadovoljni. Kadar imitiram pevke, počnem to z njihovim glasom, ko bom pa posnel svoje pesmi, jih bom seveda pel v živo. Načrtujem predvsem priredbe.

Salomé kot posel?

S tem delom se preživljam že štiri leta, ne ukvarjam se z ničemer drugim. Poslovnim partnerjem se največkrat predstavim po telefonu. Dogovorimo se, da jim pošljem svojo videokaseto, fotografije, intervjuje in ponudbo. Takrat so še v dvomih, oklevajo, ne vedo, kako bodo njihovi gostje to sprejeli. V Sloveniji se s strahom odločajo za moj program, čeprav so po izvedenem showu vsi zelo zadovoljni in želijo, da pridem še večkrat nastopat. Na poslovne razgovore hodim kot moški, čeprav bi se verjetno prej dogovorili, če bi jih obiskal kot Salomé. Nočem mešati zasebnega in poslovnega, v vsakdanjem življenju sem pač moški. Zanje je šokantno že to, da me vidijo kot moškega in potem še kot žensko. Ko gledajo fotografije, me sprašujejo, če sem ta oseba na slikah jaz ali kdo drug. Ne prepoznajo me.

Na odru je ženska?

Tudi občinstvo velikokrat ne ve, da jih zabava moški, pa naj gre za Slovence, Italijane ali Avstrijce. V tujini je vsak transvestitski program sestavljen tako, da prideš na oder kot ženska, odideš pa kot moški. To lahko naredim tam, pri nas pa ne. Verjetno bi Salomé odšla z odra okrašena s paradižniki in jajci. Tako grem slavno z odra kot ženska. Čeprav občinstvo ve, da sem moški, vendar takrat tega ne verjamejo. In nihče ne upa delati problemov. Le enkrat sem se pri nas pokazal kot moški. V Joy klubu, ko je bil tam še gay disko, sem se na koncu slekel.

Večna dilema: Helena Blagne. Ona, gayi in ti?

Helena Blagne mi je tudi zasebno zelo všeč, saj sem jo že dobro spoznal. Večina ljudi je ne mara, verjetno iz ljubosumja. Šarmantna je in lepa, pravi tip ženske. Zelo mi je všeč njen velik dekolte, pripočil bi ga vsaki ženski. S tem je lepša, še bolj ženstvena, izžareva erotiko. Je prava seks bomba na Slovenskem in Hrvaškem, pa še dober glas ima. Med gayi je priljubljena verjetno zato, ker ima med njimi veliko prijateljev. Je neke vrste "gay mama" te publike. Ona je čudovit tip ženske, ki ga je zelo težko imitirati. Sam to poskušam in mislim, da sem že dokaj blizu. Če bi me Helena videla zdaj, ko delam njeno imitacijo, mislim, da bi bila zelo zadovoljna z mano.

Letošnji tabor, ki je bil kot vsi do sedaj mednarodni in tradicionalno poimenovan rožnati, je bil (že?!) četrti, sodeč po številu udeležencev in zainteresiranosti, ki padata eksponentno (kot tudi ob vseh drugih podobnih dogodkih v občem življenju), pa se zelo bojim, da tudi eden zadnjih. Z vso pravico se je čuditi temu, saj se je tabor odvijal na Primorskem in to v času, ko je večina izpitolov in drugih obveznosti pri koncu, poteka pa tudi del dopustov. Razlog bi bil lahko v stroških, vendar ne v tem primeru, saj je bil tabor financiran in prijavljen preko organizacije za prostovoljno delo MOST, ki je v celoti pokrila stroške za prvih petnajst udeležencev in to za celoten termin od 21. do 27. avgusta. Vse, kar bi v tem primeru torej tisti, ki je imel tabor v načrtu, moral narediti, je to, da bi se prijavil na enega od seznamov, katerih je bilo obilo tako na *Metelkovi* kot tudi v K4. Dovolj dober indikator je to, da smo na taboru zaman pričakovali udeležence, ki so se prijavili, kajti večina jih je odpovedala v zadnjem tednu. Del krivde gre pripisati temu, da smo bili med samo organizacijo prisiljeni spreminjati termin, tabor je namreč potekal v *Dijaškem domu Koper*, s katerim smo imeli vse do samega začetka tabora manjše težave, ki pa smo jih pravočasno rešili in to na sam potek tabora ni vplivalo. Vendar pa leži poglobljeno vzrok nezanimanja in ignorance takšnih in podobnih dogodkov na naši sceni najbrž v tem, da je želja večine posameznikov po nekem skupinskem in za gibanje koristnem delu ter sodelovanju zelo nizko na seznamu, kajti bolj enostavno je vsepovsod nergati, kako je scena "en navaden bullshit", kjer se nič ne dogaja in je vse prazno, prednost pa dajati osebnim interesom in ciljem. Ob tem se najbrž ne zavedamo, da ustvarjamo vzdušje, ki ni dostojno nobenega gibanja ali organizacije oziroma skupine, s tem pa odklonilna stališča tistih, ki si nekaj želijo spremeniti in sodelovati, pa si iz vseh razlogov, katerim se pridruži še strah, ne upajo blizu. Kdo bi jim tudi zameril, nevsezadnje. Koliko časa še tako, tovariši?

Gdje smo ono stali? - aja, tabor. Kot že rečeno - udeleženci smo se naselili v prijetnih sobicah v *Dijaškem domu* v tretjem nadstropju, skupina desetih ljudi, med katerimi je bilo tudi dekle z Japonske ter brat in sestra iz Bratislave. Narava tabora je bila pač zelo "odprtega" tipa, tako smo dobivali veliko obiskovalcev med samim taborom za dan ali dva, posvetili smo se pristoječnim aktivnostim, med katerimi so se velikokrat razvile interne "delavnice", kajti spontano nastali razgovori so bili veliko plodnejši kot pa fiksno zastavljen termin delavnic. Je pač v človeški naravi, da pogovor ob kavici v prijetno ohlajeni sobici med tremi ali štirimi "čvekači" prej steče, kot pa v soparni učilnici ob listu papirja in med večjo skupino. Tako smo sogovorniki izvedli tri delavnice, ki so bile pospremljene s foto-session in pa celodnevni izletom na enega od mirnih

kotičkov naše obale. Ob večerih smo radi zavili v dobro znan lokalček v Piranu ob Tartiniju, kjer smo se spomnili na prihajajoče večere v K4 in še enkrat potrdili znano dejstvo, da se znamo gayi in lezbijke dobro zabavati. Svojo potrebo po lepem in čustvenem smo potešili z nešteti sprehodi po piranskih ulicah in po obali, predvsem v večernih urah. Konec koncev tudi celo leto čakamo na to, da si bomo vsaj za nekaj časa odpočili.

In tako smo v soboto zaključili, seveda z željo, da bi nas bilo drugo leto več, čeprav je grenak priokus ostal in potrebno bo veliko časa, da ga bomo sprali. Da pa ne bi ostalo samo pri cesarjevih novih oblačilih, so tu kratki orisi delavnic, katere smo štrikali in zaštrikali v tem tednu.

Coming-out delavnica

Delavnica je potekala v dveh delih: skupinsko in deljeno na gaye in lezbijke. V skupnem delu smo se posvetili predvsem definiciji (kaj coming-out sploh je), ugotovili smo tudi, da obstajata pravzaprav dve vrsti coming-outa: notranji, ko mora posameznik priznati svoje nagnjenje samemu sebi (kar bi zlahka imenovali tudi proces identifikacije) in ki je večinoma veliko bolj težaven kot pa zunanji coming-out, ki pomeni drugemu odkriti svojo pravo "barvo" in katerega lahko izvedemo šele takrat, ko "smo razčistili sami s seboj". Notranji coming-out se pri nekaterih zavleče še v pozna dvajseta leta, neredko tudi čez. Pogovorili smo se tudi o javnem coming-outu (kje in kako ga narediti) in predvsem o tem, ali je coming-out še vedno posameznikova osebna odločitev ali pa je za tem nemara več dejavnikov.

Poglavje zase je coming-out doma: tega je izvedlo (namenoma ali pa tudi ne) 60% udeležencev delavnice, kar se lepo ujema z rezultatom ankete, ki sem jo izvedel pred

letom dni med enako populacijo (*Revolver* št.8). Izkušnje so bile zelo različne; zanimivo je tudi, da nekateri zlahka še vedno živijo pri starših, ne da bi jih njihovo nepoznavanje usmerjenosti sina ali hčere količkaj oviralo pri osebnem življenju (vendar pa je vprašanje, če se lahko to vleče v nedogled). Coming-out v službi največkrat ni rezultat naše volje, saj se še vedno preradi najdejo tisti, ki jim je naše intimno življenje preskrto in bi ga radi na vsak način približali še drugim. Večina udeležencev pa se je izrekla proti takemu načinu coming-outa oziroma na tem mestu.

Skratka, tema coming-out je stalna in nikoli do konca izčrpana tema delavnic, morda že nekoliko prežvečena. Vsekakor pa zelo primerna za izmenjavo izkušenj in mnenj.

Gay seksualna delavnica

Seksualna delavnica za gaye se je odvijala v času, ko nas je ravno pestilo pomanjkanje moških udeležencev na taboru, zato smo se je lotili le štirje predstavniki. Kdor je bolj doma v statističnih analizah, ve, da so odgovori bolj primerljivi, če je vzorec številčno večji. Vseeno pa smo z nekaj dobre volje razvili prijeten pogovor, manjkalo ni tudi drugih, stranskih vprašanj, saj smo se zopet poslužili vprašalnika, ki je bil sicer pisan za lezbijke, zase pa smo ga priredili tudi gayi. Kljub vsemu nekatera vprašanja zaslužijo, da jih posebej omenimo.

Vsi štirje smo si bili enotni, da bi bili trije pogoji, pod katerimi bi se odrekli seksu, naslednji: nevaren seks, neustrezno mesto (WC, park) in pa primer, ko nam partner ne bi bil všeč (čeprav je to najbrž odgovor kogarkoli, kajti težko si je predstavljati, zakaj bi se človek odločil za seks z nekom, ki mu ni všeč, razen morebiti v denarne namene, pa nas ti tu ne zanimajo). Najdaljše obdobje brez seksa, ko smo bili v vezi, je pri vseh pri-

bližno eden do dva tedna, v času pa, ko nismo bili vezani, je ta številka nekaj višja in znaša povprečno tri mesece. In kako pogosto imamo spolne odnose? Vsak dan, če smo v vezi, enkrat na dva tedna ali manjkrat pa, ko smo prosti. Tudi tehnike, ki jih počnemo med seksom, so približno enake: na prvem mestu je tu poljubljanje, božanje in masiranje, nadalje pa oralni seks ter medsebojno samozadovoljevanje, nekaj manj analni seks. Ugotovili smo, da nekateri gayi zelo odklanjajo poljubljanje kot sestavni del seksa.

Vprašanje, ki je najverjetneje eno najbolj zanimivih, je to, koliko časa je trajala najdaljša zveza s fantom. Presenetljivo v našem okviru je to znašalo skoraj pri vseh štirih tri leta, z enim odklonom v pol manjšem obdobju, šestnajst mesecev. Število oseb, s katerimi smo bili od lanskega avgusta v spolnem kontaktu, pa je tudi enako in sicer znaša tri fante. V seksu se obnašamo tovariško, kar pomeni, da igramo aktivno in pasivno vlogo, večkrat pa se prilagodimo željam partnerja.

Nekaj razhajanj v odgovorih je bilo na dve vprašanji, ali prakticiramo oralni in analni seks po aktivni/pasivni vlogi, saj so okusi glede tega zelo različni. Strinjali smo se tudi, da je vprašalnik vse preveč kvantitativne narave, premalo pa je govora o kvaliteti. Nekaj je bilo namreč takšnih vprašanj, ki so bila povsem nesmiselna.

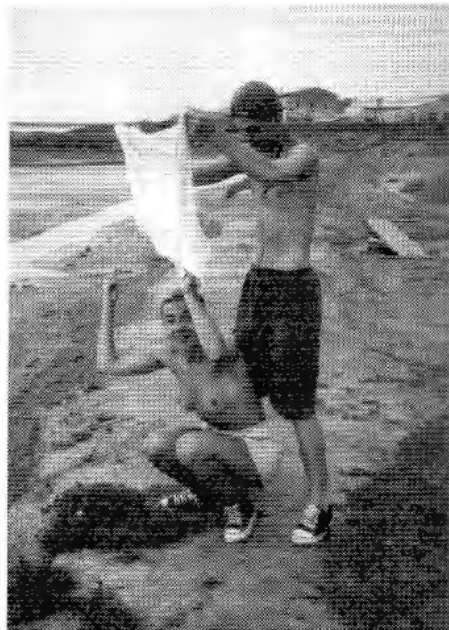
Trije od štirih smo že imeli tudi spolni odnos z žensko, ponavadi še prej kot spolni odnos z moškim, nekateri so se k temu vrnili tudi pozneje, čeprav to ni trajalo dlje časa. Prvi spolni kontakt s fantom pa smo vsi imeli v času od 14 pa do 20 let.

Da postelja ni edini prostor, kjer seksamo, je razvidno iz množice alternativnih odgovorov: na prvem mestu je tu kopalnica, avto, narava, nekaj manj drugi prostori v stanovanju, nekateri pa to radi poskusimo tudi v vodi. Nekateri bi si želeli pri seksu uporabljati tudi spolne pripomočke, npr. verige, perje ali umetni ud, čeprav imamo v tem

daleč manjšo izbiro kot lezbijke. Trenutno namreč uporabljamo spolne pripomočke le redki. Odgovor na vprašanje, ali se samozadovoljujemo tudi takrat, ko smo v vezi, je bil enotni da. In na koga se nanašajo fantazije? Sto ljudi, sto okusov - odgovori so se gibali od lepote na splošno, do bolj konkretnih situacij, kot so na primer moški v uniformah ali poslovneži, dlakavi in poraščeni tipi, pa mladi fantje dvanajstih ali trinajstih let.

Za zaključek še dve vprašanji: ali mislite, da je orgazem nujen? Tu je bilo mnenje deljeno, tako kot tudi pri odgovorih na to, ali nam je poglavitno, da pri seksu zadovoljimo sebe ali partnerja. Dva sta bila namreč mnenja, da imata večje zadoščenje, če je partnerju lepo, kot pa če sta imela sama levji delež.

Kaj je namen takšnih delavnic? Predvsem to, da se o seksu pogovarjamo tako, kot se navadno menimo o tisočih drugih stvareh, ki nas obkrožajo. Za nas štiri udeležence mo-

ga in tako smo še enkrat obnovili in dopolnili lastno znanje, ki naj bi nas obvarovalo tega, da bi postali sami žrtve starega štosca: "stranger in the night, aids in the morning". Ob zaključku smo se preselili na teraso, kjer smo posedli v krog in načeli tri vprašanja, o katerih navadno ne razmišljamo, sedaj pa smo poizkusili vsaj za nekaj minut:

1. kaj bi storil, če bi izvedel, da si HIV+?
2. ali bi pristal na spolni odnos z osebo, ki je HIV+?
3. kaj ti pomeni pojem smrti, kako si predstavljaš smrt?

Premislite še sami in strinjali se boste, da nikakor ni enostavno. Najverjetneje bi tudi tisti, ki smo si izmenjali mnenja in razmišljanja, v dejanski situaciji ravnali povsem drugače.

Delavnico smo zaključili "u sitne sate", toda pomembno je, da smo drug drugega nekaj naučili in to je bil dovolj velik razlog, da je vsakdo sodeloval po svojih močah.

Vse tiste, ki na taboru niste bili, pozdravljam. Igrajte se varno.

Love, peace and tolerance!

Jadran

ram reči, da nam to ni predstavljajo ovire, saj smo se resnično na dolgo in široko razgovorili. Tudi v prostem času so se na to temo razvili številni pogovori, ki so bili zelo zanimivi in pestri, na žalost pa nikjer zabeleženi kot tale.

Aids delavnica

Po četrturtni simulacijski igri smo se posvetili splošnim teoretičnim generalijam o aidsu, čeprav bi lahko vsakdo izmed udeležencev povedal, kaj do sedaj o tej bolezni ve, vendar človek navadno postane presenečen, kako malo pravzaprav vemo. To pa ne pomeni, da razprava ni bila živahna, prej nasprotno.

Sledil je praktični del: vsakdo od udeležencev je prejel prezervativ, ki ga je nataknil na... banano, seveda pravilno, lezbični del pa je prikazal še druge, manj znane, preventivne ukrepe proti okužbi z virusom HIV. Čeprav smo se ob tem na moč zabavali in je vse skupaj delovalo bolj komično, pa se je vsakdo naučil česa nove-

10. dnevi gay in lezbičnega filma

4.12. - 11.12. 94

**dvorana Kinoteke,
Ljubljana**

11. mednarodna konferenca mladih gayev in lezbijk v Dublinu

Na začetku meseca avgusta 1994 je Mednarodna gay in lezbična mladinska organizacija (IGLYO) organizirala letno konferenco. Ponovno je izbrala Dublin na Irskem, kjer so konferenco priredili že leta 1985, ko je bila na Irskem homoseksualnost še prepovedana. Vedeti moramo, da je Irska izredno katoliška država in da se še danes gayi in lezbijke srečujejo z mnogimi homofobičnimi izpadi. In morda se je prav zato IGLYO odločila organizirati konferenco na Irskem in s tem pomagati Mladinski skupini gayev in lezbijk pri prodoru v javnost.

Konferenca je trajala šest dni in v teh dneh so potekale različne tematsko obarvane delavnice za mlade gaye in lezbijke, ki v svojih nacionalnih organizacijah delujejo in se srečujejo z raznovrstnimi problemi mladih. V programu je bil poseben poudarek na HIV / AIDS problemu (predavali so gostje iz ZDA), poročilu Amnesty International in pojavu porajajočega se rasizma v zahodnih državah.

Poleg rednega delovnega je bil tudi kulturno-zabavni program. Tako smo lahko spoznali irske narodne plesne in glasbo, sprejel nas je predsednik irske študentske organizacije iz Dublina, organiziran pa je bil tudi piknik v romarskem središču Glendaloughu.

Na konferenci je sodelovalo okrog 90 mladih gayev in lezbijk iz 27 držav. Organizacijsko je bila konferenca izredno dobro speljana. Stanovali smo v študentskih apartmajih v Univerzitetnem študentskem centru v Dublinu, kjer se med počitnicami dogajajo najrazličnejše konference in srečanja mladih z vsega sveta.

Še posebna zahvala gre dvema organizatorjema iz Dublina, ki sta neprestano skrbela za dobro počutje in brezhibno delo, predvsem pa za varnost udeležencev (Irska je izredno nevarna) - to sta **Junior Larkin** in **Suzy Byrne**.

Konferenco je denarno podprl Svet Evrope.

Kaj so o nas pisali irski časopisi

Zasledili smo kar štiri članke v časopisu "The Star", predvsem so citirali lokalne politike (ki jih je najbolj zbudel naš izlet v Glendalough).

Največ je imel za povedati **J. Fox**, povzeman nekaj njegovih izjav: "Homoseksualnost je sicer legalna v naši državi, vendar je to družbeno nezaželen pojav... Menim, da denarja irskih davkoplačevalcev ne bi smeli upravljati za promocijo homoseksualnosti na Irskem... Morali bi imeti trdno stališče o tem - morali bi jim vzeti pogum... EU je podprla konferenco, ki podpira nezdrave navade. Denar davkoplačevalcev bi se moral porabiti za blaginjo naroda, ne pa za takšne prireditve. Velika večina državljanov nima želja po takšnem zapravljanju denarja."

Oglasila se je tudi politična svetovalka **S. Philips**: "Konferenca spodbuja k nenaravnim spolnim pojavom, ki vodijo k nezdravemu in bizarnemu življenju. Mladostniki, ki postanejo gayi ali lezbijke, so se narobe odločili."

Odgovarjala jima je ena od naših irskih gostiteljic, **Suzy Byrne**: "Tudi homoseksualci smo davkoplačevalci in končno je naš denar porabljen za nekaj, kar lahko vpliva na naše življenje. Homofobične izjave nikakor ne morejo vplivati na uspeh konference... Irski gayi in lezbijke imamo našo državo za primer tolerantne in civilizirane skupnosti." O naši konferenci so poročali tudi na *Wicklow's East Coast Radio*, ki je sprejel nekaj telefonskih klicev v živo. Veliko poslušalcev je podprlo namen konference, nekateri pa so nam očitali, da smo sodomisti in celo, da onesnažujemo okolje!

Legalizacija homoseksualne skupnosti

Glavna tema konference bi naj bila 1+1, torej partnerstvo. Tako je bilo eno od predavanj namenjeno gay poroki (oziroma registriranemu partnerstvu). Govoril nam je **Hans Ytterberg**, švedski sodnik, ki nam je predstavil zgodovinski razvoj homoseksualnosti

oziroma njenega sprejemanja na Švedskem, podal pa nam je tudi model njihovega priznavanja homoseksualne skupnosti.

Kot kriminalni akt je bila homoseksualnost inkriminirana v kazenskem zakonu iz leta 1864, ki jo je imel za "dejanje proti naravi". Kazniv je bil tudi spolni akt med ženskami. Dekriminalizirali so jo v začetku 20. stoletja, ko ni bila več področje sodstva, temveč psihiatrije. Hkrati s tem so ugotovili, da je mladino potrebno zavarovati - za sporazumen homoseksualni akt je obveljala višja starostna meja kot za heteroseksualni akt.

Ljudje so začeli razlikovati med "dobrimi" in "slabimi" gayi, pri čemer so "dobri" tisti, ki se organizirajo in zavzemajo za poroko, "slabi" pa so promiskuitetni.

Organizirano gibanje homoseksualcev se je začelo v šestdesetih letih, kot rezultat pa se je pokazala resolucija o sprejemljivosti homoseksualnih partnerstev. Leta 1977 je začela delovati posebna komisija, ki je raziskala to področje, za kar je potrebovala 7 let. Znižali so "age of consent" na isto starost kot za heteroseksualni spolni akt, črtali so homoseksualnost s seznama boleznih in uvedli možnost registriranega partnerstva, ki je zelo približano heteroseksualni poroki.

Model švedske registrirane homoseksualne skupnosti

Razlikuje se od poroke po tem, da ni možnosti posvojitve, skrbništva ali rejništva, v primeru lezbičnega partnerstva pa tudi ni možnosti umetne osemenitve. Pogoj za registracijo je, da je vsaj eden od partnerjev švedski državljan. Priimke lahko partnerja izbereta po želji. Veljajo ugodnosti dedovanja, davčnih olajšav, zavarovanja...

Kar se tiča razveze, pa se deli vse neto premoženje partnerjev, možno je tudi preživljanje nepreskrbljenega partnerja, obstaja pa tudi možnost subsidiarnega preživljanja otroka partnerja. Če je nasploh prisoten otrok, ni možna takojšnja ločitev, ampak obstaja čas za premislek (v korist otroka) - šest mesecev!

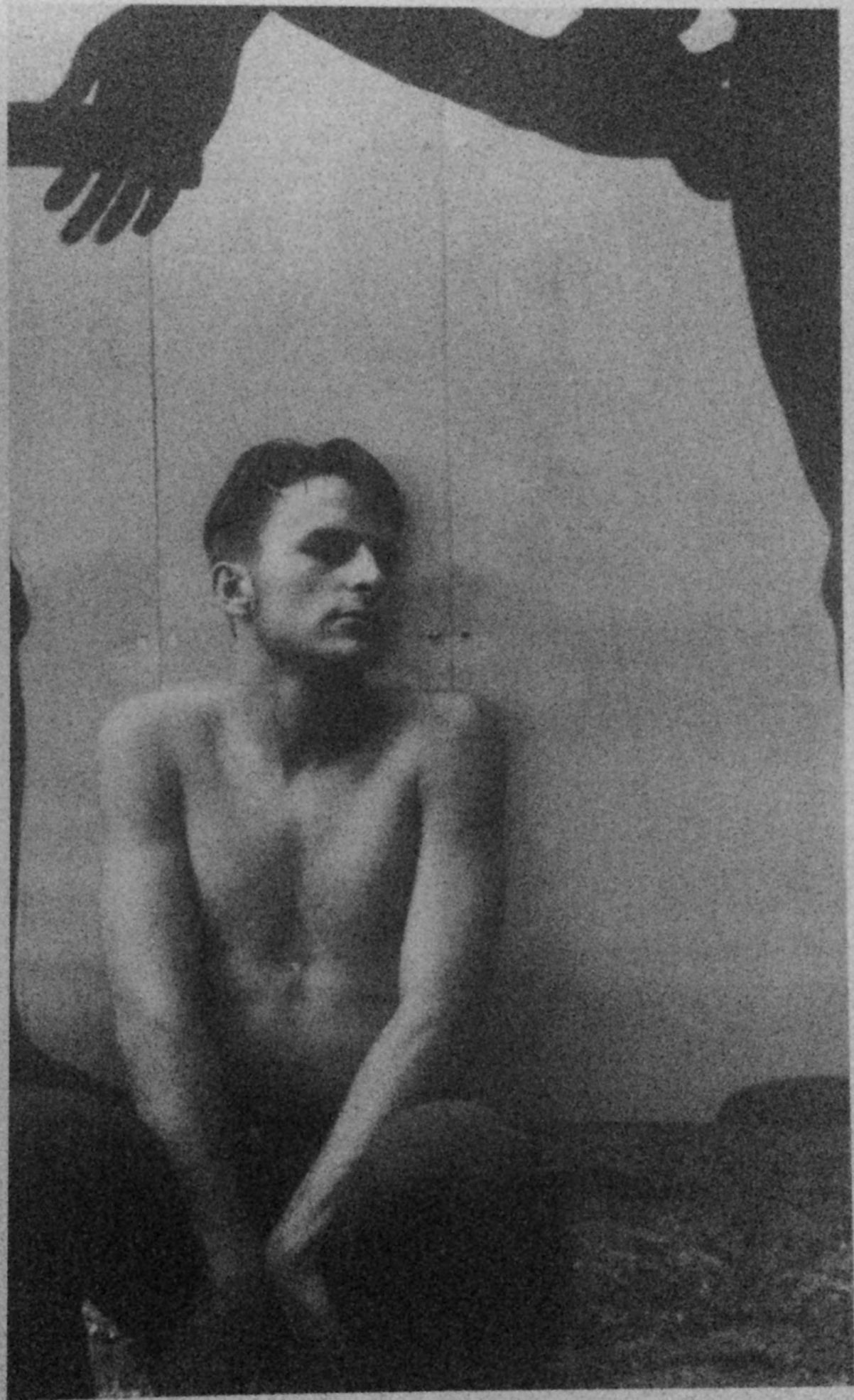

foto **frenk fidler**

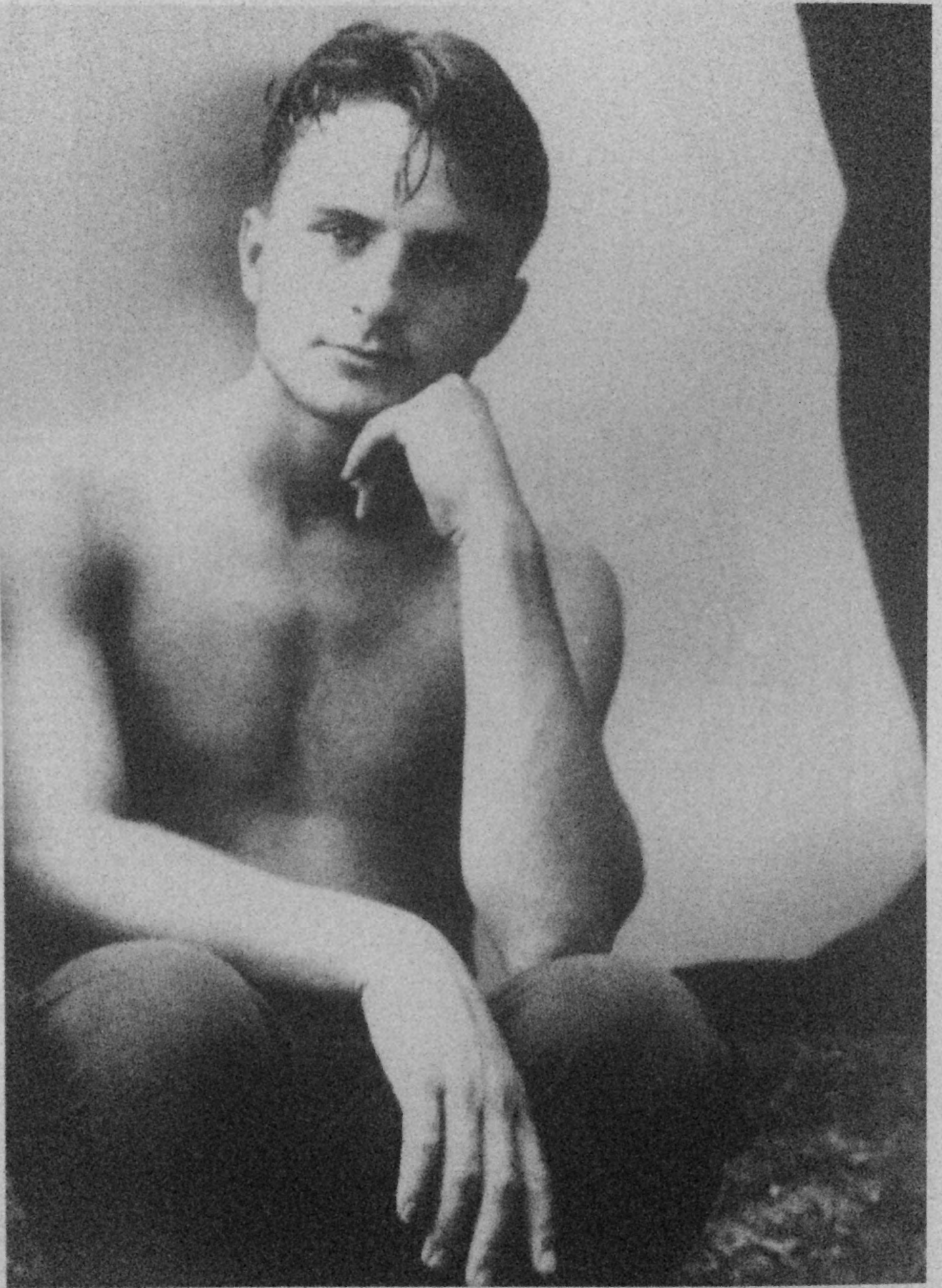

foto **frenk fidler**

VPRAŠALNIK ZA HOMOSEKSUALNE MOŠKE

Pred vami je vprašalnik, na kakršnega že 10 lat vsako leto odgovarjajo evropski gayi. Vabimo vas, da se jim pridružite. Izpolnite samo en vprašalnik in nam ga vrnite na naslov ali na določeno mesto (v K4, Metelkovi). Rezultati bodo objavljeni v zimski številki Revolverja. Za sodelovanja se vam lepo zahvaljujemo, Roza klub, Magnus, LL.

ŽIVLJENJE

Starost:

Izobrazba:

- osnovna
- srednja
- višja
- visoka

Status:

- zaposlen
- se šolam
- nezaposlen
- drugo

S kom živite:

- sam
- s partnerjem
- z ženo ali partnerko
- z enim ali več prijatelji
- s starši (ali sorodniki)

Vaš prijateljski krog sestavljajo zlasti:

- homoseksualci
- heteroseksualci
- enako eni in drugi

Kdo ve za vašo homoseksualnost:

- oče
- mati
- brat ali sestra
- par kolegov v službi (šoli)
- večina hetero prijateljev

SPOLNOST

Pri kateri starosti ste imeli prvo homoseksualno izkušnjo:

Pri kateri starosti ste imeli prvo heteroseksualno izkušnjo:

Za kaj se imate:

- za homoseksualca
- za heteroseksualca
- za biseksualca

Koliko spolnih partnerjev ste imeli v zadnjih 12 mesecih:

	moških	žensk
0	+	+
1	+	+
do 5	+	+
do 10	+	+
do 20	+	+
do 50	+	+
več kot 50	+	+

Koliko istospolnih partnerjev ste imeli v življenju nasploh:

- do 10
- do 50
- do 100
- nad 100

Ali ste trenutno v stalni gay zvezi:

da ne

Koliko časa je trajala vaša najdaljša gay zveza:

- nisem bil nikoli v zvezi
- do 2 mesecev

- do pol leta
- do 1 leta
- do 3 let
- do 5 let
- nad 5 let

Kakšne so vaše seksualne aktivnosti s partnerjem v zvezi:

	vselej	veliko	redko	nikoli
vzajemna masturbacija	+	+	+	+
oralne: fafam	+	+	+	+
si ga pustim fafati	+	+	+	+
analne: sem aktiven	+	+	+	+
sem pasiven	+	+	+	+
sado-maso	+	+	+	+

Kakšne so vaše seksualne aktivnosti z naključnim (enkratnim) partnerjem:

	vselej	veliko	redko	nikoli
vzajemna masturbacija	+	+	+	+
oralne: fafam	+	+	+	+
si ga pustim fafati	+	+	+	+
analne: sem aktiven	+	+	+	+
sem pasiven	+	+	+	+
sado-maso	+	+	+	+

Kolikokrat poprečno seksate:

- večkrat na teden
- večkrat na mesec
- priložnostno
- neredno

Ali pojav aidsa vpliva na vašo spolnost in kako:

- imam manj partnerjev
- previdneje izbiram partnerje (po izgledu)
- ne iščem več po štrik placih
- prakticiram varnejši seks
- iščem stalno zvezo
- imam stalno zvezo

Ali ste v zadnjih 12 mesecih v zvezi (če ste jo imeli) kdaj uporabljali kondome:

	vselej	veliko	redko	nikoli	tega nisem počel
ko sem fukal	+	+	+	+	+
ko sem bil pofukan	+	+	+	+	+
pri fafanju	+	+	+	+	+

se je on kdaj spraznil

	+	+	+	+	+
v vaša usta?	+	+	+	+	+
ste se vi kdaj spraznili	+	+	+	+	+
v njegova usta?	+	+	+	+	+

Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabljali kondome z naključnimi partnerji:

	vselej	veliko	redko	nikoli	tega nisem počel
ko sem fukal	+	+	+	+	+
ko sem bil pofukan	+	+	+	+	+
pri fafanju	+	+	+	+	+

se je on kdaj spraznil

	+	+	+	+	+
v vaša usta?	+	+	+	+	+
ste se vi kdaj spraznili	+	+	+	+	+
v njegova usta?	+	+	+	+	+

Ali s kondomom uporabljate tudi lubrikant:

- vedno
- včasih
- nikoli
- ne vem kaj je to

Ali ste v zadnjem letu vsaj enkrat fukali (bili aktivni ali pasivni) brez kondoma?

- da, v zvezi
- da, z naključnim partnerjem
- ne

ZDRAVJE

Ali ste že imeli kako spolno prenosljivo bolezen:

- da
- ne

Če da, katero?

- gonorejo
- sifilis
- hepatitis B

Ali ste že kdaj opravili aids test?

- ne
- da
- da, večkrat

Če ne, zakaj ne:

- mislim, da seksam varno
- ne verjamem v anonimnost
- pozitivni rezultat lahko uporabijo proti meni
- pozitivni rezultat bi me preveč potrl
- ne upam si (strah me je)
- to nima smisla

Ali poznate koga, ki je okužen (ali bolan):

- ne
- da
- da, znanca
- da, prijatelja

Ali se strinjate z naslednjimi trditvami:

	da	morda	ne
- zaradi lastne varnosti je bolje, da okuženi tega ne pove svoji okolici	+	+	+
- okuženi naj ne delajo v javnih službah	+	+	+
- z okuženim bi lahko prijateljeval	+	+	+
- z okuženim bi lahko živel	+	+	+
- z okuženim bi lahko seksal	+	+	+

Mislite, da veste dovolj o aidsu:

- da
- ne

O čem bi želeli več informacij:

- o znakih okuženosti
- o načinih prenosa
- o testiranju
- o seropozitivnosti
- o zdravljenju
- o riziku v vsakdanjem življenju
- o varnejšem seksu
- kako spoznati okuženega ali bolnega
- drugo:

Kaj bi morale gay organizacije storiti v zvezi z aidsom:

- več informirati o preventivi
- skrbeti za okužene
- druge obvarovati pred okuženimi
- organizirati žure z varnejšim seksom
- deliti kondome in lubrikante
- pritiskati na vlado, da stori več
- drugo:

SCENA

Kam hodite:

	redno	včasih	nikoli
v park	+	+	+
na postajo	+	+	+
na gay plažo	+	+	+
v savno	+	+	+
v Roza disko	+	+	+
na Metelkovo	+	+	+
druga zbirališča (katera?)

Kako se vam zdi v Roza disko:

- prijetno
- zabavno
- dolgočasno
- nič se ne dogaja
- drugo:
- vselej isti ljudje
- scena je preveč odtujena
- želel bi si več programa
- želel bi več porničev

Kako se vam zdi na Metelkovi:

- ne poznam
- prijetno
- odtujeno
- preveč domače
- neurejeno
- dolgočasno
- vselej isti ljudje
- ne da se štrikati
- želel bi si več programa
- želel bi si več družabnosti
- okolica mi ni všeč

Kaj berete:

	redno	včasih	nikoli
Revolver	+	+	+
Kekec	+	+	+
Pandora	+	+	+
Delo	+	+	+
Dnevnik	+	+	+
Republika	+	+	+
Slovenec	+	+	+
Jana	+	+	+
Stop	+	+	+
Mladina	+	+	+
Antena, Lady, Slovenske novice, Kaj	+	+	+
Oglasnik	+	+	+

Kaj mislite, da je potrebno gay sceni:

- Roza disko
- Metelkova
- Revolver
- Kekec
- Pandora
- tabori
- dnevi gay filma
- razstave
- aids akcije
- izleti v naravo
- izleti na tuje štrik place
- pogovoma srečanja
- pomoč po telefonu
- videoteka, knjižnica
- izdajanje knjig
- drugo:

Kaj bi morala storiti država:

- sprejeti zakon o istospolnem partnerstvu (poroke)
- se boriti proti diskriminaciji homoseksualcev
- dopustiti posvojitev otrok
- omogočiti dedovanje po partnerju istega spola
- več vlagati v boj proti aidsu
- finančno podpirati gay organizacije in aktivnosti
- drugo:

VPRAŠALNIK ZA LEZBIJKE

Pred vami je vprašalnik, na kakršnega že 10 let vsako leto odgovarjajo evropske lezbijke. Vabimo vas, da se jim pridružite. Izpolnite samo en vprašalnik in nam ga vrnite na naslov ali na določeno mesto (v K4, Metelkovi). Rezultati bodo objavljeni v zimski številki Revolverja. Za sodelovanje se vam lepo zahvaljujemo, Roza klub, Magnus, LL.

ŽIVLJENJE

Starost:

Izobrazba:

- osnovna
- srednja
- višja
- visoka

Status:

- zaposlena
- se šolam
- nezaposlena
- drugo

S kom živite:

- sama
- s partnerko
- z možem ali partnerjem
- z enim ali več prijatelji(cami)
- s starši (ali sorodniki)

Vaš prijateljski krog sestavljajo zlasti:

- lezbijke
- lezbijke in gayi
- heteroseksualci
- homo in heteroseksualci

Kdo ve za vašo homoseksualnost:

- oče
- mati
- brat ali sestra
- par kolegic v službi (šoli)
- večina hetero prijateljev

SPOLNOST

Pri kateri starosti ste imeli prvo homoseksualno izkušnjo:.....

Pri kateri starosti ste imeli prvo heteroseksualno izkušnjo:.....

Za kaj se imate:

- za lezbijko
- za heteroseksualko
- za biseksualko

Koliko spolnih partnerjev ste imeli v zadnjih 12 mesecih:

	moških	žensk
0	+	+
1	+	—
do 5	+	+
do 10	+	+
do 20	+	+
do 50	+	+
več kot 50	+	+

Koliko istospolnih partnerk ste imeli v življenju nasploh:

- do 10
- do 50
- do 100

- nad 100

Ali ste trenutno v stalni lezbični zvezi:
de ne

Koliko časa je trajala vaša najdaljša lezbična zveza:

- nisem bila nikoli v zvezi
- do 2 mesecev
- do pol leta
- do 1 leta
- do 3 let
- do 5 let
- nad 5 let

Kakšne so vaše seksualne aktivnosti s partnerko v zvezi:

	vselej	veliko	redko	nikoli
vzajemna masturbacija	+	+	+	+
oralne: ližem	+	+	+	+
se pustim lizati	+	+	+	+
vaginalne: sem aktivna	+	+	+	+
sem pasivna	—	+	+	+
sado-maso	—	+	+	+

Kakšne so vaše seksualne aktivnosti z naključno (enkratno) partnerko:

	vselej	veliko	redko	nikoli
vzajemna masturbacija	+	+	+	+
oralne: ližem	+	+	+	+
se pustim lizati	+	+	+	+
vaginalne: sem aktivna	+	+	+	+
sem pasivna	+	+	+	+
sado-maso	+	+	+	+

Kolikokrat poprečno seksate:

- večkrat na teden
- večkrat na mesec
- priložnostno
- neredno

Ali pojav aidsa vpliva na vašo spolnost in kako:

- imam manj partnerk, partnerjev
- previdneje izbiram (po izgledu)
- prakticiram varnejši seks z moškimi
- prakticiram varnejši seks z ženskami
- iščem stalno zvezo
- imam stalno zvezo

Katere spolne pripomočke uporabljate:

- dildo/vibrator: aktivno
- pasivno
- obojestransko
- drugo:
- ne uporabljam spolnih pripomočkov

Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabljali kondom z moškimi partnerji?
vselej veliko redko nikoli nisem bila z moškim

Ali ste v zadnjih 12 mesecih kdaj prakticirali varnejši seks s partnerko?

	vselej	veliko	redko	nikoli
uporaba zaščit.rokavic	+	+	+	+
uporaba kondoma	+	+	+	+
uporaba dental dama	+	+	+	+

ZDRAVJE

Ali ste že imeli kako spolno prenosljivo bolezen:

- da
- ne

Če da, katero?

- gonorejo
- sifilis
- hepatitis B

Ali ste že kdaj opravili aids test?

- ne
- da
- da, večkrat

Če ne, zakaj ne:

- mislim, da seksam varno
- ne verjamem v anonimnost
- pozitivni rezultat lahko uporabijo proti meni
- pozitivni rezultat bi me preveč potrl
- ne upam si (strah me je)
- to nima smisla

Ali poznate koga, ki je okužen-a (ali bolan-a):

- ne
- da
- da, znanca
- da, prijatelja

Ali se strinjate z naslednjimi trditvami:

	da	morda	ne
- zaradi lastne varnosti je bolje, da okuženi tega ne pove svoji okolici	+	+	+
- okuženi naj ne delajo v javnih službah	+	+	+
- z okuženim bi lahko prijateljvala	+	+	+
- z okuženim bi lahko živela	+	+	+
- z okuženim (okuženo) bi lahko seksala	+	+	+

Mislite, da veste dovolj o aidsu:

- da
- ne

O čem bi želeli več informacij:

- o znakih okuženosti
- o načinih prenosa
- o testiranju
- o seropozitivnosti
- o zdravljenju
- o riziku v vsakdanjem življenju
- o varnejšem seksu
- kako spoznati okuženega ali bolnega
- drugo:

Kaj bi morale gay organizacije storiti v zvezi z aidsom:

- več informirati o preventivi
- skrbeti za okužene
- druge obvarovati pred okuženimi
- organizirati žure z varnejšim seksom
- deliti kondome in lubrikante
- pritiskati na vlado, da stori več
- drugo:

SCENA

Kam hodite:

redno včasih nikoli

v Roza disko	+	+	+
na Metelkovo	+	+	+
druga zbirališča (katera?)	+	+	+

Kako se vam zdi v Roza disko:

- prijetno
- zabavno
- dolgočasno
- nič se ne dogaja
- vselej isti ljudje
- scena je preveč odtujena
- želela bi si več programa
- drugo:

Kako se vam zdi na Metelkovi:

- ne poznam
- prijetno
- odtujeno
- preveč domače
- neurejeno
- dolgočasno
- vselej isti ljudje
- ne da se štrikati
- želela bi si več programa
- želela bi si več družabnosti
- okolica mi ni všeč

Kaj berete:

	redno	včasih	nikoli
Revolver	+	+	+
Kekec	+	+	+
Pandora	+	+	+
Delo	+	+	+
Dnevnik	+	+	+
Republika	+	+	+
Slovenec	+	+	+
Jana	+	+	+
Stop	+	+	+
Mladina	+	+	+
Antena, Lady, Slovenske novice, Kaj	+	+	+
Oglasnik	+	+	+

Kaj mislite, da je potrebno gay sceni:

- Roza disko
- Metelkova
- Revolver
- Kekec
- Pandora
- tabori
- dnevi gay filma
- razstave
- aids akcije
- izleti v naravo
- izleti v tujino
- pogovorna srečanja
- pomoč po telefonu
- videoteka, knjižnica
- izdajanje knjig
- drugo:

Kaj bi morala storiti država:

- sprejeti zakon o istospolnem partnerstvu (poroke)
- se boriti proti diskriminaciji homoseksualcev
- dopustiti posvojitve otrok
- omogočiti dedovanje po partnerju istega spola
- več vlagati v boj proti aidsu
- finančno podpirati gay organizacije in aktivnosti
- drugo:

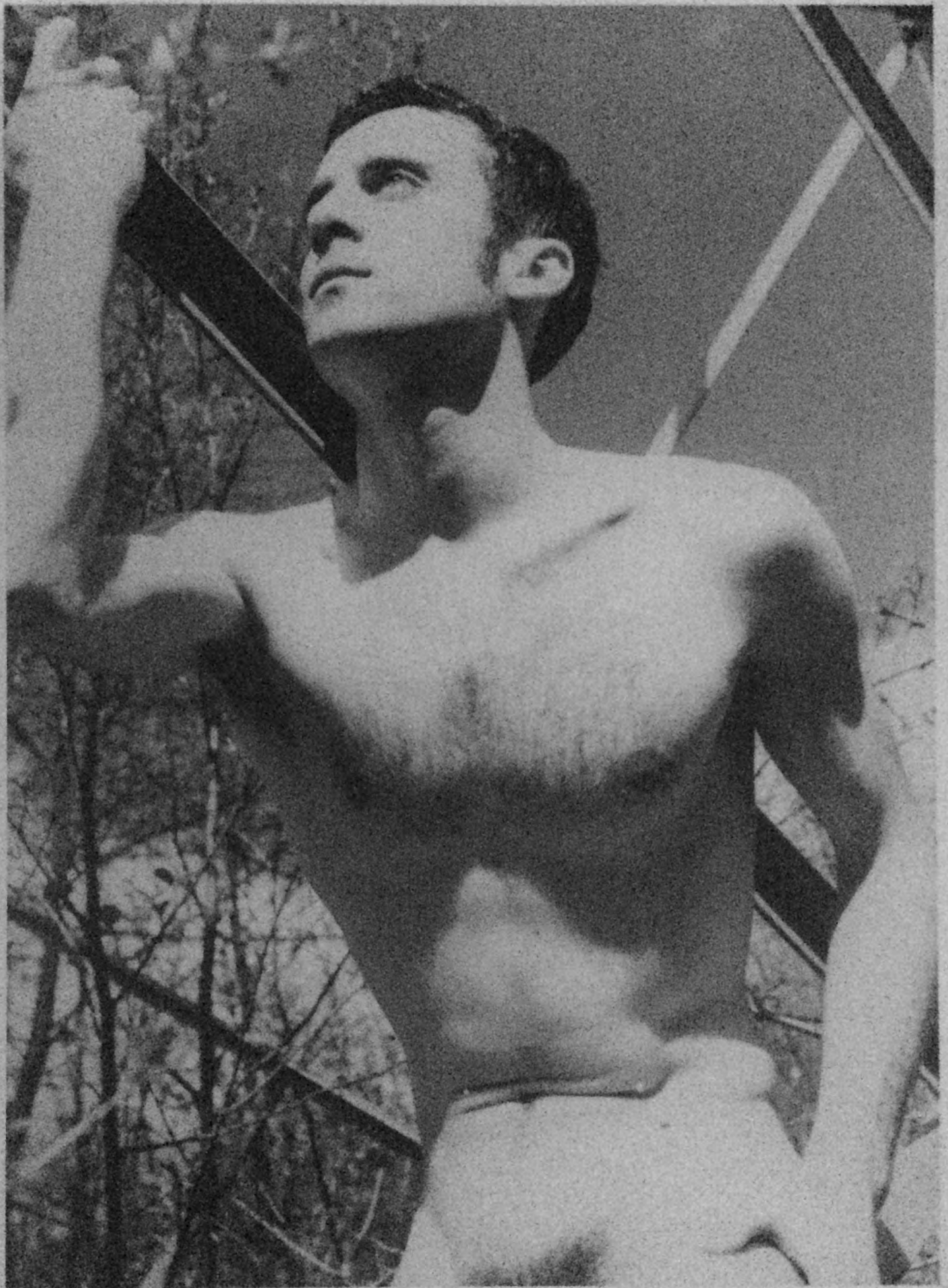
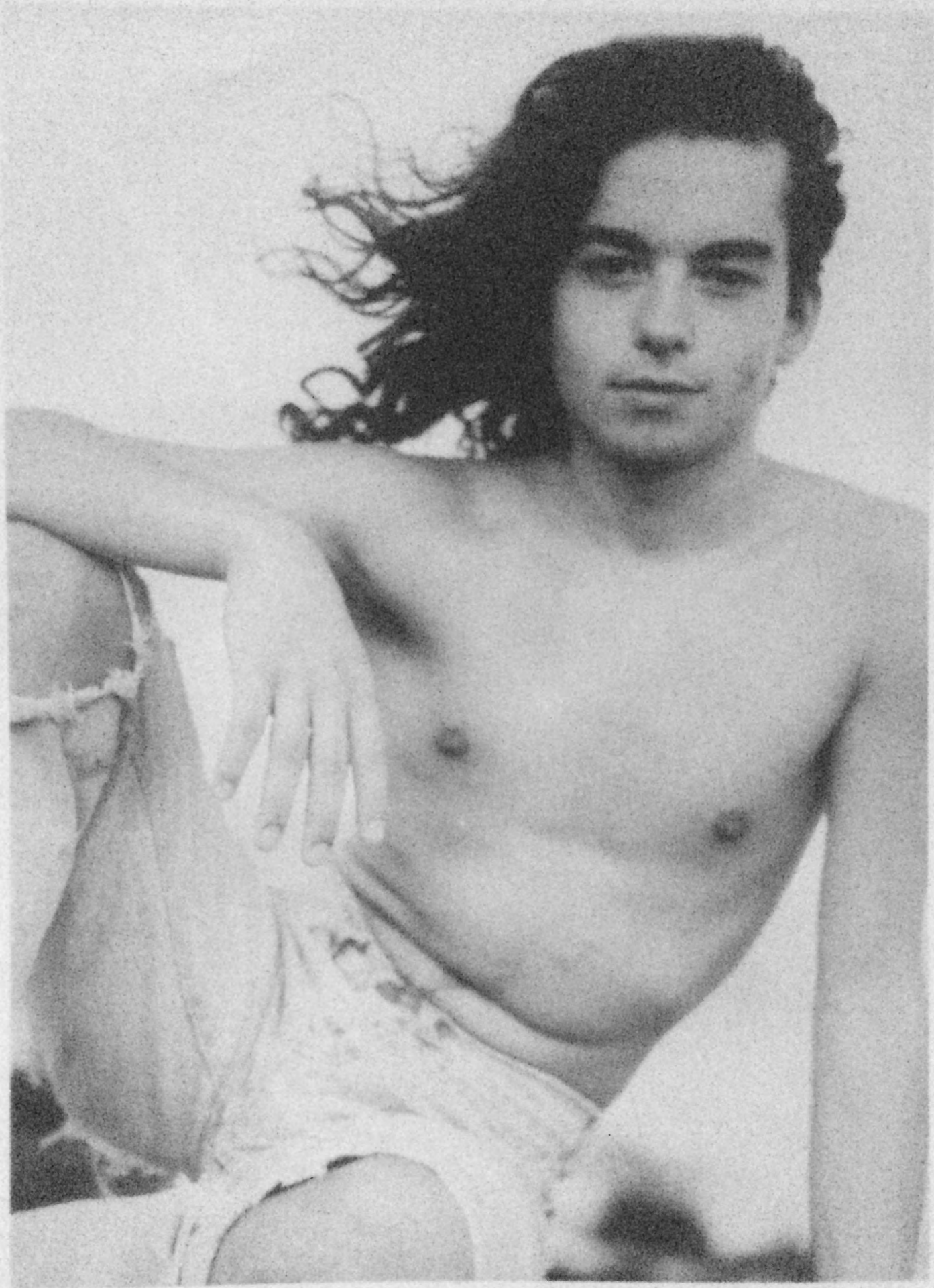

foto **castelli**

foto**castelli**

cerkev - gay agenda

Ameriška krščanska desnica se je podala na več milijonov vredno križarsko vojno, v kateri homoseksualce označuje za novega javnega sovražnika številka ena. In vse kaže, da zmagujejo; to jesen se bo njihova agenda znašla na volilnih listah v sedmih ameriških zveznih državah. **John Weir**, novinar revije *Details*, se je podal v nasprotni tabor, da bi razkril sovražnikove nakane.

široj po ZDA. Videokasete hlinijo objektivnost, kot da bi želele gledalce bolj zabavati kot spodbujati njihove predsodke. Toda njihova moč sega čez vse meje: Američanom govori, da jaz jem drek. Da bi to zanikal, stojim v cerkvi fundamentalistov v Lancasterju, Kalifornija. Ampak tu ni nihče tako strašen, da bi se lahko soočil z njim. Ljudje na zborovanju, ki ga je sklical **Ty**

ženosti in nepremišljenega žara kolektivnega cilja.

Beeson predstavi glavno čtivo maše: Janez 10:10: "Tat ni za drugoga, kot da krade, ubija in uničuje..." Tako se mestece ob vojaški in vesoljski bazi spoprijema z gospodarskimi težavami po hladni vojni, mestece v državi, ki ima največji delež nezaposlenih v ZDA. Verjetno jim je v utehu to, da imajo svojega demona. Tudi jaz imam demone. Zato se, ko prečastiti prosi, naj se mu pridružimo v grajanju duhov, rade volje pridružim.

Sem belopoliti gay iz srednjega sloja. Mogoče se vam to ne zdi nič posebnega, ampak poznam zelo veliko ljudi, ki se s tem ne morejo sprijazniti. Pravkar me obdaja najmanj sto takšnih. "Normalni" očki in mamice iz predmestja, mladi poslovneži, najstniki z lasmi, postrizenimi na krtačko... Kot da bi bili tu vsi, ki jih poznate. Ampak v resnici so to ljudje na rezilu nacionalne politike. Kristusovi bojovníki. Dvigajo roke v pozdrav svetemu Duhu in grozijo homoseksualcem, naj se spravijo nazaj v svoja skrivališča. Sem homoseksualec v cerkvi *Izvir življenja*, v cerkvi protihomoseksualnih aktivistov. Ali če povem po domače, zobam češnje s sovragom. V evangeličanski cerkvi v puščavi Mojave, uro od Los Angelesa. To je cerkev, ki je znova posvetila osramočenega tv pridigarja **Jima Bakkerja**, preden ga je roka pravice vtaknila v ječo. Voditelja cerkve sta izvršna producenta zloglasne dvajsetminutne videokasete *The Gay Agenda*, ki jo je med lansko razpravo o homoseksualcih v vojski dobil v roke ameriški senat. Na videu je med drugimi "resnicami" o gayih tudi trditev, da nas 17% uživa v valjanju po parterjevih fekalijah in da jih jemo, kar je psihiater iz Santa Cruze označil kot "rolanje po dreku".

The Gay Agenda se je začela kot trend na majhnem območju. Lansko poletje je *Koalicija tradicionalnih vrednot* (krščanska lobistična klika) prečastitega **Louja Sheldona** v okrožju Orange producirala *Gay Rights/Special Rights*, da bi spodbudila antigay razpoloženje med črnsko manjšino. Štiridesetminutni posnetek prikazuje homoseksualce kot bando belcev z velikim zaslužkom, ki se pridružuje gibanju za državljanske pravice le zato, da bi rekrutirala mlade, da se lahko norčuje iz vlade, hipnotizira tisk in širi bolezen.

Obe videokaseti in še ducat njima podobnih spominjajo na Hitlerjevo propagando, ki je temeljila na trditvi, da so Židje uši polni sposobnosti denarja in kurb. In te kasete so izredno učinkovite. Pripomogle so k temu, da so zavrnili ali preperečili sprejetje zakonov s pravicami za homoseksualce v Koloradu, Cincinnatiju, Ohio. In to jesen bodo vplivala na odločitev glede antigay zakonodaje v Arizoni, Idahu, Nevadi, Michiganu, Missouriju, Oregonu, Washingtonu in po okrožjih, mestih in naseljih

Beeson, niso nikakršni nacisti. Čisto prijazni sosedje so. In cerkev *Izvir življenja* ni masivno orwelovsko ministrstvo Resnice, ampak dolga, nizka rožnata zgradba, ki jo obdajajo hribi in puščavsko grmovje. Skromna je kot katerakoli druga stavba v mestecu, upoštevaajoč gay bar. Le da v nasprotju z *Zadnjimi vrati*, kjer gostje vstopajo s parkirišča za hišo in jih pri tem nihče ne vidi, *Izvir življenja* svoje ime ponosno nosi na sprednji strani stavbe in njeni privrženeci vstopajo skozi glavna vrata.

Pričakoval sem rally Ku klux klana, namesto tega pa sem vkorakal na Sing Along... Oder z gospel zborom, šest pevcev in mikrofoni, dva mojstra za velikima projektorjema, ki na stene projicirata besedila. Župljani ploskajo, se smehljajo in dvigajo roke v zrak, da bi prejeli svetega Duha. To so ljudje, ki redno poslušajo pridige o tem, kako "Tretji svet grozi, da bo prišel v Ameriko in jih oropal njihovega napredka," če citiram njihovega pastora Tyja Beesona. Ampak sploh niso videti sovražno razpoloženi. Videti so kot kolegi v moji študentovski sobici. Kot da smo sa dobili, da bi obujali spomine na Aliman Brothers.

Kakšno uro že pojemo. Potem se glasba stiša in eden od pevcev stopi med ljudi. Izkaže se, da je to Beeson, ki ne pridiga le o imigrantih, ampak tudi o intelektualcih, liberalcih, homoseksualcih, brezdomcih in o medijih. Majhan, debelušen možakar v obleki poslovneža in s sivimi skodranimi lasmi je nekdanji agent za prodajo nepremičnin, možakar, ki zna ljudi pripraviti do tega, da se počutijo varno in hkrati v zadregi. "Berite zemljevid, tepci," pravi in nas kara, naj odpremo naš moralni vodnik, Sveto pismo, in sami najdemo pot.

"O Bog!" zakliče radostno neki župljan. Mlad poročen par zraven mene vzame v roke Biblijo, svinčnik in kup papirja. To ni zgolj cerkev, ampak aktivistična enklava, Beeson pa svoje ovčka nagovarja kot vojake, ki se odpravljajo v sveti boj. Govori o "prostovoljcih" za Gospoda, o tem, da si je treba Ameriko vzeti nazaj. Bažen pogled po cerkvi pokaže, da se ljudje v pričakovanju moči zgubljajo v nekakšno zamaknjenost. Dobro poznam njihove zastekljene poglede, tudi sam sem tako gledal na demonstracijah organizacije *ACT UP* in na srečanjih aktivistov v boju proti aidsu. Pogled, poln bla-

"Zlodej, bodi preklet!" ponavljam kot vsi v cerkvi, za trenutek srečen, da pripadam nečemu, kar je večje od mene. "Zdaj pa uperite prst v svojega soseda in ponovite," zaukaže Beeson. Svoj prst izstrelim proti obrazoma mladega para poleg mene; prej sta mi posodila svinčnik in papir, da si bom lahko zapisoval. "Zlodej, bodi preklet!" izustim, pri tem pa imam v mislih zlo, ki ga ne morem nadzorovati. Na primer aids. Par reče isto meni - verjetno z mislijo na privrženca *pro-choice* gibanja, ki ubijajo svoje nerocene otroke, ali na učitelje, ki delijo kondome, ali na moške, ki zapeljujejo fantiče, ali, kaj bi se slepil, name... Poleg tega pa je, bebec, to v Bibliji: "Z moškimi ne smeš leči kot z žensko. To je gnusno." Nadalje: "Če moški leže z moškimi tako kot z žensko... je treba oba ubiti..." Potem je tu Pavel, ki se v Novi zavezi huduje nad "poženščenimi", ki jim ni dovoljeno stopiti v božje kraljestvo, tako kot ne prešuštnikom, malikovalcem in tistim, ki onečaščajo lastno telo. Nenadoma se mi posveti: Zlodej sem jaz! Opravičujoče sosedoma vrnem svinčnik, neravno sklenem roke in čakam na konec maše. Evangeličani so precej podobni mulcem, ki so me na univerzi klicali buzi. V javnosti ne znajo oprostati, toda če jih ujameš na samem, so strpni, celo nežni. Ampak ko mi že skoraj postanejo všeč, se spomnim, kdo so njihovi prijatelji.

V Ameriki je več kot šestdeset milijonov "Born Again" kristjanov, vključno z binkoštniki, metodisti, karizmatiki, baptisti in prezbiterijanci. Njihovi nauki se razlikujejo, toda vsi berejo Sveto pismo in zaskrbljeno majejo z glavo, češ da je Amerika zašla daleč s poti božjega nauka. Skupaj z volilci, ki na leto zaslužijo več kot 200.000 dolarjev, so to največji in najbolj zvesti del republikanske stranke. Moralno področje, nad katerim hočejo imeti nadzor, je vse, kar diši po spolnosti, družini, izobraževanju in veri.

Zastopajo jih lobisti v Washingtonu, podpirajo jih bogati dediči in podjetniki iz južne Kalifornije, odlično se razumejo s politiki, katerim so pomagali na volitvah, povezani so z dinastijami, ki imajo v rokah komunikacije. Državni kabelski televizijski sistemi vsak teden pritegnejo več milijonov gledalcev. Na voljo imajo

podatkovne baze in dolge sezname naslovov. Ljudi, ki prispevajo na katerega od glavnih krščanskih računov - tudi prek tv pridigarjev - lahko izsledijo in jih bombardirajo s ponudbami za nove prispevke. Krog se sklene. Nekdo, ki je kupil *Gay Rights/Special Rights*, lahko konča na seznamu za pošiljanje še ducata podobnih videokaset, med katerimi so tudi *No.1 Threat to Public Health, Child Molestation and Homosexuality in The Gay Conspiracy*. Še nekaj je: boj proti homoseksualnosti vsa ta "gibanja" poživlja. Če lahko verjamemo reporterju *Los Angeles Timesa* **Davidu Colkerju**, ki je že leta 1993 pisal o *The Gay Agenda*, da imela Beesonova župnija, preden se je vrgla v produkcijo videokaset, pol manj privržencev. In evangeličanski strategji po vsej državi so zdaj, ko so jih "prikrajšali" za komunistično grožnjo in ko nikakor ne morejo zmagati v boju z morilci zarodkov, našli novega nasprotnika. Četrtek večer je in seminar "*Inside the Issues*" v zakristiji *Izvirna življenja* namesto Tyja, ki je zbolel, vodi njegova žena **Jeannette Beeson**. Ob spremiljavi pianista bere izvlečke iz zadnjih časopisov in jih razlaga s stališča pravične krščanke.

Kot večina evangeličanov Jeannete ve o homoseksualnih veliko več kot jaz. Pokara "straight" časopise, ker pišejo o gay politiki, menjavi spola in seks škandalih, na seznamu njenega čtiva pa je tudi nekaj mainstream gay revij, kakršne so *The Advocate*, *Out* in *Frontiers*, pa lokalni gay časopis, za katerega nisem še nikoli slišal. Ker sem pisal za večino revij, ki jih omenja, čutim kar nekakšno domačnost. Konec koncev ni nihče tako pozoren bralec kot tvoji sovražniki.

"Poslušajte tole," odpre *Frontiers*. "Zgodba, ki jo je napisal homoseksualec z aidsom; pravi, da bi rad, da bi bila njegova bolezen seksi." Govori z rezkim in zagrenjenim glasom, kot igralka v poceni soap operi, ki skuša biti patetična, pa ji uspe zgolj sarkastičen prezir. Prebere nekaj vrstic, pri tem ji seveda uide, da je članek ironičen, potem pa z gnusom odloži časopis. "Ni dovolj, da so okuženi," reče, "zdaj hočejo govoriti celo o tem, kako je to zabavno."

Potem iz *Outa* prebere članek o poroki med moškimi: "Zahtevamo enake pravice kot drugi," je ogorčena nad tem, kar se meni zdi samo po sebi umevno. Pa njeno ogorčenje ni omejeno samo na homoseksualce. Izbruhom ne uidejo niti brezdomci, transvestiti, **Michael Jackson**, moški z uhani, **Madonna**, celo **Barbra Streisand**, ki podpira združenja *Gay and Lesbian Alliance Against Defamation* in druge dobrodelne organizacije za boj proti aidsu, kar so nesposobnosti, ki si jih je treba zapomniti, ko "boste spet slišali, da jo kdo hvali, kako izjemna ženska je".

Jeannette je parodija krščanske neizprososti. Kar naprej se moram opominjati, da ne gledam **Dana Carveyja** v njegovi točki *Church Talk* v oddaji *Saturday Night Live*. Teško je verjeti, da se ne šali, ko pokliče v boj proti lokalnemu časopisu. Razlika med odkritimi homoseksualci in *Born Again* kristjani je bolj zapletena, kot si mislite. Oboji imamo mučeniške komplekse. Naša gibanja temeljijo na podobnih trilih prepričanjih o veri in spolnosti. Konec koncev je prav tako sila težko dokazati pogovor s svetim Duhom kot razložiti spolni

nagon. Kristjani najdejo Boga, homoseksualci sami sebe, na skupnem bojnem polju pa preganjamo egoiste, ki se nam nočejo prilagoditi. V Ameriki ni nihče bolj pripravljen izpovedovati se kot gayi in privrženci svetega Duha. Naše zgodbe o coming outu in njihove pravljice o čudežnih razodetjih so kot po meri za show **Oprah Winfrey**. Mogoče se zato tako pogosto najdemo iz oči v oči v dnevnikih, tabloidnih tv programih.

Teško si je predstavljati, da bi se javno bojevali s kakšnim drugim nasprotnikom. Lani je prečastitega **Louja Sheldona** pred večerno mašo v baptistični cerkvi na Hamiltonovem trgu v San Franciscu pozdravila skupina z uhani ovesenih in depiliranih radikalnih pedrov v bojnih barvah, pripravljenih na spopad. Seveda je bil eden med njimi oblečen kot nuna, kar žali katolike, čeprav so cilj napada, na primer, karizmatični prezbiterijanci. Toda radikalnim gay skupinam se ne zdi vredno razlikovati med svojimi sovražniki.

Podobno tudi evangeličani ne razlikujejo med tistim, kar Sheldon imenuje "gruča polnagih divjakov". Kot da so vsi gayi v javnosti nori in napadalni. In kristjanka, ki je nekega aktivista na Hamiltonovem trgu pobarala "Kaj hočete od nas?", je bila verjetno prepričana, da sprašuje vse pedre tega sveta. Aktivist je kajpak sprejel vrženo žogico in odigral partijo z njenim strahom: "Pokradli vam bomo otroke, jih pofukali in potem požrili!"

Gre seveda za različno razumevanje Ironije. Kristjani pri branju *Svetega pisma* ne poznajo humorja. Ko vidijo pred cerkvo ljudi, oblečene kot demone iz pekla, so verjetno prepričani, da življenje oponaša *Biblijo*. Menda se je Lou Sheldon, presenečen nad "pozdravnim odborom" na trgu, zatekel nazaj v cerkev in poklical policijo. Tako je ravnal iz svojega krščanskega mučeniškega kompleksa ali pa ga je s tem skušal dokazati.

Evangeličani tako pogosto nezavedno omenjajo *hudiča, Satana, zlodeja, tatu, ki krade našo blaginjo, našo srečo, naše otroke*, da se zdi, kot da se šalijo. Pa so mrtvo resni. In sila premeteni. Začeli so kampanjo, v kateri Američane prepričujejo, da so gayi krivi za vse, kar skušajo pravzaprav narediti sami. Ko kristjani trdijo, da hočejo homoseksualci prevzeti vaše šole, si podrediti vaš podmladek, voditi vaše medije in tako škoditi kakovosti vašega življenja, pravzaprav govorijo o sebi. Prisiljena molitev pred poukom, učenje kreativistične teorije kot verjetne, znanstvene alternative Darwinovi teoriji o evoluciji, hude kazni za dekleta, ki so splavila, za prešuštnike in homoseksualce - samo nekaj političnih ciljev, za katere si resno prizadevajo nekatera gibanja. V primerjavi s tem so moji cilji zgolj obrambni: hočem zakonsko zaščito pred diskriminacijo. Hočem imeti zagotovilo, da me ne bodo odpustili, vrgli iz stanovanja ali mi odklonili zdravniško ali vladno pomoč, ker sem gay.

Ampak stvar je še bolj preprosta. Lanski božič sem preživel na zabavi v zahodnem Hollywoodu, pri gayu iz Pakistana, ki si stanovanje deli z materjo. Ta je stala med sinovimi prijatelji - dvajset ali trideset urejeno oblečenih gayev, ki nismo imeli ta večer kam drugam. Nekataro so družine izgnale, drugi so prišli, ker jih ljubimci ne morejo odpeljati domov, eden pa je prišel z materjo in zapeli smo

božične pesmi. Potem smo šli skupaj k polnočnici. Peti *Sveto noč* s skupino gayev in dvema mamama - mislim, da je prav to *gay agenda*: da lahko prijateljem predstaviš svojo mammo. Predvsem za božič.

Toda evangeličani trdijo, da hočemo gayi več kot le to. Poleg tega nimajo njihovi strategji samo takojšnjega dostopa do široke množice gledalcev, ampak tudi neobdavčen sklad. Raja Cerkvi prispeva na leto od 25 dolarjev do deset odstotkov svojega celotnega dohodka. Ne-profitni in nekonfesionalni politični lobiji, kot je *Traditional Values Coalition*, se v celoti preživljajo z neobdavčenimi prostovoljnimi prispevki od cerkva, ki so njihove članice, in posameznikov. Grožnja tako imenovane *gay agende* je pri tem izjemno donosen vir...

"Fant, tisti trakovi so zlat rudnik!" trdi dr. **Mel White**, dallaški duhovnik cerkve *Metropolitan Community Church* za gaye in lezbijke, ki pravi, da je "tisti neznan avtor knjig in govorov za versko desnico". Dokler se ni leta 1987 razkril kot gay, je pisal knjige z **Billyjem Grahamom**, **Patom Robertsonom** in **Jerryjem Falwellom**. Zdaj je "pogojno spuščen" v evangeličansko gibanje in trobi o svojem odpadništvu kot Patti Davis, ki daje v nič mammo Nancy Reagan. Mel se spominja, da je prečastiti Falwell nekoč dejal: "Hvala bogu za gaye. Priskrbeli so mi vso publiciteto, ki sem jo lahko dobil. Če jih ne bi bilo, bi si jih morali izmisliti."

Tudi za *Izvor življenja* so homoseksualci zlata jama. Videokaseta *The Gay Agenda*, ki je izšla oktobra 1992 (13.95 dolarjev), je v enem letu pošla. Prodali so sto tisoč kaest in iztržili skoraj 1.5 milijona dolarjev, pri tem pa so produkcijski stroški znašali "okoli 75.000 dolarjev," kot pravi producent **Bill Horn**. Lou Sheldon ugotavlja, da je prodal in/ali razposlal 20.000 kopij kasete *Gay Rights/Special Rights*, ki je na trgu od julija 1993 za 19.95 dolarja. Trdi, da se stroški videa (50.000 dolarjev) v letu dni ne bodo povrnili. Ampak White temu oporeka: "Sheldon kasete deli svojim donatorjem. Dvajset dolarjev vredna kasete tako postane vredna sto ali tisoč dolarjev. Sploh se ne da izračunati, koliko zasluži." Ne le priskutni, tudi sila donosni so tile pedri.

Pa tudi v zadrego spravljajo vse naokoli. Zato bi verski fanatiki utegnili dočakati, da bodo zakoni za pravice gayev zavrnjeni. Ko se vozim k Sheldonu, po radiu nabijajo **Ten Years After** in *I'd Love to Change the World*. Ko sem bil majhen, je bil njihov pevec Alvin Lee zame simbol za *cool* obnašanje. Zdaj pa sem presenečen nad uvodnimi besedami: "*Everywhere is freaks and hairies, dykes and fairies, tell me where is sanity?*" Lee se ne norčuje iz homoseksualcev; oponaša ljudi, ki so se zgražali nad tistimi, ki so živeli na robu. A če verz ni očitno antigayevski, kaže družbo, ki je takšna. Člani verske desnice protigayevskih občutkov ne vsiljujejo tistim, ki se jih branijo. Izkoriščajo čustva, ki so v naši kulturi že prisotna - nihče ne mara homičev.

Steve, sin Louja Sheldona, je tipičen strateg verske desnice. Sveže obrti, v modrih hlačah, v zapeti srjaci in s kravato je videti kot pametnjakovič iz republikanskega volilnega štaba. Nič čudnega. Pravi, da je najprej politik, šele potem kristjan. "Mi smo lobisti, ne cerkev." Ko se srečava, držim v roki kopijo *Gay Rights/Special Rights*. Rokujeva se in povem mu,

da iščem njegovega očeta. Ostro, a vljudno odvrne, da je Lou v Missouriju, kjer svetuje volilcem, naj ne potrdijo zakona o pravicah gayev. "In zakaj ste hoteli govoriti z njim?" me vpraša. "Hotel sem se pogovoriti o tem videu. Precej prepričljivo delo. In videl sem jih še nekaj. *The Gay Agenda*, pravkar sem kupil *The Gay Conspiracy*. Pri Državljanih za odličnost izobraževanja." "Bob Simons ima tudi video?," me prekine Steve. "Ja, nisem ga še videl. Vas bom obvestil, kakšen je."

Steve se nasmehne in nenadoma sva na isti strani. Ne povem mu, da sem gay. Namesto tega ga hvalim. Kako sem bil presenečen, ko sem v njihovem videu videl govoriti gay in lezbične voditelje in aids aktiviste. "Inteligentno ste njihove besede uporabili proti njim." Na posnetku govorijo tudi gayi in lezbijke, ki se jim snemalna ekipa ni predstavila kot skupina antigay aktivistov. "Nasedli so vam. Celu voditelji." "Ja, mogoče smo kot tisti iz nadaljevanke *Get Smart*," pravi, in najinemu pogovoru doda ton humoristične nanizanke.

Toda šala je samo navidezna. Steve ne misli, da je homoseksualnost stvar, ob kateri bi se človek lahko smejal. V spomin se mi vrne Sheldonova videokaseta, najbolj umazana med vsemi. Vsebuje vse zdaj že glavne elemente antigayevskega žanra: pričevanja zdravnikov in medicinskih sester, ki grajajo homoseksualne spolne odnose; parada golih moških in razgaljenih deklet, ki na maršu za pravice homoseksualcev vpijejo, kako si bodo podredili svet; pedofili, ki zahtevajo znižanje meje polnoletnosti; "ozdravljeni" homoseksualci, ki pričajo o tem, kako "bolan" je gay stil življenja; moški v usnju, ki trdijo, da jih nasilje zbljuje; zbegani otroci, ki jočejo pred *drag queeni*. Slike so z zborovanj gayev in lezbijk, citati iz javnih intervjujev, statistike iz medicinskih glasil. Vse je zelo prepričljivo. In ni vse laž. Zunaj konteksta je veliko javnih prireditev videti kot satanistični obred. Krščanski dogmatiki to dobro vedo. Vedo, kako je najlažje stereotipizirati gaye in pri tem uporabiti njihove lastne besede.

Seveda je *Gay Rights/Special Rights* tudi soft-core draženje - kaj moški počno drug z drugim. Med vrsticami pa je razvidno, kaj je skupno vsem moškim glede njihovih spolnih nagonov. Ko govorim s Stevom Sheldonom, se počutim kot njegov temni dvojnik. Vrstnika sva, oba sva odraščala v isti kulturi. Oba sva gledala *Get Smart*. In zanj, se zdi, je gay zgolj straight moški, ki se nasaja na tiča.

Petintrideset let sem star. Na demonstracijah ACT UP-a so me zaprli. *Coming out* sem naredil s pisanjem. Na kapi sem nosil rožnate trikotnike. Toda nikoli nisem izustil besed "*Homoseksualec sem*" ali "*Gay sem*". Bratu sem o svojih nagnjenjih povedal tako, da sem podčrtal nekaj verzov v pesmih **Louja Reeda**. Mami se je posvetilo potem, ko sva se pogovarjala o razliki med mano in **Georgeom Pappardom** v filmu *Zajtrk pri Tiffanyju*. Očetu pa sem, kolebajoče, povedal samo, da me "spolno privlačijo moški," kar mi je omogočilo, da sem se ognil strašni besedici "homoseksualec" ali celo še bolj strašni "gay", ki zveni, kot da je okinčana s pastelnimi barvami in da je bilo v dekorativne namene porabljenih na tisoče dolarjev.

Toda po dveh tednih pogovarjanja z evan-

geličani v predmestnih naseljih po južni Kaliforniji sem spoznal, da je le redkokdo od njih sploh že srečal pravega gaya. Morda jih vidijo na televizijskih okroglih mizah, morda so jim pomagali pri iskanju pomoči, da bi se "spreobrili", ali pa so jih posneli gole na kakšni gay paradii. Ty Beeson si je s svojimi sodelavci ogledal pregrinjalo (*aids quilt*), ko je bilo lansko jesen razstavljeno v Lancasterju, in tam je gotovo srečal kakšnega gaya. Ampak morda je potreben samo zaupen pomenek pri kavici... Pomenek med homoseksualcem in članom krščanske desnice.

Zato se zdnji dan svojega popotovanja - s **Patti Smith**, ki na radiu prepeva *Jesus died for somebody's sins, but not mine* - odpravim nazaj v cerkev *Izvir življenja*, da jim povem, da sem gay.

Izbral sem si Billa Horna. Kot predstavnik za tisk produkcijskega oddelka *Izvor* je izdal in promoviral pet antigay videokaset: *Sexual Orientation Or Sexual Deviation: You Decide; The Gay genda; The Gay Agenda In Public Education; The Gay Agenda: The March On Washington in Gay Pride '93*. Resda je propagandni minister protihomoseksualnega gibanja, toda podobno kot Steve Sheldon je povsem navaden mož. Mojih let, časnih oči in s peščeno svetlimi brki. Kot moj brat je predan otrokom, katerih fotografije krasijo stene njegove pisarne. Pozdravi me pred vrati pisarne, kar v teniških copatih in prepoten, opravičujoč se, da je pravkar po telefonu govoril o homoseksualnosti po radiu KCNR v Salt Lake Cityju. Potem pa ga čaka poslovna pot v lowo. Ko pripravljam kasetofon, skušam spregledati podpisane slike **Collina Powella, Dana Quayla in Pata Buchanana** - vplivna imana z antigayevskimi nazori.

Če bi mu povedal, da sem gay, bi bilo tako, kot če bi tistim nabitim fantom v srednji šoli, ki so me ozmerjali z buzijem, rekel: "Ja, prav imate." Nisem prepričan, da sem pripravljen tvegati. Toda ko začne Bill razglabljati o svojih naučenih mislih o homoseksualcih, se moram zganiti. "Povprečen homoseksualec umre predno je star 42 let," strese iz rokava. "Neznansko ljubimo homoseksualce in jih želimo obvarovati pred njihovim načinom življenja, kajti ko prebiraš kakšen majhen gay časopis, moraš pogledati samo na stran z osmrtnicami: Trideset let. Poglejte tega tipa. Kdaj se je rodil? Gotovo je star trideset. Tale pa 1955 do 1993. Če se ti ljudje zares smilijo, potem jim moraš dopovedati, da to, kar počnejo, prinaša smrt in uničenje."

Kimam, presenečen, da ne sliši, kako mi razbija srce. "Veš, Bill," začnem, "moram ti priznati, da sem gay." Kasetofon snema, on me pogleda, sploh ni začuden, le... zaskrbljen ja. "Teга mi pa nisi povedal." "Ne, res ne." Ne vem, kaj nej pričakujem - ali bo od kod privlekel *lizo!* in razkužil pisarno, ali me objel in mi odpustil, ali zahteval, da zapustim sobo. Mogoče ga je zaskrbelo, kako bodo njegove besede zvenele čez nekaj mesecev, ko bo članek na sestanku prebrala Jeanette Beeson. "Poglej... Vedel sem, John," nežno in intimno izgovori moje ime. "Si pač gay. Želel bi si, da ne bi bil. Ampak to ni pomembno. Gay si? No, in?"

Ni ravno trenutek za reklamno fotografijo. Ampak kar nekako pomirjujoče je. Ravno mu

začnem zaupati, ko spet začne s tem, kaj počnejo homoseksualci, le da tokrat ne govori le o seksu, ampak tudi o denarju in oblasti. Navrže nekaj dvomljivih trditev, češ da imamo predvsem velike dohodke, da smo hiperizobraženi in moški. Ljudje, ki jih opisuje, so pravo nasprotje od gayev, ki jih poznam jaz. Pravi, da vsak od nas na leto zasluži najmanj 55.000 dolarjev, kar je pobral v *Wall Street Journalu*. Da ima najmanj 60% gayev visokošolsko diplomu. Da več kot 65% gayev potuje na staro celino - in ko mu povem, da sem bil tam tudi jaz, mi reče, da sem tipičen homoseksualec. Vpraša me, če sem zaplodil pet otrok, kot jih je on. Pravi, da je težava pri gayih v tem, da partnerju ne znajo reči ne, tako kot to znajo ženske. Kot iz topa me vpraša, kaj homoseksualci počnemo - analni seks ali oralni ali kaj? "Konec koncev imate na voljo samo dve luknji."

Lepo. Pri petintridesetih razglabljam o težavnosti analnega seksa s *straight* tipom, ki snema antihomoseksualne videokasete. Pravi, da večina gayev pride iz družin brez očeta; toda v Ameriki, se zdi, v vseh družinah manjka oče ali pa otroke zlorablja (moj oče ne spada v nobeno od obeh kategorij). In če mi je Bill vsaj malo podoben, je še vedno pred velikim vprašanjem, kaj pomeni biti moški.

Mogoče je homofobija prav Billov način ocenjevanja, kako različna moška sva postala. Na moji pisalni mizi ni fotografij petih otročičkov. Nimam družine ali bližnjih, ki bi jih moral preživljati ali šolati, Imam pa prijatelje z aidsom, za katere je treba skrbeti. Bill pa v meni vidi promiskuitetnost, bogastvo in mobilnost. Ko gleda gaye in lezbijke na protestnem shodu, ne vidi zatirane manjšine, ampak hordo belcev iz srednjega razreda, ki zahtevajo priznanje svojih pravic.

Bill, Steve in jaz smo si zelo podobni. Trije beli Američani, ki so jim vse življenje vcepljali v glavo, da je svet njihov. Toda zdaj so se naše sanje iz šolskih klopi obrnile. Njima se zdi, da sem deležen vseh fantazij vsakega šestnajstletnika - veliko seksa, veliko denarja in možnost, da grem, kamorkoli in kadarkoli se mi zahoče. Zdi se jima, da so se od maturantskega plesa do njunega tridesetega rojstnega dne pedri prebili nekam neprej. To, da zdaj očitno zahtevamo še več, se jima nikakor ne zdi pravično.

Ni dovolj, če rečemo, da je krščanska desnica homofobična. Če sta vera v boga in spolna sla neopisljivi, potem je takšen tudi strah drugih ljudi.

Karseda hitro vozim nazaj v Los Angeles, proč od bibličnega paradiza, spregledam vse omejitve hitrosti, samo da bi bil čimprej v *Sadami*, med svojimi. **Jethro Tull** na radiu tulijo "*Jezus rešuje*". Za kaj? se sprašujem. Za utopijo, v kateri je vsak človek dovolj človeški, nima zunajzakonskih razmerij in nikoli ne spi s partnerji drugih; ki spoštuje semo boga, ki je spregovoril Mojzesu; in ki nikoli ne masturbira ali pa tega vsaj ne počne brez kesanja? Kakšen človek pa je to? Pri novem evangeličanskem gibanju ne gre zgolj za potiskanje homoseksualcev nazaj v *klozete*. Gre predvsem za nestrpnost, zaradi katere bo božje kraljestvo, ko bo prišlo, videti kot pokrajina pred mano: široko, rajsko lepo in - nenaseljeno.

Pedro Almodovar Kontroveržno konservativen

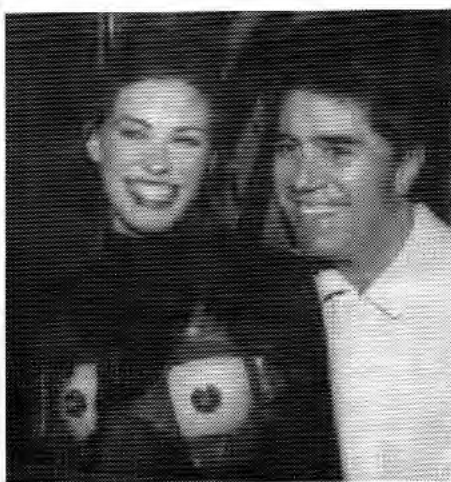
Najslavnejši španski gay filmski režiser, 45-letni **Pedro Almodovar**, ki se je uveljavil z eksplicitnimi seksualnimi filmi (npr. *Zakon želje*, *Matador*, *Priveži me in letos še Kika*), vas ob srečanju preseneti. Je očarljiv, karizmatičen in odločno konservativen (!) v svojih pogledih.

Poudarja, da ga pogosto napačno razumejo. Ljudje jemljejo stvari za hec, kadar je pravzaprav povsem resen, in obratno. Za primer navaja odgovor, ki ga je nekoč dal novinarju na vprašanja o prihodnosti, namreč če meni, da se bo krivulja njegove kariere obrnila navzdol. Novinar ga je vprašal: "Trenutno ste zelo 'vroči', ampak če se boste 'ohladili', kaj mislite da boste postali?" Odvrnil je: "Kla-

va dela izkoristila popustljivejšo cenzuro v osemdesetih, ima tista leta le za odraz liberalnejše družbe. Ta je od 1980, ko je pričel s celovečerci, v Španiji, po **Francovi** smrti, že obstajala.

Povsem resno govori o življenju španskih gayev v zadnjih desetletjih. Otroška leta je preživel pod Francovim režimom. Homoseksualnost je bila tedaj na nek način dovoljena, vendar pa uradno prepovedana. Bila je stvar, o kateri se ni govorilo. In o tem se še vedno ne govori. Vendar pa so v pokrajinah, kot je Andaluzija, vedno bili na primer transvestiti, ki so tvorili del skupnosti mesta ali vasi. Homoseksualnost je bila marginalna, a se tega ne da posploševati - to je odvisno

raš najprej povedati prav to in potem to ne-nehno ponavljati, pač kjerkoli si že. V Španiji nismo taki, tega ne rabimo, pa to še ne pomeni, da se zato vse življenje le preganjamo 'po skrivališčih'. Razlika je samo ta, da o tem ne govorimo. Ko omenjaš ameriškega predsednika Clintona, ne rečeš 'heteroseksualni predsednik Clinton', pač pa rečeš 'predsednik'. Zato zavračam, da me imajo za gay filmskega režiserja, kajti filmi nimajo spota. Filmji so filmji. So dobri in slabi, niso pa moški ali ženski ali gay. Ne skrivam ničesar, nočem pa biti 'nekaj v nebo vpiljočega' in tega niti ne potrebujem." Zanika vlogo lastne seksualnosti v svojih filmih. Zavrača tudi vse namige, da je njego-

sik". Po treh letih mu nekdo to citira in ga povsem resno vpraša, če je sedaj postal klasik, pa mu ne more razložiti, da se je le šalil.

Pripoveduje, da so njegovi odgovori vedno vzeti iz konteksta. "Nisem zasvojenec z mamili, ne homoseksualec in ne genij. Vse je le igra." Tudi ta opazka je bila šala, namenoma je obrnil izrek pisatelja **Trumana Capota**, vendar je izjava v odmevih ostala še dolgo živa.

Vendar šale niso vedno na dnevnem redu. Almodovar je medijska oseba, filmski ustvarjalec, pisec, sodeloval je pri underground tisku... Kot znana osebnost nastopa na drugačni ravni in na drugačen način kot ostali filmski ustvarjalci. V Španiji ga na ulici prepoznavajo kot pop zvezdo. Nekaj let je imel celo punk rock skupino *Almodovar-McNamara*, za katero pa pravi, da je bila res le parodija. Na vprašanje, ali so karakteristike njegovih filmov poigravanje z imidži ali pa refleksije na resničnega Pedra Almodovarja, sa v odgovoru nikakor noče imeti za škandaloznega ali ikonoklastičnega. Če so njego-

od dejanskega stanja v posameznih krajih, od žilavosti posameznikov, kraja bivanja, (ne)naklonjenosti družine...

V Španiji so fante ponavadi o spolnosti poučevali duhovniki v šoli - tako je bilo v Pedrovi generaciji. Bilo je grozno, kajti to je bilo spolno trpinčenje. Otroci so bili bolj ali manj zlorabljeni, zato je papeževa hinavščina, ko je govora o homoseksualnosti, prav neverjetna. "V življenju sem spoznal zelo veliko duhovnikov in lahko bi rekel, da je med njimi 90% homoseksualnih. In od teh je 80% pedofilov. In tako si v Francovih časih odkrival svojo homoseksualnost!"

Almodovar je za diskretnost, ko govori o sebi. "O homoseksualnosti govorim le takrat, ko nisem v Španiji, kajti tam me nihče ne sprašuje, če sem gay ali ne. Ne vem, kaj bi odgovoril, če bi me kdo to vprašal - kajti zame je to stvar, ki jo delim le s tistimi, ki sem jih sam izbral, ne pa s celo državo. Sebi nisem nikoli lagal o svoji spolni usmerjenosti. Sicer pa konec koncev nikomur, ki ga v življenju prvič srečaš, ne rečeš: 'Živjo, veš, jaz sem pa peder!' V Ameriki izgleda, da mo-

va afiniteta do ženskih likov, ki jih v filmih tako simpatično odigra igralka **Carmen Maura**, porojena iz zmoglosti gaya, da se vživi v vlogo ženske. "Ni se treba identificirati z ženskami, da lahko pišeš o njih. Stoletja so bile obsojene molčati, zato lahko omogočijo visoko dramatičnost vsakega dela. So bolj bogate in znajo bolj presenetiti kot moški, so bolj spontane. Zelo rad imam melodrame. Pri gledanju filma me najbolj osreči jokanje. Kajti to niso solze bolečine, pač pa sreče, zadovoljstva." Še bolj je navdušen nad **Jean-Paul Gaultierom**, ki je kreiral obleke za njegov zadnji film *Kika*. "Natančno sem mu povedal, kaj hočem, in z njim je bilo zelo lahko sodelovati. Tudi sam je užival pri tem. Rad ima kino. Je pravi ljubitelj filmov in zelo prijeten tip."

V *Kiki* je uporabljena tudi malo znana pesem Kurta Weilla, *Youkali Tango Hubanera*. Napisana je bila za kabaret v tridesetih letih, v filmu pa jo je slišati v orkestralni izvedbi. Almodovar z užitekomi govori o čudovitem vokalu Terese Stratas in citira besedilo, ki govori o otoku Youkali, kjer človek lahko najde srečo in deli ljubezen: "In na koncu rečejo: Vendar so to le sanje. Ni otoka Youkali!" Morda so tudi Almodovarjevi filmi sanje, skozi katere preko igralcev pove in v javnosti počne tisto, o čemer v resničnem svetu ne govori rad?

And the Band Played

And
the
Band
Played
On

Potrebne so velike zgodbe, da nastanejo veliki novinarji. **Randy Shilts** je napisal zgodbo o aidsu. Že prej ugledni novinar *San Francisco Chronicle* je bil med prvimi, ki so za medije pokrivali področje nove bolezni. V začetku tega leta je izšla njegova knjiga *Conduct Unbecoming*, ki opisuje, kako ameriška vojska v svojih vrstah odkriva gaye in jih preganja, včasih tudi v smrt.

Njegova velika zgodba pa je nastala in izšla že leta 1987. *And the Band Played On: Politics, People, and the AIDS Epidemic* je najbolj prepričljiva in pikolovska študija o tej bolezni, kar jih je bilo doslej napisanih. Je tudi smrtna obsodba za tako opevani ideal objektivnosti, saj kaže strukturne in ideološke probleme, ki hromijo in onesposobljajo sodobne medije.

Shilts se je vneto poglobljal v politiko, vlado, travme in smrti več kot celo desetletje. Bil je zagotovo živa priča katastrofe, ki vznemirja mnoge generacije po svetu. Noben drug novinar mainstream medijev ni tako dramatično sprožil alarma in dojel vseh razsežnosti tragedije, ki jo prinaša aids. Njegova dela so zlitje močnega osebnega prepričanja, zbranih podatkov in prepričljivih argumentov.

Trdil je, da bi lahko preprečili mnoge smrti, ki jih je povzročil aids. Za to je krivil delno tudi medije. "Njihova puhlost in plitvost, ki se ukvarja s političnimi aspekti aidsa, je zagotovo najtemnejše poglavje v zgodovini ameriškega novinarstva," je izjavil v intervjuju pred mnogimi leti.

San Francisco Chronicle je zaposlil Shiltsa leta 1981, da bi pokrival tematiko razraščajoče se gay in lezbične skupnosti v mestu. Za časopis je bila to dokaj radikalna poteza, saj je kot eden izmed vodilnih medijev najel deklariranega gaya za poročanje o gay problematiki.

Aids je udaril naravnost v Shiltsovo področje. V trenutku, ko se je zdelo, da so si gayi in lezbijke oddahnili od preganjanja in zasmehovanja. Začel je pisati zgodbe in kolumne o bolezni davno prej, preden so te postale tipične tudi v drugih medijih in preden so oblasti začele odgovarjati nanje. V uvodu k *And the Band Played On* pravi: "Te knjige ne bi mogel napisati, če ne bi bil novinar pri *San Francisco Chronicle*, edinem dnevniku v ZDA, ki ni potreboval filmske zvezde, da se sooči z aidsom, predno je leta legitimno postal vreden objav na naslovnica." Vendar njegovo delo pri časopisu ni bilo dovolj, da bi pritegnili tudi druge medije. San Franciscu je manjkala politična in medijska publika, ki bi lahko vzbudila nacionalno pozornost. Za to je bila potrebna knjiga.

And The Band Played On se začne ob praznovanju 200. obletnice ZDA. 4. julija 1976 je bila v mestu New York ena največjih nacionalnih prireditvev. Kasneje se epidemiologi v poznih večernih debatah sprašujejo, kje in kdaj se je pričela bolezen ter se spominjajo te bleščave noči v new yorškem pristanišču in vseh tistih mornarjev. Prišli so z vseh koncev sveta, nekateri so prinesli s sabo tudi aids. Shilts prikazuje posameznike, ujete v dramo, v kateri so se znašli. Mlad moški je

imel spolno svobodo za način političnega izražanja. Zdravstveni raziskovalci besno zasledujejo bolezen in slutijo bližajočo se grozljivo prihodnost. Brezmočni zdravniki lahko le gledajo oslabele paciente, ko umirajo. Izmučeni vodje gay skupin se nočejo odreči težko priborjeni seksualni svobodi. Zdravstveni uradniki nihajo med homofobijo in zahtevami političnih gay skupin. In brezbrizni reporterji, preračunljivi zvezni birokrati ter nacionalni politični vodje, ki aids in vse obojele smatrajo za brezimneže...

Aids je do leta 1987 že močno opustošil gay skupnost, knjiga pa je presenetila in pretresla medije. Ocenjevali so jo kot junaško, pogumno, pretresljivo, osupljivo. Kljub navdušenju pa sami do takrat niso naredili kaj dosti tistega, kar knjiga od njih pričakuje. Po vsaki definiciji je prihod aidsa ena najbolj uporabnih zgodb sodobnosti. Izpolnjuje vse kriterije za temo, ki naj bi jo mediji pograbili: zarota, znane osebnosti, politika, medicinska skrivnost, seks, neizrekljiva tragedija, patos in smrt. Iz vsakega od teh elementov bi lahko delali filme tedna ali časopisne feljtone. Vendar je trajalo vsaj pet let, preden je leta 1985 smrt **Rocka Hudsona** privedla epidemijo na naslovnice in v osrednja poročila. Televizija in časopisi so se bolezni na veliko izogibali, dokler se jo je dalo ignorirati. Brez medijev, ki naj bi izpolnili svojo vlogo "varuha" naroda, se je vsak posameznik ukvarjal - ali pa ne - z aidsom kot je znal in se mu je zdelo prav.

Vzroka za to, da je Shilts prvi napisal takšno zgodbo, ni treba iskati v njegovih nadnaravnih sposobnostih. "Nisem nikakršen božji dar za novinarstvo. Sem dober novinar in to mi ni uspelo zato, ker bi bil kakšen briljant novinar. Naredil sem samo to, kar bi lahko naredil vsak novinar," je razlagal. Ni bil lažno skromen. V njegovem delu pravzaprav ne preseneča toliko odličnost, kot konvencionalnost. Pisanje je resnično, anekdotično, podprto s statistiko, kakršno je običajno v današnjih časnikih. Razlikuje se v tem, da ni hlinil objektivnosti ter se je izogibal hinavščini in mrtvim točkam, ki nevtalizirajo novinarjeva stališča in puščajo bralstvo tavati v temi za resnico. Njegovo delo je natančno, kredibilno in nepristransko, pa naj gre za opise gay vodij ali pa zatirajočih birokratov. Skozi pisanje so ves čas skrbno nanizane smrti posameznikov, krute, boleče in iztrebljajoče. Prevladuje občutek, da je skoraj iztrebljena gay skupnost v San Franciscu s smrtmi in nasiljem drago plačala pridobljeno kulturno in spolno svobodo. Vendar bi bilo delo brez te potrnosti in jeze otropelo. Siva ničevost pogoltna še tako mogočne zgodbe, če se te prefiltrirajo skozi nevtralnega novinarskega stališča. Zato novinarji, vsaj nekateri, nočejo biti nevtralni. So mnogostranski in pošteni. Dober novinar se ne pretvarja, da nima lastnega prepričanja.

Randy Shilts se je vztrajno imel za novinarja, ki je bolj gay kot pa gay novinar. Odklanjal je dogme. Vodje gayev je obtoževal, da so dali politiki prednost pred odgovornostjo, ko je izbruhnila bolezen. *Outing* - neprosto-

voljno javno odkrivanje gayev med znanimi osebnostmi - je napadal kot kruto in nasilno dejanje. Trdil se je tudi ohranjati distanco do aktivizma, pa to vedno ni bilo mogoče. Ko je leta 1989 za aidsom umrl njegov prijatelj, je v *Esquire* zapisal: "Priletel sem v Boston na promocijo svoje knjige, ogorčen in potr. Ko sem se pojavljal v vseh mogočih oddajah, sem vmes razmišljal, kako se mi bo zdaj zdaj utrgalo. V TV oddaji bom sedel poleg nekakšnega vladnega predstavnika, ki bo osladno lagal v imenu svojega poklica, in ne bom mogel molčati. Začel se bom dreti: 'Lažeš, kurbin sin. Mar ne veš, da tam zunaj umirajo ljudje, pravi ljudje, ljudje ki jih imam rad!'" Na koncu turneje je Shiltsa premagalo. Med radijsko oddajo je telefoniralo veliko poslušalcev in govorilo, da se državni denar ne bi smel zapravljati za ljudi, ki so si sami krivi, da so dobili aids. Drugi so celo izjavljali, da jim ni mar, če "vsi tisti pedri in narikomani pocrkajo". Potem je začel kričati: "Podrepanice neumne! Radi bi pobili vse, ki vam niso podobni, vi prekleti nacisti!" Osupla gostiteljica v studiu je le molčala.

Shilts je na dan, ko je zaključil *And the Band Played On*, izvedel, da je tudi sam okužen z virusom HIV. Tega ni razkril širši javnosti, ker ni hotel končati kot aids aktivist, kar postanejo skoraj vsi okuženi gay pisci. Še naprej je hotel biti novinar. To je bil in ostal. Letos februarja je oznanil, kar so mnogi dolgo slutili. Bil je že bolan. S pomočjo prijateljev in kolegov je dokončal svoje zadnje delo, *Conduct Unbecoming*.

Po njegovem najuspešnejšem romanu je režiser **Roger Spottiswoode**, po scenariju **Arnolda Schumana**, posnel film z istim naslovom. *And the Band Played On* je prišel letos spomladi v kinematografe. V filmu se pojavljajo znana imena: **Richard Gere** kot plesalec, s HIV okužen gay, **Phil Collins** kot lastnik savne, **Steve Martin**, **Lily Tomlin**, **Sir Ian McKellen** (iz Mestnih zgodb) in **Matthew Modine**.

Randy Shilts, ki so ga na gala prireditvi ob premieri v San Franciscu pozdravili z bučnim aplavzom, je umrl 17. februarja letos zaradi bolezni, povezane z aidsom.

gay študije

Tema: *Fist fucking*. Fukanje s pestjo. Ali s pestmi, če vam ustreza. **Martin Duberman**, spoštovani profesor zgodovine na *City University of New York Graduate Center*, avtor petnajstih knjig, sproščeni sivolasi gospod z nekaj literarnimi nagradami, bi se rad prepričal, da ni nikomur na seminarju iz predmeta *gay/lezbična zgodovina, politika in kultura* nerodno zaradi teme. "Skrainosti v seksu", kot sam pravi. *Fist fucking*, ljubezen med moškim in dečkom in sadomazohizem. "To je nevarno, izmikajoče se področje," pravi. "Ali kdo od vas pričakuje kaj posebnege?" Vsi prisotni so zbrani, svinčniki pripravljene, na obrazih izmučeni pogledi in pred njimi plastični kozarci z jutranjo kavo.

Toda po prvi uri - čeprav se na vse pretege posvečajo besedilu o izbrani temi (*Medical and Surgical Risks in Handballing: Implications of Inadequate Socialization Proces*) - so prisotni videti kot razpuščena flota, če ne že rahlo zdolgočaseni. Duberman skuša provocirati, spodbosti vprašanja, kako njegovi študentje (kot predstavniki svojih kultur) določijo, kaj je in kaj ni sprejemljivo. Ampak študentje se ne pustijo izzvati. Med njimi je veliko gayev in lezbijk - *post-Stonewall* in ACT UP generacija - vajenih vsaj trohice jasnosti in svobode. Ko kritizirajo članek ("Kakšna je avtorjeva izobrazba?") sprašuje prva študentka. "Članek je simpatičen, le slabo je napisan," meni druga, se kar naprej pogovarjajo tudi o položaju fistinga v času aidsa in varnega seksa, o klubski sceni, o tem, ali bi združenju *North American Man Boy Love Association* dovolili sodelovati na *gay-pride* paradah. Potem pa Betsy, študentki antropologije, začne presedati zgolj moški, analni pogled na stvar: "Morali bi se pogovarjati o vaginalnem *fist fuckingu*."

Ko Duberman v iskanju različnih pogledov predlaga, da bi naredili anonimno anketo o tem, kje je posameznikova meja v spolnosti, najprej nastane tišina, potem kolektivni vzdih ("Občutljivo!"), nato silovita razprava o metodologiji ankete. In potem Betsy, ki je nekajkrat nasprotovala celotnemu konceptu označevanja nekaterih spolnih preferenc za "ekstremne", navdušeno propagira pristop *Truth or Dare*: "Pogovarjajmo se o tem, kar smo res storili." Vsi se režijo. Duberman mimogrede navrže: "Ne verjamem, da bi vas veliko spisalo daljši seznam o tem, česa ne bi naredili." Toda študent Christopher nasprotuje: "Vzgojen sem kot katolik. Moj seznam bi bil dolg. Začel bi se s poljubljanjem." Masha pravi, da je dala skozi vse od "vanilla seksa, S&M do dolgočasja", Ira pa nedolžno vpraša: "Bomo morali sezname razlagati?" Toda Brian dvomi: "Včasih se počutim krivega, ker so moje navade precej vanilla. Včasih se mi zdi, da se ne osvobajam, kot bi se moral. Postavlja se retorično vprašanje o tem, kako premikati svoje meje. Bojim se, da sem precej zaplankan." "V šestdesetih in sedemdesetih," povzame

foto: Elisabeth Ohlson

profesor, "je bila biseksualnost standard, po katerem smo se vsi ocenjevali." Ampak njegov komentar stvari še poslabša, saj Briana zaskrbi, da morda ženskam ni posvečal dovolj pozornosti: "Zdi se mi, da bi moral to skusiti, ker bi tako postal širši ali pa bi vsaj vedel, za kaj gre."

Vsekakor mu ni treba skrbeti, da bi bil osramočen homoseksualec. Kajti Betsy odvija odgovore in jih bere naglas. Nekateri so šaljivi ("Nobenih živali, razen mogoče prikupna lama"; ali "Nekrofilija, razen če bi šlo za resno razmerje"), nekateri odprti ("Sama ne bi drugemu zadala bolečine, toda rada imam, če mi kdo žveči prsne bradavice; kaj naj bi to pomenilo?"), drugi žalostni ("Potegnili sem črto čez spolne aktivnosti, v katere vsaj eden od partnerjev ne more privoliti; in to trdim kot nekdo, ki je v seks privolil pri dvanajstih")...

Učilnica je polna protislovij. Pravzaprav je *fist fucking* šele na tretjem mestu na seznamu stvari, ki jih imajo študentje za odbijajoče - za spolnimi odnosi z otroki in surovostjo; anonimni in nevarni seks sta takoj zadaj. Razpravljajo o tem, kako je seks reguliran, o vprašanih moči in o kulturnih omejitvah. Duberman jih opozarja, da njihovo zasebnost bolj determinirajo sile zunaj njihove moči, kot pa se tega sami zavedajo. In na koncu Ira vpraša: "Je seks seks ali je seks nekaj čisto drugega?" Vprašanje, na katero bo nekoč morda lepo število prisotnih bodočih umetnostnih zgodovinarjev, antropologov, odvetnikov, psihologov in profesorjev angleščine moralo najti odgovor; zato si predmeti z gay tematiko (*gay studies*) utirajo pot na ameriške akademije. Dubermanova enaintrideset strani obsega

joča bibliografija pravi, da je bilo na tem področju v zadnjih desetih letih storjeno že veliko, čeprav pogosto brez blagoslova akademije. Članki in knjige o političnem gibanju gayev; gayi in lezbijke v antiki, v srednjem veku, renesansi, razsvetljenstvu in dandanas; gay starševstvo in zakoni; homoseksualnost na Kitajskem, Kubi, v Afriki, Sovjetski zvezi; gayi v vojski, zakonodaji in psihoanalizi; lezbični feminizem; biseksualnost in androgenost... Eden od novih naslovov na tem seznamu je o gay in lezbičnih študijskih programih, ki si utirajo pot na univerze, kot so *MIT, Duke, Yale, Rutgers, University of California*... Prva generacija, ki se je osvobodila takorekoč pred dobro minuto, skuša drugi prenesti čim več, preden se spet ne zapro vrata "omare".

Doslej so študentje z zanimanjem sprejeli vsako priložnost. Na univerzi *Sarah Lawrence* je zanimanje za *gay studies* sprožilo institucionalizacijo dveh celoletnih programov: seminar o *lezbični literarni tradiciji*, ki jo vodi muzikologinja **Elizabeth Woods**, in bolj teoretično usmerjen seminar Douglasa Dubermana, za katerega se je zanimalo toliko študentov, da so morali organizirati dve ločeni predavanji. Kot pri podobnih predmetih (na primer *ženska ali afro-ameriška problematika*) je čutiti, da gre zares. Asistent angleščine na univerzi *Duke Michael Moon* zadovoljno poroča, da so se, ko je nek študent na predavanje prinesel plakat *Queer Nation*, dve ali tri učne ure prerekli o tem, celo vpili so. "Skoraj je ušlo izpod nadzora. Bilo je super."

Gay in lezbične študijske programe je kot pomembno smer odobrilo združenje *Modern Language* - pogloblitveni vratar akademске

verodostojnosti - že leta 1981. Nova smer je bila posledica neuničljive moči gay aktivizma in šolnikov. Moon opisuje, kako se je kot študent prvič srečal z **Waltom Whitmanom** in njegovim *Crossing Brooklyn Ferry*: "Prepričan sem bil, da govori samo meni. V knjigi je stavek: *It is not upon you alone that dark patches fall*. Šušal sem najti način za coming out." Potem je med podiplomskim študijem prišel v stik z neodvisnimi gay in lezbičnimi profesorji, kot je **Jonathan Ned Katz**, in z odprtostjo starejših akademikov, kot je Duberman, ki je *coming out* izvedel v svoji knjigi *Black Mountain: An Exploration in Community*, v kateri opisuje eksperimentalno dijaško in umetniško kolonijo v Severni Karolini. Ko je Moon za zelo znanega literarnega starosta napisal esej o homoseksualnosti, mu ga je ta vrnil s pripisom: "To občutljivo zadevo ste obdelali zelo taktno."

Študijska smer se je akademsko začela oblikovati, ko je Yale leta 1987 začel z vsakoletnimi *Lesbian and Gay Studies* konferencami. Dve leti potem so neznanci napadli nekaj študentov, ki so razobešali posterje ACT UP-a "sex positive" (ki so bili komajda erotični); med demonstracijami, ki so sledile, je policija iz New Havena aretirala sedem ljudi zaradi kaljenja miru in ipiranja policijski intervenciji. Leta 1990 se je konferenca preselila na *Harvard*. Nepričakovano se je spremenila v velik dogodek - na zborovanje, na katerega naj bi prišlo kakšnih 800 ljudi, jih je prišlo več kot 1500. In še nekaj znakov je bilo, da se gay in lezbični študij prijemlje: ustanovitev oddelka za gay in lezbični študij na mestnem kolidžu v San Franciscu, kopica zanimivih naslovov knjig pri založbah, kot so *Columbia University Press*, *Chapman in Hall*... Pred kratkim je *City University of New York* odobrila ustanovitev *Centra za gay in lezbični študij*, ki deluje kot center za raziskovanje in štipendiranje. Lansko pomlad so na univerzi v *Milwaukeeju* v Wisconsinu pripravili konferenco za vse diplomirance nove študijske smeri. Novembra bo podobna konferenca na univerzi *Rutgers* v New Jerseyju; pričakujejo veliko udeležbo, saj je New York blizu.

Mogoče je prav zato, ker so gay študij uvedli samo na določenih, prijaznih ustanovah, na napad treba še čakati. Toda njegovi dnevi so brez dvoma šteti. **Roger Kimball**, avtor knjige *Tenured Radicals: How Politics Has Compromised Our Higher Education*, pravi: "Zdi se mi, da je ena največjih vrednosti literature ta, da nam pomaga prekoračiti rasne, razredne in spolne meje; namesto da bi poudarjala tisto, kar nas loči od drugih, literatura poudarja našo skupno točko: človeškost." Kimball je prepričan, da smeri, kot je ta, pogosto tlakujejo pot za "novi segregacionizem, kot se je zgodilo s črnskimi študijskimi smermi - isto se lahko zgodi z gay študijem." Predsednik *Wesleyanske univerze* v Connecticutu **William Chace** je izrazil dvome o temeljih gay študija: "Vprašanje je, koliko časa bodo ti intelektualni problemi res zanimivi. Nekateri predmeti bodo nastali in propadli. Kje drugod bodo uspeli. Toda mislim, da bo takšnih bolj malo."

Tudi Moon meni, da je akademija kot kraj, kjer si lahko gay in o tem tudi razmišljaš,

morda utopija. Strinja se tudi s kritikom **Lesliejem Fielderjem**, da je vsa tako imenovana ameriška klasična literatura pravzaprav *queer, queer, queer*: "Emily Dickinson si želi Susan Gilbert, Walt Whitman si žali sebe in drugih moških, v tem vrstnem redu....," pravi Moon. "Natty Bumpoo si želi Chingachgook, Ismael si želi Queequega, Huck pa Jima. Ampak kako naj si razlagamo te želje?" Elizabeth Woods, ki je en semester poučevala lezbično literaturo na *Barnadu*, preden so jo zvalili na *Sarah Lawrence*, pravi, da je "možnost, da program razširi čez vse šolsko leto, prava blaženost". Nekateri Moonovi študentje so prepričani, da bi moral biti seminar obvezen za vsa študente, vendar pa je **Michael Warner**, profesor angleščine na *Rutgersu*, potem ko je na predavanju začel govoriti o spolni identiteti, ugotovil, da je med njegovimi študenti - večina jih je *straight* - zavladaila panika.

Četudi na *Sarah Lawrence* vlada panika, to ni takoj očitno. Na oglasno desko pred pubom je nekdo pribil sporočilce "Homofobija je družbena bolezen". Na vratih zgradbe je z oranžnim sprejem izpisano *Dyke Pride*. Nekateri izmed petnajstih študentov, ki hodijo na predavanja **Douglassa Crimpa**, so sploh pripomogli k uveljavitvi gay študija na *Sarah Lawrence*.

Crimp na tokratnem predavanju opozori študente, da morajo kmalu oddati svoje eseje, potem prebere članek iz *New York Timesa* o razsodbi v primeru **Sharon Kowalski**, v katerem so se za skrbništvo nad Sharon, ki je bila težko poškodovana v prometni nesreči, bojevali njeni starši in njena partnerica **Karen Thompson**. Sodnik je za skrbnika določil varuha, prijatelja staršev, čeprav je Sharon kar naprej ponavljala, da hoče živeti s partnerico. Eden od razlogov za sodnikovo odločitev je tudi to, da je Thompsonova prekršila prijateljico pravico do zasebnosti, ko je njenim staršem povedala, da sta ljubici. Članek med študenti zbudi ogorčenje. Če si skrit homoseksualec, se v resničnem življenju sploh ne moreš braniti, če si odkrit, pa bo vse, kar rečeš, uporabljeno proti tebi.

Crimp spodbuja študente, naj premislijo, kako na gaye in lezbijke gladajo drugi in kako lahko sebe dojemajo sami. V prvem semestru berejo, kaj imajo o homoseksualnosti povedati zgodovinarji, zdravniki in psihiatri; v drugem raziskujejo, kako so gayi in lezbijke zastopani v sodobnih medijih in razpravljajo o aidsu.

Po predavanju se o študiju pogovarjamo v pubu. "Nihče ne mora mimo tega, da so gayi tu," pravi nekdo zmagoslavno, čeprav na *Sarah Lawrence* sprva niso bili navdušeni nad tem in čeprav se je menda zmanjšalo število prijav, potem ko je *New York Times Magazine* o fakulteti pisal kot o *lezbični Utopiji*. Toda časi se spreminjajo. In študij ponuja nekaj drugega kot združenje gay študentov ali aktivistična skupina. "Tu nas je prej veliko delalo pri posameznih projektih, toda profesorji pravzaprav ne vedo veliko o stvari. Zato je dobro imeti nekoga, ki ve več kot ti in ti svetuje, kaj naj bereš."

"Dvajset let sem delal kot umetnostni kritik," pripoveduje Crimp, "in jasno mi je bilo, kakšna so moja stališča. Toda glede gay

tematike jih nisem imel. Moral sem na novo premisliti o nekaterih standardnih vprašanjih." Ki se vrtijo predvsem okoli tega, ali je spolna opredelitev - homo ali hetero - posledica biologije ali kulture, narave ali vzgoje. Ko je **Eve Kosofsky Sedgwick**, zdaj uči na *Duku*, leta 1985 poučevala na kolidžu *Amerherst*, je študente prosila, naj ne razkrijejo svoje spolne identitete prej kot tri tedne pred koncem seminarja, ker "namen tega seminarja ni delitev človeške vrste na homoseksualce in heteroseksualce".

"Moja predavanja se ukvarjajo z antihomofobijo," pravi Sedgwickova. "Zato je poudarek na spolnosti, toda pri tem nočem vsiljevati mnenja, kakšna je 'naravna' naravnost spolne sle, ampak ta vprašanja raziskujem." To pomeni, da se tudi na Sedgwickinem seznamu čtiva sprehajajo običajni osumljenci: **Walt Whitman**, **Gertrude Stein**, **E.M. Forster**, **Oscar Wilde**. Velik pomen ima tudi pokojni francoski filozof **Michel Foucault**, ki je v svoji *Zgodovini seksualnosti* razglabljal o teh vprašanjih - o tem, da so kategorije, kot so homoseksualnost in heteroseksualnost, izumili psihologi, zdravstveni sistem in družba nasplo na prelomu stoletja. Spolnost, pravi Foucault, ni dana od Boga, ampak je diskurz, domislica družbe. Ki se spreminja od kraja do kraja, iz enega v drugo obdobje. To, kako se ljubimo, s kom in, kar je najbolj pomembno, kako zaradi tega opredelimo sebe, niso geni ali hormoni, ampak družba. Čeprav je to liberalen pogled, je tudi problematičen. Eno od središčnih vprašanj v gay študiju je, ali je gay identiteta "esenčna" (naravna teorija: biti gay je prav tako naravno in prirojeno kot biti *straight*) ali "skonstruirana" (teorija o vzgoji: nobena spolna identiteta - *gay* ali *straight* - ni naravna ali nespremenljiva). Trenutno je seksi, če si "kon-

struktivist" - to so dekoraterji, vohuni v hiši ljubezni, njihova metoda sloni na maski, predstavi, vesoljnem drag showu spolne identitete. Toda teže se je bojevati za pravice "konstruktivistov" kot za pravice razpoznavne spolne manjšine.

In kar študentje potrebujejo, je več akcije in manj teorije, tako kot študentje na vseh študijskih smereh. Moon, ki vztraja pri intelektualnem raziskovanju spolnih kategorij, pravi: "Ni lahko predavati to snov devetnajst, dvajsetletnikom, ki šele skušajo ugotoviti svojo spolno naravnost. Po predavanju o spolni identiteti me je obiskalo kar nekaj zaskrbljenih študentov: Poglejte, prihodnje leto bomo diplomirali in se preselili v New York. Bomo kot kmetavzi?"

Tudi če verjamete, da je spolna identiteta rezultat narave ali kulture, dejstvo je, da tako zgodovina kot literatura ne poznata obdobja, ko bi se vsi zaneseno predajali blaženosti heteroseksualnosti. Toda po fiasku na *Yalu* je nastalo veliko razpok, ki se še večajo, pravi Michael Warner. "Veliko ljudi že dolgo dela na tem področju. Duberman, **Boswell**, Jonathan Ned Katz. Skušajo ustvariti dediščino za gay skupnost in ji dati nekaj dostojanstvenosti. Toda zdaj je gay študij dobil še novo, konfrontativno razsežnost, na katero je vplival ACT UP in literarna teorija, socialna teorija, psihoanaliza. Starejši, neodvisni profesorji, ki se že dolgo ukvarjajo s temo s povsem drugačnega stališča, se nenadoma počutijo zapostavljeni in necejeni."

Ne prvi pogled se lahko zdi, da ta nasprotja še podpihuje dejstvo, da je na primer Sedgwickova - zagovornica "konstruktivistov", njeno prvo knjigo *Between Men: English Literature and Male Homosocial Desire* iz leta 1985 citira večina profesorjev na gay študij-

ski smeri - poročena gospa, ki pravi, da je "queer". V uvodu k novi knjigi *The Epistemology of the Closet* piše, da je "pod vplivom številnih diskurzivnih režimov, torej spolni perverznej... To pomeni, da ljudje na različne načine razvrščamo, kdo je perveren in kdo normalen, in po oceni mnogih, mogoče pa ne vseh, sem jaz perverzna." Naprej noče komentirati.

S knjigo *Between Men...*, ki je predvsem pogled na moško poželenje v literaturi 19. stoletja, je Sedgwickova postala morda prva feministka, ki je analizirala zatiranje gayev. "Vedno mi je bilo jasno, da bo ta svet zame znošen, če bodo ob meni gayi," pravi. "Ne glede na to, ali bi bilo še kaj prostora za feminizem, ki je bil in ostaja moj veliki intelektualni projekt." Njeno delo je gay in lezbičnemu študiju priskrbelo tako potrebni teoretični pedigree. Ali, kot pravi Moon: "Bile so knjige, ki sem jih lahko pokazal svojim mentorjem, ko sem pisal eseje o homoseksualnosti; toda na področju samooblikovanja je bilo treba storiti še veliko; postaviti paradigme. To je več kot gole biografije, več kot spoznanje, da je bil Whitman odkrit gay."

Pisanje gospe Sedgwick slovi tako po svoji revolucionarnosti kot težavnosti. A čeprav se morate skozi njeno prozo prozo prebijati s pestri, je povsem očitno, kaj ji gre najbolje od rok: draži naše načine razvrščanja ljudi in predalčkanja v spolne kategorije. Vse, kar govori o sebi, je pravzaprav res. Mnogim se zdi res "queer" - feministkam, ker proučuje moške; gayem, ker ni tudi sama gay; heteroseksualcem, ker se ukvarja z gayi.

Toda... "Tisto, kar se je izoblikovalo pri gay študiju," pravi Elizabeth Wood, "se ne da vedno enostavno prevesti za lezbijke. V feministični teoriji Sedgwickove, v kateri sooča

patriarhalne figure in moško homoseksualnost, so ženske v drugem planu. Lezbijki sploh ni. Mislim, da je izvrstna, toda njene teorije res niso prenosljive." Medtem ko nekateri profesorji postavljajo metafizična vprašanja o lezbilstvu, Woodova pozabi na teorijo in študente preganja najprej po labirintu lezbične literature, jim predstavlja lezbične pisateljice, za katere še slišali niso (**Djuna Barnes, Radclyffe Hall, Renée Vivien**).

Gay in lezbični študij si zares nista podobna. Crimp je na predavanju vprašal: "Ali sploh obstaja lezbični tabor?" Porota se še vendar prereka okoli tega vprašanja. In okoli mnogih drugih. Le čas bo pokazal, ali bo gay študij - v tej ali drugačni obliki - preživel. "Pravzaprav se mi ne zdi, da je univerza kraj za gaye," pravi Crimp. "Akademska predanost temu študiju je izredno krhka. Ljudi bodo še vedno brez težav odpuščali ali jim odtegovali pravice, da se zaposlijo, ker delajo na tem področju." Elizabeth Wood se strinja, da gre le za "začasno varnost." Duberman prizna, da ga skrbi, da bo akademija počasi "razvodenela" gay študij. Sedgwickova, ki jo prav tako skrbi, kaj bo s študijem, ko se bo prilagodil drugim programom, toda hkrati se zavzema za to, da bi ga institucionalizirali, še preden prirojni naslednje zategovanje pasu v proračunu za izobraževanje. "To je izbira," pravi ena od študentk. "O stvareh lahko razmišljaš s stališča osebnih občutkov in upanja." Moon pa gleda bolj široko: "Če povzamem misel, ki jo je Whitman izrekel tik pred svojo smrtjo: *Imam občutek, da ni mnogo takih, kot sem jaz, toda verjamem, da jih bo v prihodnosti na tisoče in tisoče.*"

Stacey D'Erasmus

GUNNAR SILDEBORN, MR

Mossebogatan 6 B
S-573 61 TRANAS
SWEDEN

Rad bi si dopisoval z moškimi, stari od 40 - 60 let. Če bi torej radi imeli prijatelja na Švedskem, mu lahko pišete v angleščini.

SERGEI PLOTNIKOV

Skubikov str. 1-6
Sevastopol, Crimea
UKRAINE, 335903

Atraktiven Ukrajinec, 180/70/29 let, ljubitelj umetnosti, zgodovine, glasbe, živali in športa, želi spoznati prijetnega Slovence. Pišite mu v angleščini.

C.I. 15825310

F.P. COMO Centrale
ITALIA
fax: -31-622434

46 letni Italijan išče prijatelja od 30 do 45 let. Razume italijansko, nemško, francosko in angleško.

ALEKSANDER FAUSTOR

p-t Stzoitelej, dom 68/12 kv.5
213807 Bobzujsk
Magilorskaja oblast, BELARUS

36 letni Belorus, 173/69 išče kontakt.

ARMEN G. NAZARIAN

Poste Restante

YerEVAN 375010

ARMENIA ali
Poste Restante
103009 Moscov K-9
RUSSIA

28 letni Armenec, pasiven, priazen in romantičen, za hobi je rad fotomodel, bi rad spoznal čimveč prijateljev, ki bi jih tudi obiskal.

JEAN PIERRE GERARDIN

9, rue d'Alesia
75014 Paris, FRANCE
telefon: +33 1 45 81 43 50

27 letni Francoz, 182/78, išče mačo tipa stila zidar ali mesar od 30 do 50 let, ki ga zanima seks brez tabujev, želoni obojestranski obiski. Razume francosko, nemško, angleško, pričakuje ponudbo s folko.

IVAN KUSHNAREV

PO Box 5020,
350078 Krasnodar, RUSSIA

29 letni Rus, 176/88, z zdravniško izobrazbo, bi se rad povabil k vami.

VITALY EVGENIEVICH KAMYNIN

Gagarina block, house 19, apt. 55
Lugansk- 348057
UKRAINE

28 letni Ukrajinec, 186/73, piše v rusini.

DAMJANOVIĆ ALEKSANDAR

Post Restante
11000 Beograd

19 letni Beograjčan, 185/75, želi spoznati lepega fanta iste starosti.

DINGO FONTENELLE

Rua Gustavo Sampaio 301
60455 Fortaleza - Ceara
BRASIL

Simpatičen 35 letni Brazilec išče prijatelje za dopisovanje, pišite v angleščini, francosčini, španščini, italijansčini ali portugalsčini.

UGIS,

A/K 103, LV-1084,
RIGA, LATVIA

31 letni Latvijec, 174/65, bi si rad dopisoval, še raje pa potuje.

PO BOX 12

Kirovograd 5, UA-316005
UKRAINA

19 letni ukrajinski študent, 175 cm, išče prijatelja od 30 do 60 let. Govori rusko, nemško in angleško.

ŠVEDSKA

Pozdravlja vas 27 letni gay s Švedske (po rodu Slovenec), ki bi se rad dopisoval z vami v angleščini ali preprosti slovensčini. Pišite mu na Revolver (Peter).

gay poročni obredi Pavel, ali vzameš Petra?...

Knjiga *Same Sex Unions In Premodern Europe* ima kljub neprovokativnemu naslovu neverjetno tezo: da je Cerkev - tako katoliška kot pravoslavna - v srednjem veku dopuščala zveze med pripadnikoma istega spola in homoseksualce celo posvečala v sveti zakon...

John Boswell, ugledni 47-letni profesor zgodovine na ameriški univerzi *Yale*, je priznan strokovnjak za srednji vek in znan kot pisec o krščanstvu in homoseksualnosti. Tudi sam je gay in goreč vernik - če je treba - rimokatoliške cerkve. Ko je pred leti odpiral pošto, ga je presenetilo pismo jezuitskega duhovnika, ki mu je poslal kopijo zgodnje-krščanskega liturgičnega priročnika, v katerem je bil, kot je vse kazalo, opisan postopek poroke med pripadnikoma istega spola. Kot pravi znanstvenik se je Boswell odločil stvar temeljito preveriti in se zapodil v velike, majhne in zakotne knjižnice po vsej Evropi. Dvanajst poletij se je potikal po Italiji (tudi v vatikanski apostolski knjižnici je bil), Franciji, Angliji in Grčiji in iskal besedila, ki bi se nanašala na tak poročni obred.

Našel je osemdeset rokopisov, med njimi nekaj iz 8. stoletja. V večini primerov je bil pomen rokopisov odvisen od pomena nekaterih besed, zaradi česar se je Boswell, ki sicer lahko bere v dvajsetih jezikih, prevoda lotil izjemno natančno in začel pisati knjigo, ki naj bi dokazovala, da je Cerkev homoseksualne odnose, ki jih zdaj prepoveduje kot grešne, nekdanj dopuščala, celo blagoslavljala in gaye tudi poročala. Obsežna knjiga *Same Sex Unions In Premodern Europe*, ki se ukvarja z zgodovino poroke od antične Grčije in Rima do poznega srednjega veka, je kajpak naletela na val nasprotujočih si odzivov.

Še preden je bila knjiga objavljena, so govorice o Boswellovem delu v akademskih krogih - in zunaj njih - sprožile mnoga ugibanja. Vsi konji reklamne kampanje so bili vpreženi v začetku junija, ko je tudi Boswellov kolega z univerze *Yale* **Gary Trudeau** zgodbe v svojem stripu *Doonesbury* en teden sestavljal prav po tej knjigi. Česar Boswell sploh ni pričakoval. Prav strip, ki se norčuje iz vatikanskega protihomoseksualnega stališča, je razpravo o tej temi iz akademskih krogov ponesele v "vrtinec življenja", torej med navadne smrtnike.

Nekateri katoliški dostojanstveniki na udarec odgovarjajo vzvišeno: "Sveti zakon med pripadnikoma istega spola ni mogel biti nikoli posvečen," se je razburjal duhovnik v New Yorku. Nekateri časopisi so previdno, da ne bi užalili svojih katoliških bralcev, začasno nehali objavljati strip. In medtem ko nekateri kolegi zgodovinarji na vsa usta hvalijo Boswellovo knjigo kot impresivno znanstveno delo, se drugi strogo distancirajo od njegovih dognanj. Kritiki se strinjajo, da Boswell s homoseksualnimi zvezami napačno razlaga starodavne opise obredov krvnega bratstva in bratovščine. "Brez dvoma je nekaj odkril; vprašanje pa je, kaj tisto, kar je našel, pomeni," pravi **Robert Wilken**, profe-

sor zgodovine krščanstva na *University of Virginia*. Toda Boswell vztraja, da dokazi, ki jih je našel, povedo dovolj. "Resno dvomim, da so kritiki sploh prebrali knjigo. Samo po ideji streljajo iz vseh topov."

S knjigo skuša Boswell dokazati, da so zgodnji kristjani besedice *brat in sestra* uporabljali za heteroseksualne in homoseksualne pare in tudi za spreobrnjenca v svojo vero. Trdi tudi, da je bila za predmoderne Evropejce poroka (zakon) dogovor med dvema družinama, ki je imel malo opraviti s spolno privlačnostjo in še manj z ljubeznijo. Samo homoseksualni ljubimci so bili romantični v današnjem pomenu besede. V nasprotju s heteroseksualci, ki so se poročali iz premoženjskih, dinastičnih in razmnoževalnih namenov (pri tem so si možki za užitek po mili volji izbirali priljubljene ali prostitutke), so se homoseksualci ljubili brez teh banalnih "obveznosti". Zato so lahko le oni razvili bolj čisto, bolj strastno zvezo s "sorodno dušo". In nikjer ni to bolj očitno, pravi Boswell, kot pri nekaterih krščanskih svetnikih.

V najbolj spornih odlomkih knjiga Boswell trdi, da krščansko čaščenje nekaterih dvojic, ki jih sestavljajo svetniki istega spola, kaže na ritualno dopuščanje homoseksualne privlačnosti - če ne celo gay spolnosti. Kot poglavitni dokaz navaja grška svetnika **Sergeja in Bakhusa** iz 4. stoletja, vojaka, ki naj bi bila "brata" - homoseksualna partnerja. Navaja tudi (rimski mučenici) **Perpetuo in Felicitas**, apostola **Petra in Pavla**... Celo **Jezus** in njegov "ljubi podanik" **Janez** sta očitno imela "poseben odnos". To, da so bili ti pari "sklenjeni" med posebnimi obredi, je dokaz, da so homoseksualni.

Boswell priznava, da je celo sam komaj verjel v nekaj, kar je precej pretresljivo: "Govoril sem si, da je to zgolj obred posebnega prijateljstva, da je moje raziskovanje jalovo." Toda bilka, ki se je je oklepal, je rokopis, ki ga je našel v majhnem samostanu za lučaj proč od Rima. Opisuje obred med dvema moškima in pri tem dosledno uporablja besedico *gamos* - kar je grška beseda za poroko. "To je bil odločilni dokaz. Gre za stalno

zvezo med dvema človekoma, navadno slovesno sklenjeno pred vso skupnostjo, kar namiguje na nekaj več kot le krvno bratstvo."

Poglavitna napaka, ki jo očitajo Boswellu, je, da preveč tendenciozno razlaga dokaze. Ceremonialne molitve, kakršne navaja, je najti v različnih obrednih knjigah, ki segajo tudi v 8. stoletje. Vse so iz bizantinske tradicije (predvsem grške in slovanske), čeprav Boswell zagotavlja, da so bile prevedene tudi v latinščino, vendar jih ni mogel najti. Te liturgije spominjajo na rituale, ki jih je zgodnja Cerkev opravljala za heteroseksualne poroke. V besedilih ni nikoli posebej jasno omenjen spol. Kako naj potem razumemo te obrede?

Kritiki so prepričani, da je Boswell naletel na nekaj znanih liturgičnih priročnikov, ki so jih skozi stoletja razlagali katoliški in pravoslavni učenjaki. Tisto, kar Boswell iz grščine prevaja kot "istospolne zveze", so v resnici praznovanja "bratstva", s katerim so ponavadi pomirjali sprte, vojskujoče se strani, posvajali sirote ali ustanavljali druge navidezne zveze - nikakor pa ne homoseksualnih zakonov. "Boswell ni odkril prav nič," pravi jezuitski učenjak **Robert D. Taft** s *škofovskega orientalističnega inštituta* v Rimu, strokovnjak za bizantinsko krščanstvo (vzhodokrščansko cesarstvo). "Nova - in mislim, da napačna - je le njegova razlaga teh obredov. Če vemo, da je bizantinski cerkveni zakon homoseksualnost kaznoval z dvema ali tremi leti pokore, civilni zakon pa z mučenjem, kastracijo in celo s smrtjo, je smešno trditi, da je pravoslavna cerkev homoseksualne zveze uravnavala z zakonom."

Drugi znanstveniki dvomijo o Boswellovi trditvi, da je podobne rituale poznala tudi rimska cerkev (zahodnokrščansko cesarstvo). Zgodovinar **James A. Brundage** z *University of Kansas*, poznavalec srednjeveške zakonodaje, občuduje Boswella, toda njegove trditve se mu zdijo "nad vse dvomljive". Čeprav ni čital obrednih rokopisov, ki jih navaja njegov kolega, pravi: "Po vsem jasno mi je, da fantje, ki so v tistem času pisali pravna besedila, nikakor niso odobraval istospolnih zvez." Tudi zvezni sodnik **John T. Noonan jr.**, avtor znanstvenih knjig o zakonih in spolnosti v srednjem veku, zavrača Boswellovo knjigo kot "čuden poskus, da bi si ustvaril preteklost v Cerkvi, ki v Svetem pismu in nauku ni nikoli dovoljevala zveze, kakršno brani sam."

Mnogim se zdi mogoče, da je obred "bratstva" velikokrat prikril homoseksualna razmerja. Če je nastal prav iz tega razloga, je še vedno nedokazano. To, da bi prav to prisililo Cerkev, da bi zakonsko uredila poroke med gayi, pa ostaja le prazen up...

John Boswell, sin vojaškega oficirja, je s sestro in dvema bratoma odrasčal širom po ZDA. V najstniških letih se je po lastni volji spreobrnil v katoliško vero. Po diplomii (1969) na kolidžu *William and Mary* je na *Harvardu* doktoriral iz srednjeveške zgodovine in kmalu začel učiti na univerzi *Yale*. Njegovo poglavitno delo je *Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality* (s podnaslovom *Gayi v zahodni Evropi od začetka krščanstva do 14. stoletja*, izšlo je 1980). Knjigo *Same Sex...* je dokončal med resno boleznijo, o kateri noče govoriti - pove le to, da so mu zdravniki pred tremi leti prerokovali le še tri do šest mesecev življenja (s svojim partnerjem živi v New Havenu).

Hervé Guibert

Prijatelju, ki mi ni rešil življenja

odlomek iz *Tomana*, ki izide v zbirki *Lambda* (Škuc)

foto: Hervé Guibert

Ob povratku v Pariz sem ugotovil, da zdravljenje z Fongylonom ni bilo uspešno. Trajalo je enaindvajset dni, me poniževalo in me sililo, da sem se skrival v stranišču in pomakal, ne da bi drugi karkoli vedeli, jezik v to mastno zdravilno pijačo rumenkaste barve, ki je puščala madeže in me, ko sem bil tešč, silila na bruhanje. Bele bradavičke na jeziku niso izginile in začel sem sovražiti jezik kot čutno orodje, čeprav mi je dr. Chandi razložil, da se ta glivica v nobenem primeru ne more prenesti z erotičnim odnosom. Predpisal mi je neko drugo zdravilo, Daktarin, ki je bilo skoraj kepasto in je usta prevleklo z nekakšnim lepilom kovinskega okusa in prav tako, kljub enaindvajsetdnevni zdravljenju, ni uspelo izbrisati glivic z jezika, kateremu nisem pripisoval nikakršne čutne vloge več in sem omejil že tako redke fizične odnose, ki sem jih še imel z dvema osebam, od katerih je bila ena obveščena, druga pa ne. Končno sva se z Julesom odločila, da napraviva ta razvpiti test seropozitivnosti. Zadnja leta se mi je nabralo veliko število napotnic, ki mi jih je napisal dr. Nacier, in nikoli se nisem odločil, da ga opravim. Januarja leta 1988 je bil Jules prepričan, ali se je hotel prepričati, da sva seronegativna in da je dr. Chandi navaden blaznež, ki je zavoljo lastne nesposobnosti po krivici vznemirjal paciente. In zato je želel, da opraviva test, še posebno jaz, z mojim značajem: namreč, da se pomirim. Podobno mi je David, ki ni nikoli hotel verjeti, da res trpim, porogljivo rekel, da bom v škripcih, ko bom, glede na moje bedne seksualne izkušnje uvidel, da sem seronegativen in da bom moral napraviti samomor iz obupa, ker nisem seropozitiven. V zvezi s to odločitvijo sem se po telefonu posvetoval s dr. Chandijem in želel naju je videti predno opraviva test. To je bilo pomembno srečanje, če ne odločilno. Ti dve besedi ste se v pogovoru pogosto pojavili in dr. Chandi je moral vedno znova ponavljati eno in isto, ker se je Jules zelo agresivno upiral resnici, resnici, ki bi naju vrgla v nek drug svet, v neko drugo življenje. Dr. Chandi je razumel, da nama lahko prihrani predavanje o načinih zaščite, ki lahko edini zaustavijo epidemijo, saj sva jih že nekaj let uporabljala eden z drugim kot tudi eden brez drugega. Raje je proučil vse možnosti: eden je seropozitiven, drugi seronegativen, ali pa sva oba seropozitivna in kako naj se obnašava v obeh primerih, in lagal bi, če bi nama rekel, da obstaja še tretja možnost. Omenila sva tudi problem anonimnosti, ki se nama je obema, zaradi najinih profesionalnih kot tudi prijateljskih odnosov, zdel izredno pomemben. Na Bavarskem in v Sovjetski zvezi so govorili o obveznih kontrolnih testih na mejah za najbolj "izpostavljene" sloje ljudi in za to se je trudil tudi zdravstveni svet Le Pena. Ker sem veliko potoval v Italijo, sem Chandiju rekel, da moram predvsem ohraniti svobodo potovanj. Svetoval nama je, da opraviva anonimni in brezplačni test, ki ga vsako soboto zjutraj organizira združenje Zdravniki sveta, nedaleč od kipa Device Orleanske, ki stoji na bulvarju St. Marcel, na oglu male ulice Jura, mimo katerega mesece za tem nisem mogel iti, v avtobusu številka 91, s katerim sem se vozil na večerje k Davidu,

ne da bi me spreletel neznošen drget. Januarja, neko soboto zjutraj sva, ko sva se odpravila tja, stala v vrsti med Afričani in Afričankami, v zelo mešani populaciji, vseh starosti, med prostitutkami, homoseksualci, neobičajnimi tipi. Vrsta se je vlekla ob pločniku, vse do bulvarja St. Marcel, in v njej so bili tudi tisti, ki so prišli iskat rezultate. Med njimi je bil tudi fant, ki sva ga videla, ko je izstopil, potem ko so nama, na moje začudenje brez brez rokavic in brez posebne previdnosti že vzeli kri. Fant je bil popolnoma zmeden, kakor da bi se zemlja dobesedno vdrla pred njegovimi nogami, na tem pločniku bulvarja St. Marcel, da se je svet kakor blisk zavrtel okoli njega in ni več vedel kam naj gre, kaj naj dela s svojim življenjem, tako ga je ohromila novica, vtisnjena v obraz, dvignjen proti nebu, kjer ni bilo odgovora. Za naju je bila to grozljiva vizija, ki naju je prestavila za teden vnaprej in naju hkrati pomirila s tem, kar je bilo v njej najbolj neznošnega, kakor da bi vnaprej, s pooblastilom, doživljala zelo poceni izganjanje, katerega žrtev je bil ta ubogi tip. Ker je dr. Chandi slutil slabe rezultate in ker je hotel pospešiti ves postopek, kajti bližal se je moj odhod v Rim, naju je poslal na inštitut Alfred-Fournier, da bi opravila dopolnilne analize krvi, ki naj bi pokazale napredovanje virusa HIV v telesu. V tem inštitutu, ki je zaslovel v času sifilisa, so si bolniške sestre nadele rokavice iz kavčuka, ko so vam jemale kri, in vas prosile, da sami vržete v vrečko za smeti s krvjo zamazan košček vate, ki ste si ga bili pritisnili na zgib roke. Jules, ki je opravljal preglede skupaj z mano, je moral tega ves besen preložiti, ker kljub opozorilom ni bil tešč. "akal me je, da končam. Bolniška sestra me je vprašala: "Koliko časa ste že seropozitivni?" Bil sem tako presenečen, da ji nisem mogel odgovoriti. Rezultate analiz bi moral dobiti že čez deset dni, torej pred rezultati testa, za ta čas negotovosti ali hlinjene negotovosti in tudi ker jih nisem mogel dobiti na dom, od koder je bila vsa pošta sistematično poslana v Rim, pa sem jim dal Julesov naslov, da jih je čuval, te moje analize, jih pregledoval in interpretiral vse do tistega jutra, ko sva dobila rezultate testa. V taksiju, s katerim sem ga šel iskat, da naju je peljal v ulico Jura v laboratorij Zdravnikov sveta, mi je rekel, da so analize slabe, da v njih že zasledimo usodni znak, čeprav še ne pozna rezultata testa. V tem trenutku sem spoznal, da naju je obiskala nesreča in da vstopava v aktivno dobo nesreče, iz katere se ne bova tako lahko izvlekla. Bil sem kot tisti ubogi fante, ki ga je rezultat testa pošteno oparil, še pokonci, a popolnoma str, na tem koščku pločnika, na katerem so se širile razpoke. Začutil sem veliko usmiljenje do Julesa in sebe. Najbolj me je strašilo to, da sem vedel, da je Jules še upal, da bosta najina testa, ali pa morda le njegov, negativna, kljub temu, da me je skušal pripraviti na obsodbo. V žepu sva imela vsak svoj karton s številko, o kateri cel teden nisva hotela premišljevat. Zdravnik je odprl kuverto, ki je imela to isto številko in v kateri je bila napisana sodba - zadožen je bil, da se obnaša v skladu s psihološkimi recepti. Neka anketa, objavljena v nekem dnevniku, naju je poučila, da je približno 10% ljudi, ki opravijo test v tem centru, seropozitivnih, da pa ta odstotek ni bil simptomatičen za celotno populacijo, saj je v center prihajal le njen rob, "najbolj izpostavljen". Zdravnik, ki mi je oznanil rezultat, mi je bil antipatičen in novico sem seveda sprejel hladno, da bi tako čim hitreje končal s tem človekom, ki je opravljal svoje delo po tekočem traku, trideset sekund in en nasmeh in en prospekt za seronegativne, od pet do petnajst minut osebne pogovora za seropozitivne; skrbelo ga je, če sem osamljen, pital me je z reklamo za novo organizacijo dr. Nacierja in mi, da bi umilil šok, svetoval, naj pridem čez teden dni, da opravim ponoven test, ki bo morda, možnost je ena proti sto, ovrigel prvega. Kaj se je dogajalo v kabini, v katero je vstopil Jules, ne vem, in pravzaprav nisem hotel vedeti, a ko sem izstopil iz svoje kabine in upiral oči v vrata Julesove kabine, sem videl, da Julesova prisotnost povzroča veliko zbeganost, vrata so se odpirala in zapirala za hitrimi prihodi in izhodi, neka hostesa je poklicala še drugega zdravnika in nato še socialno delavko. Mislim, da se je Jules, ki je bil na prvi pogled tako močan, onesvestil, ko mu je že znano novico povedal popoln neznanec, in ko je ta gotovost postala uradna, čeprav je ostala anonimna, je to postalo nevzdržno. To je bilo brez dvoma tisto najtežje v tem novem obdobju nesreče, ki nama je podalo roke: čutiti, da je prijatelj, brat, tako neboljjen vpricho dogodkov, je bilo prav ostudno. Julesa sem pospremil v neko prodajalno z maskami na bulvarju Montparnasse, kjer je moraš, za bližajoči se karneval, svojim otrokom kupiti petarde in konfete.

Rita Mae Brown

Granatno jabolko

odlomek iz romana, ki izide v zbirki Lambda (Škuc)

Šla sva do Osme avenije in zavila v bar s črno-belimi stropom. V njem je mrgolelo žensk in zablodelih straight tipov. Prerinila sva se do šanka. "Dve vodki s sokom," se je zadril Calvin. "Imaš kaj proti, če zapraviva nekaj tvojega zaslužka?"

"Ne. Našel si mi posej in prav je, da si zaslužek deliva."

"Ne, hvala. Samo pijačo ali dve hočem, potem si moram poiskati kakšnega tipa za noč. V avtu je preveč mrzlo. Najprej pogledajva, če bo tu kaj zate. Mogoče boš imela srečo in te bo kakšna prenočila, ne da bi kaj hotela v zameno. Oh, glej, prihaja ena dizelca in pikira točno nate. Kristus, če ji ne boš dala, te bo sploščila."

Privabila se je točno do mene, zabremzala in zarjavela: "Živjo! Jaz sem Mogočna Mo. Gotovo si nova, nisem te še videla tukaj!"

"Da, gospa. Nova sem." O Bog, kaj me čaka!

"Gospa? Ha, ha. Ti si pa z Juga, srček."

Če ne bi bila tako ogromna, bi ji eno primazala. Neka neznana sila žene yankeeje v to, da oponašajo južnjaški naglas in mislijo, da so duhoviti. "S Floride."

"Zmešalo se ti je, da si s sonca prinesla zmrznit svoje joške v to ledenico." Še več smeja.

"Očitno mi je všeč, če mi zmrzujejo."

Moj odgovor je ocenila kot duhovit in me skoraj odpihnila s svojim krohoto. "Ko smo že pri joških, srček, si butch ali femme?"

Pogledala sem Calvina, vendar ni bilo časa, da bi mi pomagal. "Prosim?"

"Ne bodi tako sramežljiva, ti južnjaška lepotica. Kaj na Jugu ne vedo, kaj je to butch in femme? Dobro izgledaš, punčka. Rada bi te bolje spoznala, ampak če si butch, potem bi bilo to tako, kot bi se držala za roke z lastnim bratom, štekaš?"

"Žal mi je Mo. Oprosti." Pa kaj še. Hvala Bogu, da sem se izmazala. "Preslepila si me. Mislija sem, da si femme. Čuden svet, ko več ne veš, kdo je butch in kdo femme. Ha, ha." Lopnila me je po hrbtu in se odzibala.

"Kaj hudiča je bilo to?"

"Večina žensk tu se deli na butch in femme, igrajo moške in ženske vloge. Ta bar je znan po tem, ampak je edini, ki ga poznam. Če bi vedel, da tega ne obvladaš, te ne bi privlekel sem."

"To je najbolj neumna, najbolj debilna stvar, ki sem jo kdaj slišala. V čem je štos, da si lezbijka, če izgledaš in se vedeš kot moški? Če hočem tipa, si bom našla tipa, ne pa njegovo imitacijo. Ves štos pri tem, da si lezbijka, je, da ljubiš ženske. So tebi všeč tipi, ki izgledajo kot ženske?"

"Nisem izbirčen. Važno je, da imajo velike kurce. Pomembno je, da so veliki."

"Jaz nisem ne butch ne femme. Kaj hudiča naj storim zdaj?"

"Če si že tu, se odloči. Za toplo posteljo gre."

"Sranje."

"Daj no. Eno noč boš že zdržala."

"Če bom rekla, da sem femme, se bodo name spravile vse Mogočne Mo tega sveta, če bom rekla, da sem butch, bom morala plačati pijačo. V obeh primerih sem v riti."

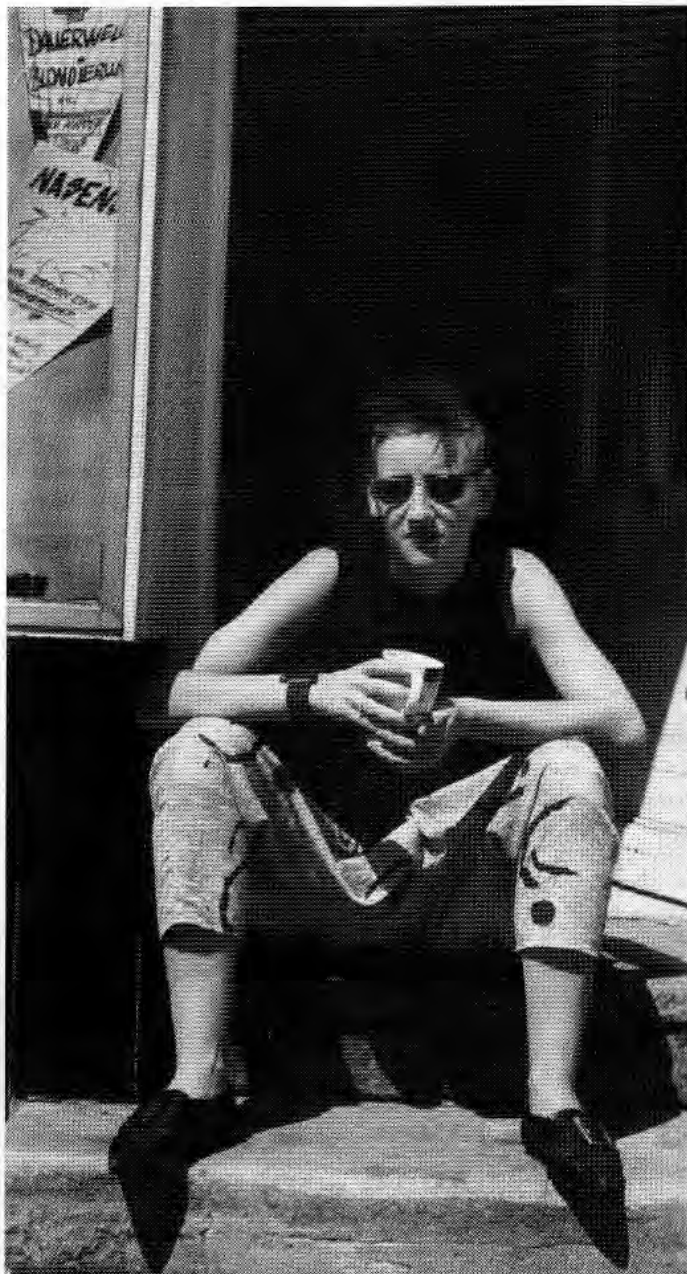
"Taka je človeška usoda."

"Joj, še ena gre sem. Izgleda kot ženska, to je že v redu. Ampak stara je vsaj štirideset let in videti je totalno zdelana. Mater, Calvin, ne morem. Greva, zbršiva od tu."

Na ulici se mi je zdelo, da obvladam New York. "Spala bom v avtu. Pojdi in si najdi tipa za noč. Ne skrbi zame. Premraz je za posiljevalce. Oni me vsaj ne bi vprašali, če sem butch ali femme."

"Ni mi do štrikanja. Zdi se mi, da imam triper. Pojdiva k avtu."

"Jutri nama poiščem stanovanje. Nič več spanja v avtu, prav?"

YOLDASHIMM
VURNIKOVA 8
61000 LJUBLJANA

K SODELOVANJU VABIMO

PRAVNEGA
SVETOVALCA

NEFORMALNO ZDRUŽENJE ISTOSPOLNIH PAROV

Založba ŠKUC
Zbirka Lambda

Modra svetloba, antologija

Michel Foucault: Zgodovina seksualnosti, Skrb zase

Ino Knabino: Ganimed in drugi, roman

Ciril Bergles: Ifrikija, pesmi

V jeseni:

Nataša Velikonja: Abonma, pesmi

Hervé Guibert: Prijatelj, ki mi ni rešil življenja, roman

Rita Mae Brown: Granatno jabolko, roman

Mercedes de Acosta

pisateljica, ki je bolj
kot po svojih
scenarijih in
dramskih igrah
ostala v spominu
po svojih ljubicah

Greta Garbo

Mercedes De Acosta (levo)

Marlene Dietrich

Nekdo je nekoč pripomnil, da z **Mercedes De Acosta** ne moreš opraviti kar na hitro, konec koncev je spala z dvema najpomembnejšima ženskama v svojem času: z **Greto Garbo** in **Marlene Dietrich**.

Mercedes se je rodila v Parizu leta 1900, odrasla je v New Yorku, vendar se ni nikoli imela za kaj drugega kot za Španko. Bila je osmi in hkrati zadnji otrok Michaela in Ricarda De Acosta, ki sta z družino vred po nizu bizarnih in komaj verjetnih obratov usode pristala v New Yorku.

Družina je živelja v modernem delu mesta in otroci so odraščali v izobilju, obdani s prvilgiji in kulturo.

Mercedes je začela pisati v času, ko je opravljala tečaj za medicinsko sestro med prvo svetovno vojno. Skoraj istočasno je postala aktivna v boju za priznanje ženskih pravic. Prvi roman *Wind Chaff* in prvo zbirko poezije z naslovom *Moods* je objavila leta 1919. Vdala se je pritiskom matere in se leto kasneje poročila z malo znanim umetnikom **Abramom Poolom**. Njun zakon je uradno obstajal celih 15 let, čeprav sta živela ločeno skoraj od samega začetka.

Leta 1923 je kot pisateljica doživela velik uspeh z dvema dramama: *Botticelli* in *Joan of Arc*. Vendar ji je usoda namenila še kaj več ko to. Leta 1929 jo je družba *RKO Pictures* najela za pisanje scenarija za **Polo Negri**. Mercedes je podpisala pogodbo in se preselila na zahod.

Njen izgled in slog oblačenja sta takoj razburkala novo okolje. Njena običajna garderoba, med katero so kraljevale široke bele hlače, je šla v nos šefom studia.

V nekaj tednih po prihodu je spoznala Greto Garbo. Njuna dnevnikarica pripovedujeta dve povsem različni zgodbi o okoliščinah in podrobnostih njunega prvega srečanja, le konec sta imeli oba zgodbi enak - idilične počitnice ob Silver lakeu, Srebrnem jezeru.

Mercedes je presedlala k *MGM* in napisala scenarij, ki je predvidel, da se Greta v neki sceni pojavi v hlačah. Ni uspela. "*Leta ustvarjamo mit o Garbo kot o zapeljivi ženski, ti pa jo skušaš stlačiti v hlače...*"

Leta 1932 se je Greta začela ohlajati in odpravila se je na daljše potovanje na Švedsko... in bila hitro zamenjana z Marlene Dietrich. Marlene je Mercedes v svojem slogu dnevno zasipala s šopki rož, Mercedes pa je svoji "čudoviti ljubici" pošiljala po več ljubezenskim pisem na dan. Veliko vikendov sta preživeli v Marlenini najeti hiši v Santa Monica. Mercedes je trdila, da je ona Marlene navdušila za elegantni slog oblačenja, ki je v tridesetih postal Marlenin razpoznavni znak; bele flanelaste hlače in svilene srajce, puloverji v krem barvi, baretke in kratka fantovska frizura.

Ko so se njene tri velike romance - Garbo, Dietrich in Hollywood - ohladile, se je Mercedes De Acosta vrnila k prejšnjim strastem: potovanju in misticizmu. Zaposlila se je pri sindikalnemu časopisu v Parizu in zaživela s **Poppy Kirk**. Po vrnitvi v ZDA sta šli narazen in ob koncu petdesetih je bilo njeno življenje manj rožnato.

Njeni odnosi z Garbo so nihali, do končne prekinitve pa je prišlo leta 1960, ko je De Acosta objavila svoje spomine z naslovom *Here Lies the Heart*. Ob izidu je nekdo pripomnil, da če želiš ostati v prijateljskih odnosih z Greto Garbo, potem se moraš zaobljubiti molku. Mercedes De Acosta se ni in njena preveč odkrita biografija jo je stala prijateljstva z Božansko.

Po objavi biografije je šlo njeno življenje navzdol. Sledila je dolga vrsta možganskih operacij in smrt leta 1968. Kljub pozivom skupnih prijateljev, naj ji odpusti in jo obišče, Garbo ni popustila.

Lorraine in Judith ali mladi homoseksualci na Škotskem

(pogovor s konference v Dublinu)

Dve dekleti iz Edinburgha sta prišli na idejo, da bi popestrili že tako pestro dogajanje. Odločili sta se, da se bosta zaročili - in počakali, da bo tudi na Škotskem možna registracija njune ljubezni.

Lorraine je stara 21 let in je absolventka psihologije, **Judith** pa je 18 letna maturantka, ki namerava študirati skiadateljstvo.

Kako sta se spoznali?

Srečali sva se v skupini, eno leto sva bili prijateljici, par pa sva en mesec.

Kdaj sta se začeli ukvarjati z misljo, da sta "drugačni"?

Lorraine: Razmišljati o tem sem začela pri 16 letih. Povedala sem prijateljici, ta pa je to izklepetala moji mami. Ni mi delala problemov, toda samo da ne zvejo sosodje!

Judith: Sama sem to odkrila pri 14 letih. Nisem nameravala povedati staršem, ti pa so prebrali moj dnevnik in začeli z neprijetnimi pogovori. Šla sem k psihiatru, kamor me je poslala mama (ki misli, da bom ozdravela). Sicer so mi prepovedali priti v Dublin, vendar me niso ustavili, ko sem šla.

Sta imeli kaj problemov v šoli?

Judith: Nobenih.

Lorraine: Predvsem v srednji šoli, ko sem razkrila ljubezen sošolki.

Kako resno mislita s to vajino zaroko?

Odvisno od tega, kaj bo prinesel čas. Trenutno misliva resno, potrebno pa je še doštudirati.

Kaj pa poroka? Bi imeli otroke?

Poročili bi se zaradi ugodnosti, ki jih poroka prinaša. Kar se tiče otrok, jih nameravava imeti in sicer tako, da bo vsaka donosila umetno oplojeno jajčece druge. Če ne bi imeli svojih, bi pa radi posvojili otroke (zavzemava se za pravico do posvojitve).

Kakšno je življenje gayev in lezbijk na Škotskem?

Ljudje niso tako tolerantni kot tukaj (na Irskem). Če bi si na primer izkazovali nežnosti na cesti, bi utegnili imeti težave.

Kakšna je vajina skupina?

Imamo lasten prostor, kjer se zbiramo. Trenutno nas je okoli 20, od tega 5 žensk. Delujemo že 5 let, naši oglasi pa so v časopisu Young Scottish Guide to Europe. Največ se ukvarjamo s Stonewall Youth projektom.

Kaj menita o konferenci?

Predvsem je preveč predavanj. Neprijetna je tudi publiciteta na radiu in v časopisih. Žal je (kot ponavadi) tudi tukaj prisotna dominacija moških. Najbolj všeč nama je bilo predavanje o rasizmu, premalo pa je bilo poudarka na tem, da homoseksualnost NI bolezen.

Lorraine + Judith na konferenci v Dublinu

Foto: Elisabeth Ohlsson

Kaj pa ideja o butch in femme odnosu?

To je povsem moška ideja, ki je ne prenašava.

Kako sprejemata moške?

Nikakor ne sovraživa moških, moti naju le, da imajo nekateri slab odnos z lezbijkami.

Kakšni so vajini načrti za prihodnost?

Radi bi se preselili na Šetlandske otoke, tam bi radi imeli hotel in bar.

Želim vama še veliko sreče v prihodnosti. Hvala za pogovor.

Sprememba spola

Intervju s Sašom

"Videl sem pač, da se v Sloveniji fantje družijo le z dekletmi..."

V "Zahodni civilizaciji" je obvladalo nenavadno mnenje, da je spolna identiteta tista, ki se jo "vidi". S tem se seveda moderni gayi in lezbijke povsem strinjajo. Pa vendar je razdvojenost glede spolne identite, nesovpadanje biološkega, psihičnega in kulturno danega spola, dolgo bilo tisto realno, ki je ustvarjalo visok zid molka ali travm okrog določenih spolnih praks. Biološki spol naj bi s svojimi hormoni, kromosomi in nenazadnje genitalijami prvenstveno utemeljeval način seksualnega izražanja: povezave med spolom, spolnostjo in seksualnimi pomeni so v popularnih stereotipih tako zelo trdne, da je karneval še danes najpogostejša in edina dopustna oblika zamenjave spolne vloge. Tradicionalni kategoriji "moškosti" in "ženskosti" sovpadata s točno določeno ureditvijo življenja: ena njenih najbolj negovanih točk je erotična orientacija k drugemu spolu. Moški ljubijo ženske in ženske ljubijo moške. Zelena luč.

Potem so čez takšne nemarnosti začeli razgrajati gayi in lezbijke. Moški in ženske in prav nič heteroseksualni. Svet se je nekoliko razburil in zasopihal, ampak, O.K., ignoranca in "kobajagi" toleranca, maksimi lepega zahodnjaškega obnašanja, "tudi to obstaja, naj furajo svoje". Ampak še potem so naredili medijski boom transvestit in transseksualci in v trenutku razdrli vso mitologijo o "Pravih" moških in ženskah. Ne le, da lahko izbiraš način seksualnosti, izbereš lahko tudi spol: moški, ki ljubi moškega, postane/je pravzaprav ženska, ki ga zato ljubi še toliko bolj. "Gverilski napad na straight svet" je tako do njega povsem afirmativen, saj tako transvestiti kot transseksualci pristajajo na klasične spolne vloge. Vsi to vemo in tovrstna "starokopitnost" je celo nam, modernim, silno všeč: nenazadnje gre za nadvse zvite subverzije.

Kakorkoli že, koncepciji "moškosti" in "ženskosti" se v sodobnosti hitro odpirata novim vsebinam, zato je tudi pestrost znotraj seksualnega polja lažje dosegljiva. Resda so "(seksualne) manjšine" zelo stvarna in mnoge oblike "seksualnega državljanstva" bodo ostajale omejene. Pa vendar se zabavamo: saj za to navsezadnje tudi gre.

Zgodi pa se tudi drugače. Kategorije ljudi, ki se jim v naglici pravi "seksualne manjšine", so večinoma prisiljene živeti v diaspori. Zaradi močna informacijske blokade in izoliranosti se znajdejo v socializacijskem primežu, ki jim nudi uniforme in povsem neustrezne recepte bivanja. Da se potem dočujajo vsaj življenjske tragedije, brez kakršnihkoli katarzičnih učinkov, je morda samo osebna plat zgodbe. Na splošno pač izgleda, da je s to tako imenovano Heteroseksualnostjo nekaj hudo narobe.

Sašo ima danes 37 let in ga je "all that jazz" s spolnimi vlogami dobesedno prevzel. Je moški, ki ga - odkar pomni - privlačijo moški, ni pa nekako vedel, kaj v takšni situaciji storiti. Ni se počutil "tesno" v svoji moški koži, nič transseksualnega mu ni rojilo po mislih; znašel pa se je v Sloveniji, kjer o homoseksualnosti tedaj ni bilo niti govora. Odločil se je na hitro, še hitreje so se odločili vedoželjni slovenski zdravniki in operacije za spremembo spola so stekle. Za moškega, ki ljubi moške, je bila edina možnost, da "postane" ženska: nič drugega mu ni bilo povedano.

Prihajam s Kosova. V Maribor sem se preselil leta 1979, sam, brez staršev, sorodnikov ali prijateljev. V Sloveniji sem se soočil s popolnoma drugačnim načinom življenja. Pri nas so se fantje družili le med seboj, dekleta pa med seboj. Skorajda je bilo vseeno, ali si nagnjen k svojemu spolu. Ko sem prišel v Slovenijo, sem videl, da se fantje ne družijo toliko s fanti, temveč z dekletmi. Mislim sem si, Slovenci imajo radi samo ženske. Zato ne bom nikomur všeč. Pa tako luštni fantje, tako so mi všeč... Takrat sem pomislil na spremembo spola: kot ženska bom lahko ob vseh teh lepotcih. Če so jim všeč samo punce.

Potem se je zgodilo čisto drugače. Ko sem po operaciji odšel v tujino, sem ugotovil, da so vsi tisti lepi fantje pravzaprav homoseksualci. Družili so se z dekletmi, dejansko pa so bili homoseksualci. Kot jaz. To je bil zame grozen šok, bil sem razočaran, ni bilo več smiselno igrati žensko. Fantje so tako skrivali svojo homoseksualnost; prijeli so žensko pod roko, jo objemali, hkrati pa sem iste srečeval v gay klubih. Svojo trapasto idejo sem dobil v Sloveniji, v okolju, ki se

je tako čudno obnašalo. Kar je potem negativno vplivalo name.

Kot ženska sem živel 15 let. Vse je šlo mimo brez pomena, vse v lastno škodo. Mogoče je bilo atraktivno za družbo, zame pa je to bilo 15 mladih let, ki sem jih zapravljal. Mogoče so tega krivi moji krušni starši, ker so naivnega in trmastega otroka poslali v svet. Sedaj se me sramujejo.

Ali so v vašem domačem okolju vedeli za vašo nagnjenost k istemu spolu?

V petem ali šestem razredu osnovne šole sem se zaljubil v svojega sošolca. Seveda, lahko bi živel kot homoseksualec, do smrti bi lahko bil le homoseksualec. Moški naj ostane moški, četudi je bolj ženski tip. Bil sem zelo sramežljiv. O tem mi je bilo nerodno govoriti. Spominjam se, kako so fantje v šoli na dvorišču urinirali. Bilo mi je tako nerodno, da imam penis, da sem raje čakal na kabino. Nihče, niti mati niti krušni oče, nihče ni ničesar vedel. Prijatelj, ki bi me razumeli in ki bi bili pripravljeni o tem odkrito govoriti, nisem imel. V mojem razredu so bili večinoma Albanci in Romi, s katerimi se nisem rad družil.

Če me ne bi nagnali v Slovenijo, bi doma lažje našel prijatelja svojega spola. Vseeno bi lahko bolj srečno in zdravo živel. Ne pa, da sem se tu mučil. Imel sem komaj 20 let, bil sem naiven, labilen in nerazvit.

Kako ste se sploh seznanili z možnostjo spremembe spola?

Nikdar nisem pomislil na to, nikoli nisem mislil, da bom nekaj drugega. Sicer sem videl, da se fantje družijo le s puncami, a mi je bilo vseeno, srečen sem bil tako, kot je bilo. Malo sem se obnašal po žensko, se družil z dekletmi, pač bolj ženski tip.

Leta 1978 sem se zdravil za zlatenico in nekdo v bolnici mi je svetoval, naj se operiram v žensko, kajti kot tak ne bom dobil fantov. Če hočeš dobiti lepe fante, moraš biti ženska. Potem sem zelo silil na to operacijo. Celó jokal sem.

Na ljubljanskem Kliničnem centru so se odločili v treh mesecih. Po mesecu in pol so mi začeli dajati anti-androgen. Vse je šlo zelo hitro, najbrž zato, da se ne bi premislil. Ko bi le počakali nekaj let! V Evropi delajo takšne operacije šele po 27 letu starosti. Imel sem 23 let, psihično sem bil še otrok. Tega niso naredili prav.

Koliko zdravnikov je o tem odločalo?

Bila je skupina strokovnjakov. Endokrinolog, ginekolog, plastični kirurg, psihiater in psiholog. Skupaj so se odločili. Bili so mnenja, da se počutim drugega spola, da sem transseksualec.

Ste pred operacijo vedeli za homoseksualno ljubezen?

Ni govora, sploh nisem vedel, da je to normalno! Zdravniki so mi povedali le to, da je vse zelo zapleteno, da to ne gre čez noč, ampak da bodo operacijo naredili. Povedali so mi, da bo Adamovo jabolko ostalo, da orgazma in otrok ne bo in takšne zadeve. Sam nisem vedel, da človek orgazem potrebuje. Če bi to vedel, se za operacijo ne bi odločil in toliko let duševno trpel. Poskušali so mi pomagati s tabletami za živce, kar ni uspelo. To je bila posledica spremembe spola.

Pred operacijo ste se posvetovali s strokovnjaki. So vam kaj povedali o homoseksualnosti?

Ko bi mi le! Zelo bi mi pomagali in mi rešili življenje. Tega ne bi naredil. A mi ni nihče povedal. Ničesar o homoseksualnosti. Sploh mi ne bi smeli dajati ženskih hormonov, ne glede na to, ali bi bil homo-, bi- ali heteroseksualna oseba.

Kako se je vaše življenje odvijalo po operaciji? Verjetno ste pričakovali nekaj drugega?

Od nekdanj sem si želel le osebo svojega spola. Če se ne bi operiral, bi živel normalno homoseksualno življenje. Bil bi zdrav, lahko bi delal in živel s homoseksualcem. Videl sem, da je v Evropi to normalno. Zato sem se tudi odločil, da ne bom več igral ženske vloge. Precej sem bil v tujini; kulturni ljudje drugje ne diskriminirajo niti ženske, ker je ženska, niti moškega, ker je moški, niti homoseksualca, ker je homoseksualec, niti muslimana, ker je musliman.

Tista oseba, ki me je prepričevala, čuj, sinko, ti si tako

ženski tip, pojdi na operacijo, tako boš dobil svojega partnerja... Tega gotovo ne bi svetovala svojemu otroku.

Kako se sedaj - nasploh po operaciji - počutite?

Mogoče sem se kot otrok počutil bolj ženskega spola. To sem psihiatru tudi povedal, pa je potem uresničil to trmasto idejo z operacijo. Ampak vseeno bi raje ostal tistega spola, ki mi ga je dala narava. Danes se tudi počutim kot moški. Čeprav sem po zunanosti bolj podoben ženski. To so naredili hormoni. A naj me okolje sprejme takšnega, kot sem. Včasih mi očitajo nacionalnost. Mislim, da slovenski homoseksualci niso tako diskriminirani kot jaz, ki sem povrh še tujec. Ni človeško, kako se obnašajo do mene.

Ste bili kdaj žrtev posilstva?

Ne, to ne. Precej so se vsiljevali starejši homoseksualci, bili so strašno tečni, vendar jim nikoli ni uspelo.

Ko ste ugotovili, da je bila operacija popolnoma zgrešen korak, ste iskali socialno ali pravno pomoč?

Ne, pomoči nisem iskal. Tisti zdravniki, ki so uresničili mojo trmasto in naivno idejo, so mi priskrbeli pokojnino. Videli so, kaj so naredili, da so naredili napako, videli so posledice, da se ne morem ustaliti, da me nočejo nikjer zaposliti, da ne morem dobiti niti stanovanja. Nismo socialna ustanova, a vam bomo dali pokojnino, da boste imeli svoj denar in se preživljali, če že drugega ne. To so se odločili šele po tistem, ko so me poslali po Evropi. Da se bom najbolje znašel v tujini. Rekel sem jim, nisem se operiral zato, da bom moral v tujino. Operiral sem se zato, da bi živel v Sloveniji, tukaj delal in imel svojega partnerja. Ko sem se vrnil, sem dobil status nezaposeljive osebe in pokojnino, partnerja pa ne, ker so me tako uničili.

Kako je bilo s službami?

Ne vem. Nikjer me niso obdržali, čeprav še zdaj ne vem, kakšni so bili razlogi, zaradi katerih so me dajali na disciplinsko. Iskal sem službo v Ljubljani, na Koroškem, po Štajerski. V dveh letih sem vsaj šestkrat menjal službo. Potem so zdravniki videli, da so mi res onemogočili človeško življenje, da bi imel svojo službo, svoje sodelavce in zato so mi morali dati tole pokojnino. Enako je bilo s stanovanjem. Nihče me ni maral niti kot podnajemnico niti kot podnajemnika. Očitno je bilo, da to ni navadna ženska, da navadna ženska nima brade in Adamovega jabolka.

Po operaciji spola ste verjetno spremenili tudi ime. Kako je bilo z uradno navedbo spola v dokumentih oziroma sploh z ratifikacijo identite v pravnem smislu?

Ime sem spremenil v žensko obliko že pred spremembo spola. Po operaciji so uradno spremenili tudi EMŠO in oznako spola, čeprav operativni poseg ni bil dokončan. S plastične kirurgije v Ljubljani sem dobil ustrezno zdravniško potrdilo, kar je bilo dovolj za postopak na občini.

Imate veliko prijateljev? Kako vas sprejema okolje, v katerem živite?

Najraje se družim s polnoletnimi fanti, starimi do 27 let (smeh)... Homoseksualnimi, seveda. To mi je všeč, pa mi sosedej ne pustijo (smeh)...

Imate težave s sosedi?

Ja, nekako. Sosedi in znanci, ki vedo, kaj sem, mi pošiljajo ženske. Strašno ponižujejo ženski spol. Mladih fantov mi ne privoščijo, privoščijo mi samo ženske in starejše homoseksualce. Če pride kakšen fant, ga preženejo. Če ne bi bil operiran, bi se mogoče

potrudil biti mož in oče. Ampak zakaj mi takrat niso ponudili ženske?

Ali vi sami iščete stike z moškimi?

Seveda jih iščem. Vendar homoseksualni partner, kakršnega sam iščem, ne bi bil nikdar zadovoljen z menoj, ker mu ne morem ponuditi tistega, kar bi mu sicer lahko pred operacijo. Če bi imel cel penis, ne pa to, kar je od njega ostalo. Odstranili so mi le tri četrtine penisa. Zelo težko najdem partnerja. Ko bi mi vsaj sosedi dali mir!

Vam ponujajo lezbijke ali heteroseksualne ženske?

Oboje, ene in druge. Vendar ne bi mogel nikdar spati z žensko. Moški so dejansko vsi homoseksualci. Tisti, ki spijo z ženskami, so zraven še heteroseksualni.

Velikokrat se poročeni moški na skrivaj zadovoljujejo z moškimi. Rad bi bil aktiven gay, vendar me takšnega, kot sem, partnerji ne morejo sprejeti.

Če bi še enkrat imel možnost, bi se znova operirali?

Ne. Ne bi več storil tega. Tudi zdaj ne. Tudi če mi ta del penisa, ki mi je ostal, povečajo, bi ne bilo isto. Spet bi naredil škodo samemu sebi. Zame ne pride v poštev nobena operacija več. Zdravniki pravijo, da sem hermafrodit. To bom tudi ostal. Moški in ženska hkrati. Naredili so mi umetno vagino in amputirali penis, ampak tisti del penisa, ki je ostal, se je začel razvijati dalje. Če se to zgodi, se vagina skrči. Čeprav sem hermafrodit, imam lahko samo analni, ne pa tudi vaginalni spolni odnos. Niti za minimalno razvitega moškega ni možno, ker je vagina premajhna. Čutim le bolečine, vagina je skrčena.

Operacija ni bila zamišljena na ta način. Načrtovall ste popolno spremembo spola.

Mišljena je bila popolna sprememba spola, da. Vendar se je tako zgodilo in zdravnik mi je govoril, da bi bila čez leto dni možna korekcija, da bi popolnoma amputirali penis.

Vendar sem se na srečo premislil. Videl sem, da so najlepši fantje homoseksualci. Operativno nisem dokončno spremenil spola in v bodoče nameravam živeti kot moški, s pomočjo dodatnih moških hormonov. Brez hormonov ne morem.

Ste kdaj živeli z moškim v partnerski zvezi?

Da. Moški je želel imeti z menoj vaginalne odnose. Čutil nisem nič, niti orgazma niti užitka, samo bolečine. Pa tudi partner ni bil zadovoljen.

Sicer pa ni bil nihče zainteresiran za daljšo zvezo. Precej sem se trudil. Kdor je bil minimalno spolno razvit, je lahko vsaj poskušal. Normalno razviti niso mogli nič. Nihče ni želel potem ponoviti stika, vsi so se izogibali spolnosti ali skupnega življenja z menoj.

Rad sem se družil le z mlajšimi fanti in ti so opazili, da nekaj ni v redu, da pod kožo nekaj raste. Rekli so, to je penis, in bili hudo jezni. Tudi kot žensko me ni nihče želel.

Ali veste, da obstaja v Sloveniji organizirano gibanje gayev in lezbijk?

Da, vendar iščem partnerje na drugačen način. Velikokrat sem bil tepen na cesti. Med homoseksualci je veliko nestrpnosti in sovražstva. To me zelo moti.

Kaj bi svetovali vaem tistim, ki razmišljajo o spremembi spola?

Takšne operacije ne priporočam niti svojemu sovražniku. Raje naj se ubijejo, kot da to storijo. Proti naravi. Nikomur tega ne priporočam!

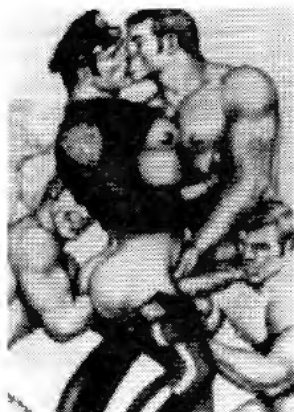
Tudi tistim ne, ki ne zdržijo v lastni koži, v svojem spolu, in mislijo, da morajo to storiti na vsak način?

Tudi tistim ne. Če si moški, imaš moško spolovilo, pa se lahko obnašaš kot ženska, sa praoblečeš v ženske obleke... Karkoli. Operativni poseg ne pride v poštev. Nikomur ne priporočam operacije!

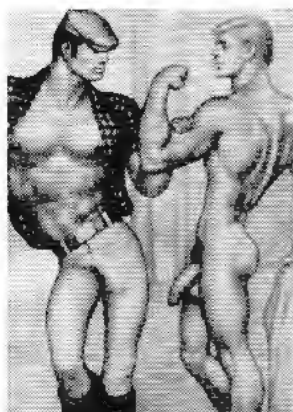
Tatjana Greif
Nataša Velikonja

Tom of Finland

zgodovina gay kulture in večna fantazija

Touko Laaksonen (1920-1991) je svoje nevpadljivo življenje preživel v domačih Helsinkih (Finska). Nihče v soseščini ni slutil, da se pod zunanostjo uglajenega, mirnega in

Kjer je Tom of Finland zastavil svoj svinčnik, ni ostal noben kurac osamljen. Svinčnik prekaša kamero, narava se korigira, na papirju oživijo sanje. Gay superman z močno pouderjenimi nabrekli-

mogočih gay publikacij. pojavljajo se v uglednih okoljih in se razkazujejo na svetovnih razstavih. Kjerkoli in kadarkoli, vedno pa v naših fantazijah.

Pred časom je izšla videokaseta *Tom of Finland: Daddy and the Muscle Academy*, ki je prvi doslej posnet dokumentarec o umetniku. Vključuje pogovor s Tomom, retrospektivo njegovih del in v živo odigrane scene iz zgodb Tomovih junakov.

Vidimo lahko, kako se je Tomovo delo razvilo od navadnih fantazij nekega Evropejca do vplivnega underground imidža, ki je usmerjal cele generacije moških, kako naj izgleda in se obnaša pravi moški, gay.

vidnega, skratka solidnega gospoda skriva mojster svetovne gay pornografije, **Tom of Finland**. Ta je po vsem svetu znan in prepoznaven ustvarjalec risanih usnjenih in gay imidžev. Ena izmed redkih avtentičnih svetovnih gay ikon.

Zgodba o uspehu se začne v letu 1957, ko so izpod njegovega svinčnika odšli v svet gay subkulture njegovi splavarji in gozdarji. Spočetka še bolj korenjaški kot pohotni so

so oblečeni, največkrat pa v konkretni akciji in ustrezno goli. So fukači in pofukanji. Izpolnjevalci želja gledalčevih zavrtih seksualnih fantazij. Njegovi stripi so pomembno vplivali na

Najpogostejša želja častilcev kulturnih stripov je seveda animirani film, ki bi oživil junaške like Tom of Finlanda. Ker je zaradi visokih stroškov tovrstno delo skorajda neizvedljivo, je prišel letos poleti na

se finski supermani, avtorjevi osebni idoli, razvili do monstrumov z ogromnimi telesi, mnogo mišicami, orjaškimi kurci in malo možgani. V pravo utelešenje fantazij številnih gayev. Tom of Finland, vzdrževalec gay tovarne sanj, je prisegal bolj na seksualnost kot na intelekt. Najpogosteje upodobljeni so liki pohotnih tipov v usnju ali uniformah, s škornji, motorji... Ker je takšne imel za močate. Svoja dela pa je imel za uporabne

umetnine, ker stimulirajo seksualno čutnost in seksualni interes. Zanj so bila pornografija, ne umetnost. Povpraševanje po njih ni nikoli ponehalo. Le kako bi.

oblikovanje gay identite, ne samo na videz gayev, pač pa tudi na njihovo spolnost, obnašanje in sprejemanje samih sebe. Liki, ki jih je ustvaril, predstavljajo simbol gay ponosa. So prijazni, pošteni in prijateljski. Obdobje aidsa jih ni pokončalo, kot (ker) ni uničilo naših fantazij. Obogatilo jih je. Seksapilni velikani v osemdesetih promovirajo varen seks. Še naprej fukajo, vendar varno. Njihovo geslo je: **FUCK SAFE, USE A RUBBER.** Kult Tom of Finlanda po Laaksonenovi smrti očitno ne bo izumrl. Njegovi moški živijo dalje svoje radoživo življenje. Ugažajo in so uspešni, naskakujejo nas še naprej iz vseh

tržišče hard core video *The Wild Ones*, s scenarijem, ki bi verjetno zadovoljil tudi samega pokojnega umetnika. Namesto risanih junakov nastopajo igralci, ki so seveda izbrani tako, da čimbolj ustrezajo idealnemu liku Tomovega moškega. Le "čimbolj", kajti tudi igralci so samo ljudje!

Informacije za pristaše: *The Tom of Finland Foundation, PO Box 26658, Los Angeles, CA 90026.*

Neke poletne noči

Že nekako dve leti se zavedam dejstva, da sem drugačen. S tem sem se s težavo spriljzal, vendar pa je tudi drugačnost lahko lepa, še posebej, če jo lahko z nekom deliš. In kako se je vse to začelo? Spoznal sem ga v neki diskoteki, kjer sem bil s prijateljji. Dekle iz moje družine se je pogovarjala z nekim fantom. Ko sem ju opazoval skozi množico, sem si moral priznati, da me je pogled nanj prijetno vznemiril. Približal sem se jima in nedolžno vprašal frendico, koliko je ura. Vesela mi je odgovorila in me vprašala, če poznam njenega prijatelja. Predstavil se mi je in me zelo prodorno pogledal v oči. To me je še dodatno vznemirilo. Med pogovorom sem si ga lahko podrobneje ogledal. Bil je nekako mojih let. Kavbojke so se lepo prilgale njegovemu postavnemu telesu. Res je bil lep. Pogovarjala sva se, vmes pa je v pogovor skakala tudi frendica, ki je izgledala kar nekoliko ljubosumna, saj je tip več pozornosti posvečal meni. Ko se je pogovarjala z njim, sem ga vsake toliko pogledal in ugotovil, da mi pogled vedno vrne. Že sem si zamišljal, da je to tisto, kar čakam. Dobro, da ni bil feminiziran. To res sovražim.

Naslednji teden sem spet odšel v diskoteko, v upanju, da ga bom ponovno videl. Odkril sem, da sem se na nekakšen čuden način zaljubil. Bil je v diskoteki, vendar pa sem bil krepko razočaran, saj mu je v naročju sedelo neko dekle. Pozdravil sem ga in si naročil pijačo. Delal sem se, kot da ga ne poznam, čeprav me je sam dobesedno požiral s pogledi. Ko sem moral na stranišče, sem s kotičkom očesa opazil, da mi sledi. V meni je nekaj poskočilo. Ves živčen sem si odpel hlače in topel curek je prinesel željeno olajšanje. Nenadoma sem okrog bokov začutil roke in ena od njih je predrzno prišla mojega rahlo vzburjenega tiča. Na vratu sem začutil njegov vroč jezik. Močno sem ga odrinil, si zapel hlače in mu jezen rekel: "Pizda, a si normalen? Kaj, če bi prišel kdo znan?" Obrnil sem se in nameraval oditi, ko sem za seboj slišal njegov šepetajoči glas: "Dej, kaj ti je? Saj vem, da imaš to rad. Jaz sem tudi... A veš, da si mi zelo všeč? I want you!" Obstal sem kot okamenel. Besede so me čisto prevzele. Še dobro, da jih je zašepetal. Vrnil sem se, ga prijel za majico in potegnil k sebi. Tesno sem ga objel in ga globoko zalizal. A ne za dolgo. Zaslišali so se glasovi in spustiti se je bilo treba na realna tla. Odšla sva ven in se delala, kakor da se ne bi nič zgodilo. Predlagal je, da bi šla kam ven, na sprehod. Vedel sem, kaj bi fant rad.

Kljub nekoliko slabem vremenu sva odšla iz diskoteke. Na sprehodu sva se pogovarjala, kako je to, če si drugačen in o izkušnjah v zvezi s tem. Če v bližini ni bilo nikogar, sva se držala za roke in se tu in tam celo poljubila. Izza ovinka se je nenadoma prikazal starejši moški in naju presenetil. Stari je bil pijan. Obrnil se je k drugemu, mlajšemu, ki ga je spremljal, in mu glasno rekel: "Pedra neumna. Namesto da bi babe fukala. Kurac pa taki fantje." Ujel sem še njegovo pripombo, da bi sam takšnega sina raje ubil, kot pa živel s to sramoto. Mlajši se je rahlo zasmejal in se obrnil. Srečala sva se z očmi in ob tem jih ni umaknil. Tedaj se mi je dogodek zdel zelo smešen, zato sem se še kar precej časa smejal.

Prišla sva v gozd in drevesa so naju kmalu popolnoma skrila v že tako temni noči. Potegnil me je k sebi in me poljubil. V hlačah sem začutil nabrekli, ki se je hitro vočala. Tudi njega je že krepko razganjalo. Nežno me je objel in mi porinil jezik globoko v usta. Imel sem občutek, da me bo zdaj zdaj zadušil. Moj tič je bil že popolnoma trd in je komaj čakal, kdaj bo pokukal ven, saj je bilo prostora zanj že dvakrat premalo. Kot da bi tudi on to vedel, se je sklonil in mi odpel hlače, tako da sem bil kmalu le še v spodnjicah. Všeč mu je bila moja poraščenost. Tudi sam sem ga slekel. Bil je tako čudovito kosmat, da me je kurac začel od silnega vzburjenja že boleti. Majice so kmalu sledile kupu oblečil. Objel me je in njegove roke so bile kmalu na moji riti in moji trdoti. Potegnil mi je dol spodnjice in mi ga začel rahlo božati. Poljub, dva, na glavico in že je počasi izginitil v njegovih ustih. Začel mi ga je obdelovati in tudi rahlo gristi. Prevevali so me popolnoma novi nasladni občutki. Umaknil sem se, saj bi mi od silnega vzburjenja skoraj prišlo. Vstal je in mi s tem pokazal, da sem sedaj sam na vrsti. Ko sem ga slačil, sem ugotovil, da je od vzburjenja že čisto moker. Božal sem ga po njegovih stegnih, ki jih je razmaknil in s tem odkril še druge, običajno skrite točke moškega telesa. Nežno sem ga božal po njegovi batini. Na glavi sem začutil njegove roke, ki so me porinile še bliže. Vedel sem, da

hrepeni po mojih ustih. Najprej sem obliznil glavico ter nato poskusil še celega. Lizal sem mu ga podobno kot on prej meni, le da sem mu ga ob tem krepko sesal. Vzdihoval je in še širše razmaknil noge. Grobo sem mu porinil prst v rit, on pa je rahlo zatulil in mi usta zalil z vročo spermo. Ker sem ga imel globoko v ustih, sem moral vso pogoltniti. Zame je bilo to prvič in mi ni bilo niti malo všeč. Bil sem jezen, ker mi ni povedal, da mu prihaja. To je opazil tudi on in že je vedel, kako se mu lahko maščujem. Pokleknil je in se sklonil, s tem pa mi je nastavil svojo toplo luknjo. Pogled je bil čudovit in močno me je vzburil. Njegova čvrsta rit je bila podobna tepihu iz lepih, temnih dlak. Z jezikom sem se igral z njegovo luknjo, ki je bila močno poraščena. Počasi sem mu ga porinil v rit in na moje začudenje je brez problemov sprejel celega. Začel sem porivati, njegova rit pa je sledila mojim gibom. Najprej je sicer rahlo zaječal, nato pa je začel vse bolj pohotno hropeti. Z rokami sem ga čvrsto držal za boke in ga vse hitreje fukal. Krepko me je prijel za rit ter mi jo začel božati in gnesti. Oslinil je prst in mi ga zabil v rit. Spet novi in novi prijetni občutki. Moj tič je tičal globoko v njem in nabijal sem ga do konca. Iz njegove riti so gledala le moja jajca. Nekako mu je uspelo, da jih je prijel in jih začel rahlo gnesti. Bil sem vse bliže orgazmu in ker se nisem mogel več zadrževati, sem se s kriki spraznil vanj. Njegov kurac je bil tedaj že fantastično trd in zaželel sem si ga v ustih. Obljubil je, da ga bo tokrat pravočasno izvlekel. Začel sem ga lizati, ga grobo sesati, igral sem se z njegovimi jajci. Hitro mu je prišlo, vendar ga ni izvlekel, tako da sem zopet nekaj sperme pogoltnil. Res me je razjezil. Da bi se mi odkupil, me je objel in poljubil ter dejal, da mu je res žal. Da se ne bo nikoli več ponovilo.

Naslednji dan sva se ponovno srečala in priznal mi je, da me je videl že par mesecev pred najinim prvim srečanjem. Že tedaj se je zaljubil veme in s tem, da me je dobil, so se mu uresničile želje in sanje, ki jih je velikokrat sanjal. Sam pa sem mu povedal o svojih čustvih, ki so se rodila ob najinem prvem srečanju. Sedaj se velikokrat dobiva in se zelo pogosto tudi ljubiva. Res sva eden drugemu potrebna, ker si življenja drugače več ne predstavljava. Pretvarjanja, da sva takšna kot večina, imava že čez glavo. Sva še srednješolca in si žal ne moreva privoščiti, da bi živela skupaj, čeprav si to zelo želiva. Žal sva oba še odvisna od staršev, o teh pa raje ne bi izgubljal besed. Tudi to neme je jasno, da najina ljubezen ni sprejemljiva za večino. Vendar naju to sploh ne moti. Imava drug drugega, ljubiva se, česa več pa še ne potrebujeva.

Gologlavci - za in proti koščku kože

Stereotipno je, da "normalni" moški z očmi govtajo in slačijo ženske, kjerkoli in kadarkoli jih zagledajo. Včasih tudi glasno komentirajo. Kaj imajo od tega in zakaj to počno? Kdo ve, so krive želje, gre le za navado, obstajajo tudi poglobljene razlage obnašanja, morda bi bilo najpametneje vprašati kar njih same. Če bi to bilo izvedljivo. Če bi znali odgovoriti. Tudi gayi jih gledamo, moške. Te in one druge, "naše". Vsaj večina to počne, kjerkoli in kadarkoli. In spet zakaj. Vemo le to, da v disku radi ogledujemo druge tipe, še raje opazujemo na cesti vse, kar je užitnega v mimogomazeči množici in nosi hlače (morda po novem kmalu tudi krilo). Težko požarimo in govtamo na igriščih in plažah ob napol ali skorajda povsem nagih lepih, privlačnih, skladnih in še kakšnih telesih. Ugibamo o njihovih lastnikih in bolj so "nedotakljivi", močnejša je želja. Domišljija poraja predstave. Želimo jih videti, prijeti, okusiti, imeti. Hočemo videti več, hočemo TISTO. Želja hoče vse, posedovati trenutni objekt. Odgovodovanje v imenu razumnosti ne prinaša ničesar, dovoljuje le fantazije. Treznost nas tolaži s tem, da je kvaliteta realnega poskusa uresničitve fantazije v obratnem sorazmerju z vsebino predstave same. Pa vendar, včasih se zgodi povsem po naključju. Kot bi se po pomoti srečali s svojim objektom, se udeležimo in nastopimo v lastnih predstavah, uresničijo se nam nekatere, vsaj tiste skromnejše fantazije. Najdemo se, recimo na bazenu (zanemarimo gay plažo na Savi, pa tudi nudistične plaže niso vedno v bližini). Že samo udeleževanje pri kakršnihkoli aktivnostih v kopaliških zgradbah nas povsem fizično sooča s tako zelenimi objekti seksualnih sanjarij. Bombardiranje s skorajšnjo goloto, moškostjo in seksapilnostjo nam najlepša dan (tudi zato smo prišli tja), a mesečna želja neukrotljivo dviga glavo. Pritisk narašča, tuširanje naj bi po plavanju ali fitnessu ohladilo, sprostilo in očistilo telo. Najdemo se v prostoru, kjer moralno konservativen napis prepoveduje tuširanje brez kopalk. A pravil se ne bomo držali, upamo, da tudi drugi ne. Smo skoraj na cilju, rekreacije je konec, čakamo le še na pomemben zaključek športnega dne, na desert. Tuši so vedno najboljši, so klasično najbolj vroč teren, kjer spustimo na pašo gay fantazije in polnimo njihove akumulatorje z novim materialom. In končno smo tam, med šumenjem vode, paro in vso spremljajočo kuliso, med našimi objekti, takšnimi, kot smo si jih vedno želeli. Videli bomo tisto, vidimo jih, na dosegu roke so. Da, in poleg nas nekdo, ravno tisti. Tisti, ki smo ga že prej opazili, ga požirali z očmi in si ga močno želeli. Diskretno opazujemo in uživamo. Vse dokler se ne zgodi. Oziroma dokler ne vidimo. Nekaj je narobe. On ni tak kot mi, on je drugačen, ima drugačnega...

Po svetu se že dalj časa prerekajo zagovorniki in nasprotniki obrezovanja. Razprave in prepričevanje so dobile svoj prostor v medijih, ne televiziji v talk showih... Predmet razprave močno buri duhove, kadarkoli je govor

o obrezovanju. Ustanovile so se že tudi skupine, ki vodijo kampanje proti obrezovanju, na primer NOCIRC ali NOHARM, in so glasnejše od svojih nasprotnic. Neobrezani moški in tisti, ki se še zdaj jezijo, ker so jih nekoč proti njihovi volji obrezali, so zelo glasni. Tisti drugi, obrezani, pa so povsem zadovoljni sami s sabo in nočejo svojega mnenja vsiljevati drugim.

Verjetno gay, ki bo kot v gornjem primeru prvič videl drugačnega tiča, ne bo doživel pretresljivega šoka, ki bi mu zagrenil nadaljnje podobne užitke v prikitem opazovanju in rahlem voyerizmu. Prej bo spoznanje in novost sprejel kot zanimivost, draž, saj še nepoznano tudi vznemirja. In konec koncev vsak srednje razgledan človek poseduje tudi vedenje o tisti majhni razliki, ki razlikuje moške na obrezane in neobrezane. Gre za košček kože, ki ga nekateri imajo in drugi nimajo, zaradi katerega poznamo "gologlavce" in "pokriteže".

Pri otrocih je drugače. Če se razlikujejo od svojih vrstnikov in jim razlika ni pojasnjena, jih lahko po kakšnem bližnjem srečanju z različnostjo pri vrstnikih v nadaljnjem življenju spremljajo travme. Te povzročijo, da otrok in potem tudi mladostnik odklanja vsakršne možne situacije in zasovraži prostore, kjer bi se bil prisiljen pokazati gol in bi drugi lahko opazili, da je drugačen, pa če gre le za minimalno razliko. Spolovila pa pri najstnikih niso obrobnegega pomena. So središče njihovega zanimanja, ponašajo se z njimi, so dokaz njihove prebujajoče se moškosti, skorajšnje odraslosti.

Verjetno je po drugi svetovni vojni v Ameriki največji šok utrpelo ravno tistih nekaj fantkov, ki so ostali neobrezani. Izpostavljeni so bili nenehnemu zasmehovanju vrstnikov, saj je v tistih časih prišel v stik z nožem skorajda vsak deček. V otrocih in najstnikih pa je želja po podobnosti z ostalimi zelo močna. Ogromno mladih moških je izjavilo, da niso videli prepucija, dokler niso prišli študirat na univerzo, kjer pač vlada večja raznolikost.

Pred približno 100 leti so se Britanci zatekli k obrezovanju kot ukrepu, ki bi moškimi zanesljivo preprečil masturbiranje. Tako so potem dolga leta tudi priporočali v takratnih zdravstvenih priročnikih. Leta 1950 je bilo približno 90% novorojenčkov moškega spola, tako iz bogatih kot tudi revnih družin, ki so se rodili v mestnih bolnišnicah, rutinsko obrezanih.

Cirkumcizija je marsikje tudi verski obred. Običajno jo opravljajo le pri moških, toda pri nekaterih ljudstvih isti poseg opravljajo tudi pri ženskah, tako da jim odstranijo klitoris in notranje sramne ustnice (ter jih s tem prikrašajo za doživljanje orgazma). V zgodnji viktorijanski dobi so običajno priporočali delno obrezovanje deklic. Odstranili so jim le ščegetavček, da bi tako preprečili samozadovoljevanje.

Nemalokrat starši prehitvejo sinov razvoj in se prezgodaj odločijo za obrezovanje kože na penisu. Včasih je vendarle bolje počakati, da se povsem razvije in sama odstopi od glavnice penisa. Z zdravstvenega stališča je

cirkumcizija upravičena le iz enega samega razloga in sicer zaradi fimoze ali tako močnega zoženja kože na penisu, da je ni mogoče povleči navzdol in da ima zato deček težave pri odvajanju vode. Kožica se mora do pubertete toliko razviti, da jo je možno povleči čez glavnico penisa.

Kljub nasprotovanju urologov je leta 1971 Ameriška akademija pediatrov (AAP) ugotovila, da ni nobenih utemeljenih medicinskih vzrokov za rutinsko obrezovanje novorojenčkov. Takšno stališče je še enkrat potrdila leta 1975 in ga podkrepila tudi z mnenjem porodničarjev in ginekologov. Ugotovitev so posredovali tudi širši javnosti in hitro so jo začeli promovirati nasprotniki obrezovanja. Odstotek obrezanih je v tistem času polagoma že upadal.

Leta 1989 pa je AAP zaradi zaskrbljujočih podatkov o spolno prenosljivih boleznih, predvsem HIV/aids, opravila dodatne raziskave in tudi spremenila svoje stališče o obrezovanju. Ugotovila je, da je le-to priporočljivo v preventivi proti phimosisu, paraphimosisu in balanitisu (infekciji) ter da zmanjšuje nevarnost rakastih obolenj. Iz zabeleženih primerov je bila ugotovljena tudi manjša podvrženost obrezanih k infekcijam urinarnega trakta.

Takšno spremenjeno stališče se sedaj ujema z dolgotrajnim prepričanjem urologov, ki so bili že od nekdaj zelo naklonjeni otroškemu obrezovanju. Poseg so upravičevali kot doživljenjski preventivni zdravstveni ukrep, še posebej učinkovit proti boleznim v

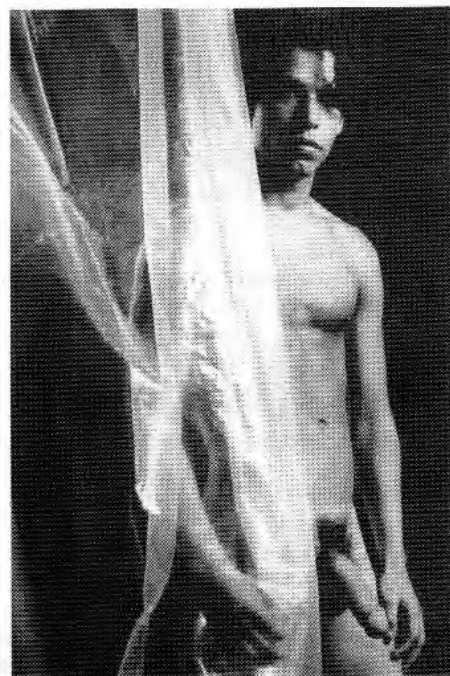

foto: Perez

otročtvu. Pediatri so bili zaskrbljeni predvsem zaradi bolečin, ki jih mora otrok ob tem prestati, in morebitnih komplikacij v prvih dneh po posegu. Medicina je sedaj že iznašla metode, ki postopek precej olajšajo, in tako večini otrok opravijo poseg med spanjem. Kar je v močnem nasprotju z zas-

trašujočimi filmi o takšnih operacijah, ki jih včasih na TV predvajajo na zahtevo skupin proti obrezovanju.

V medicinskih krogih je jasno, da naj bo odločitev za obrezanje povezana z zdravstvenimi dejavniki. Namesto tega pa na odločitve staršev velikokrat vpliva družbeno-kulturno okolje, ki narekuje prilagajanje bodisi tradiciji bodisi trendom v želji po čim manjšem odstopanju od večinskih navad. Pomembno vlogo ima oče in njegov tovrstni status ter prevladujoče navade v okolici. Starši se skušajo odločiti, kaj bi bilo za otroka najboljše in kako se bo počutil med vrstniki. Odločitno naj bi torej bilo otrokovo počutje v prihodnosti. Če je v kraju navada, da so fantje obrezani, naj bo tudi njihov otrok obrezan, in obratno.

V Ameriki si niso enotni o dejanskem odstotku obrezanih moških. Nekateri trdijo, da je ta padel na 60%, drugi govorijo o 86%. Ameriški nacionalni zdravstveni institut podaja precej nižje številkke, vendar upošteva samo podatke o posegih na otrocih v bolnišnicah, ne vključuje pa vojaških bolnišnic, zasebnih klinik in posegov, izvedenih v židovskih okoljih. Verjetno pa je dejanski odstotek obrezanih za 18% višji od zabeleženih podatkov, kar nas spet pripelje do 80%.

Glavno zdravstveno nevarnost pri neobrezanih moških predstavlja stikališče kože in glavice penisa. Vlažno in toplo območje je izvrstno zatočišče za mikrobo, ki se tu lahko nemoteno razmnožujejo, hranijo pa se s smegmo, ki se nabira pod kožico. Zato morajo neobrezani bolj skrbeti za spolno higieno.

V nedavni zalivski vojni so imeli probleme neobrezani ameriški vojaki. Puščavski pesek, ki se je zajedel pod kožico, jim je povzročal močne bolečine. Takšne probleme so opazili že med drugo svetovno vojno v Afriki.

Raziskave v Afriki so pokazale, da se neobrezani moški osemkrat pogosteje okužijo z virusom HIV kot obrezani. Aids in druge spolno prenosljive bolezni so nasploh bolj razširjene med neobrezanimi.

V prid cirkumciziji govorijo tudi rezultati proučevanja 200 000 fantov, rojenih v ameriških vojaških bolnišnicah. Raziskovalci so odkrili 20-kratno povečanje nevarnosti z okužbami urinarnega trakta v prvih letih življenja pri neobrezanih. Ker v drugih raziskavah navajajo še višje stopnje, lahko smatramo 12-kratno za veljavno poprečje. Iz ene izmed takih raziskav je razvidno, da ima 4,2% vseh neobrezanih fantkov v prvih letih življenja infekcije urinarnega trakta. Alarmanen pa je potem podatek, da 10% do 15% teh inficiranih dobi kasneje kronično vnetje ledvic in 10% trpi zaradi povišanega krvnega pritiska. Odrasli, ki so kot otroci preboleli tovrstne infekcije, tvorijo četrtno tistih, ki kasneje potrebujejo dializo ali transplantacijo, ker njihove ledvice več ne funkcionirajo.

Ko zagovorniki obrezovanja tako ponujajo zelo tehtne argumente, se njihovi nasprotniki osredotočajo prav tako na glavičo penisa in kožico, oziroma na veličastne užitke, ki jih ta omogoča. Glavica, ki je sicer zaščiten s

kožico, je pri seksu bolj občutljiva za dražljaje. Sploh je najbolj občutljiv prav fretum, kjer se stikata glaviča in kožica, oziroma pri obrezanih področje, kjer je bila odstranjena kožica.

Obrezani so tako prikrajšani za košček kože, ki lahko nudi neizmerne užitke, in mnoge fascinira opazovanje drugih moških, na primer pod tuši, ko imajo ti pri umivanju opravka s svojo kožico. Videti je, da je mnogim, ki je nimajo, prav žal za njo. Čutijo, da jim nekaj manjka, da so prikrajšani za morebiten dodaten užitek, ki bi jim ga lahko nudila. Seveda lahko pride v poštev tudi pregovor, da je sosedova trava vedno bolj zelena, saj si po drugi strani mnogi s to tako opevano kožico želijo, da bi bili obrezani.

Zadnje čase je precej govora o poskusih obnovitve odstranjene kože. Pri tem tisto, kar je še ostalo od nje, z dokaj nesimpatičnimi metodami nategujejo, dokler ne prekrije glavice. Postopek vključuje tudi zarezovanja in uporabo uteži ter je vse prej kot prijetna izkušnja. K takšni dragi in zapleteni kirurški rešitvi se je zateklo le malo moških. Po drugi strani pa je pri 15% moških potrebna kasnejša cirkumcizija. Zanj se odločijo iz osebnih razlogov ali pa zaradi nujnosti. Cena in neprijetnost postopka se večata s starostjo pacienta. Povsem pravilna se izkaze trditev, da je cirkumcizija ob rojstvu glede na zelo nizko ceno zelo dobra investicija, ki prihrani vse kasnejše stroške in probleme.

Večina moških, ki so se dali obrezati šele, ko so odrasli, je z novim stanjem povsem zadovoljna. Morda so zaradi odstranitve

kožice le malo manj občutljivi, vendar jih to ne moti.

Jasne so torej prednosti "gologlavcev": ni se jim treba tako pogosto in temeljito umivati, zmanjšano je tveganje za okuženost s spolno prenosljivimi boleznimi, potrebni niso nobeni kasnejši tovrstni posegi in v nekaterih okoljih podobnost vrstnikom, kar zmanjšuje nevarnost, da bi se fant čutil drugačnega.

Raziskava je odkrila še eno zanimivost. Tisti, ki so se kdajkoli počutili na tem področju drugačne, so razvili svoje zanimanje in radovednost v skoraj obsedeno ugotavljanje, kakšen je "status" drugih. Vrstnikov, prijateljev, mimoidočih... moških. Neka skupina takšnih zasvojenecv (obsedencev) je zbrala 2000 primerov, ki proslavljajo tako gologlavce kot tudi pokriteže. Skupaj so brskali po svojih spominih in obudili iz pozabe krdela moških. Svoje nekdanje sošolce, tipe iz športnih klubov, bazenov, tušev, savn, vse, ki so jim namenoma sledili v stranišča, in seveda vse tiste, s katerimi so uživali v svojih razmerjih in seksualnih avanturah. Našli so tudi veliko fotografij golih igralcev, športnikov, glasbenikov in znanih osebnosti, ki nedvoumno dokazujejo njihov status. Med njimi so tudi nekatere, ki niso bile še nikoli objavljene kje drugje. Skupina vsako četrtletje izdaja tudi informacije, v katerih so zabeležena njihova opažanja in izkušnje. Pozdravljajo vsakega, ki bi se jim želel pridružiti. Za navodila jim pošljite 1 US\$ na naslov: *Chuck Thompson, PO Box 691024, Hollywood, CA 90069, ZDA.*

M.F.

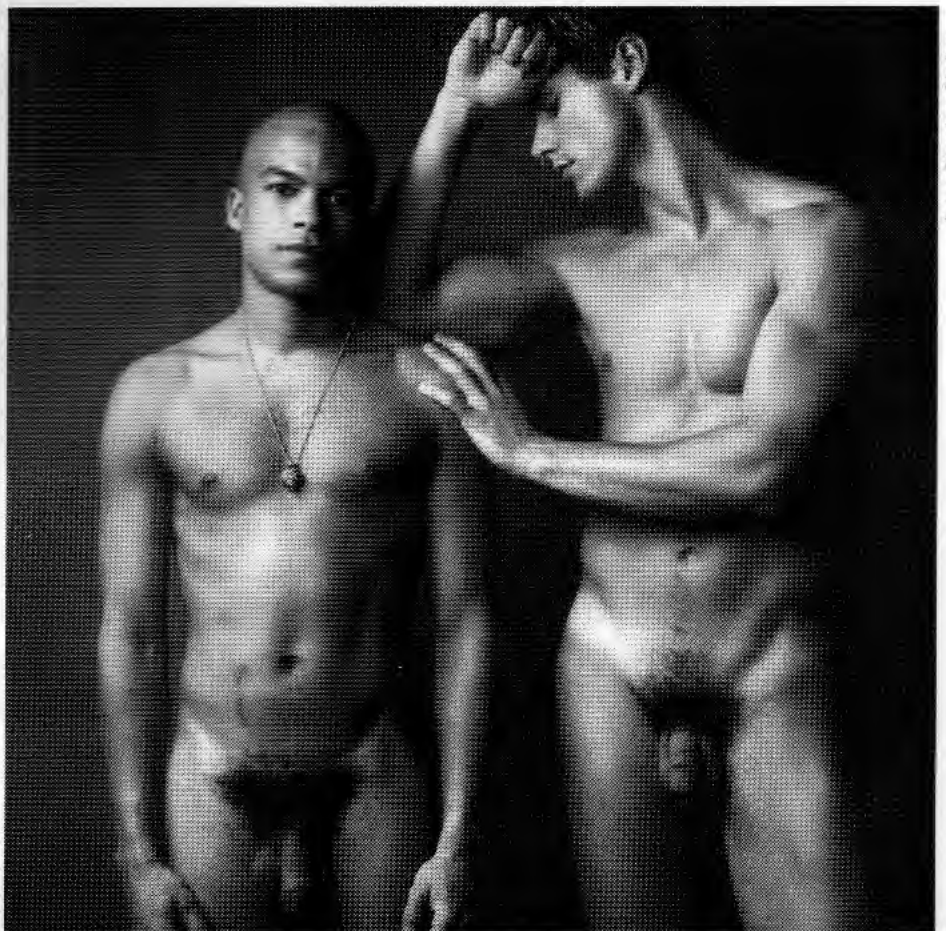

foto: Stanley Stellar

Prijatelji, prijateljice!

Roza Klub vedno zagotavlja poseben servis za osebnostne siske, ki bo deloval podoben kot druge agencije, te vse s to razliko, da bo ti servis naš, ne bo pridrževalski in bo zato tudi cenješi. Naše edino vodilo bo poročatelj v osebnosti siskih z iskrenimi pritrjenimi prijatelji (prijateljica) in partnerji (partnerji)... Uspeh pa je odvisen predvsem od vašega sodelovanja.

Kako se prijave? Prijavitelj priloži svojo fotografijo, jo izpolni ter pošlje na naslov: **Roza Klub, Kersnikova 4, Ljubljana, s priloženim Kontakti**. Članice Roza Kluba, ki so pridrževalci članarino, nimajo usluže servisa za takede leto brezplačno, ostali prijavitelji siskih. Da bi bila usluževo zagotovljena, je poskušano s sistemom siskih prijavitelj pod siskim vodstvom se zadrževajo kaverito s svojim naslovom. Siskim kaverito s svojimi podatki bomo odprli šele takrat, ko ti bomo našli primernega partnerja (primerno partnerico).

Kaj je prijavitelj? To je oseba, ki v sebi vsebuje vse, kar je potrebno za uspešno partnerstvo, obenem pa podlaga, kakšno partnerstvo (kakšnega partnerja) si želi. To bo enako, da ti najdemo najbolj ustrezno osebo. Pomembno je, da zlasti izpolniš vprašanje s svojimi podatki, pri partnerju (partnerji) pa izpolniš te siske, kar se ti zdi zelo pomembno, ali priloži svojo fotografijo.

Prijavitelj podlaga dobiva v Revoltu, osebnostni ali pisarni na Roza Klubu.

Veliko uspeha pri iskanju svoje polovice...

ROZA KLUB - LJUBLJANA - KERSNIKOVA 4 - KONTAKT

MOJI PODATKI

KAKŠNEGA PARTNERJA SI ŽELIM

MOJI PODATKI

KAKŠNO PARTNERICO SI ŽELIM

imena: _____	stanost: _____	stareši: _____	40
višina: _____	170	višina: _____	40
teža: _____	60	teža: _____	60
barva: _____	180	barva: _____	180
od: _____	od: _____	od: _____	od: _____

trik: _____	180	trik: _____	180
brida: _____	brida: _____	brida: _____	brida: _____
barva: _____	barva: _____	barva: _____	barva: _____
barba: _____	barba: _____	barba: _____	barba: _____
parazit: _____	parazit: _____	parazit: _____	parazit: _____
gaza: _____	gaza: _____	gaza: _____	gaza: _____
laktični zam do partnerja: _____	laktični zam do partnerja: _____	laktični zam do partnerja: _____	laktični zam do partnerja: _____

spolna zabe: _____

laktični zam do partnerja: _____

laktični zam do partnerja: _____

druga posebna želja: _____

materialna preskrbljenost: slaba odlična

iz katerega kraja: _____ predela SLO _____ julije _____

interesi: sport kultura področja

kakšno zvezo si želim: obojni sisk tridneša zveza a brez skupnega življenja

skupno življenje kakor bo namisto...

ŠIFRA: _____

Vašemu Prijatelju pošljite dodati zaljubljen kaverito s svojimi imenami, priimkami, naslovom, številko telefona, na kaverito napišite le svoje kije.

Vse skupaj naslovi na Roza Klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kon- takti).

NON-STOP BREZPLAČNO MUČENJE UŠES NA 89,3 ALI 104,3 OBRATOV

RADIO STUDENT

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA ZA MUČENJE OSTALIH ORGANOV

METELKOVA - prostori kot jih še ni bilo

v hiši št. 17 LOVCI od 20.00 do 24.00 ob ponedeljkih, sredah in petkih

MAGNUS KLUB^{zanj}

^{zanjo}
MONOKEL

Dobri stari

Hollywood

roza disco

Kersnikova 4, Ljubljana, vsako nedeljo, 22.⁰⁰ - 4.⁰⁰